

Zainteresować PE katastrofą smoleńską

Prokuratura Krajowa wystąpiła z wnioskiem o areszt dla trzech kontrolerów z lotniska w Smoleńsku, którzy pełnili tam służbę 10 kwietnia 2010 r. Tymczasem Kreml oświadczył, że wniosek w tej sprawie ocenia negatywnie. Europosel PiS Zdzisław Krasnodębski uważa, że sprawa powinna trafić na forum PE.

s.6

Sobota-Niedziela
19-20/09/2020

cena **2,99 zł** (w tym 8% VAT)

#220 (2740)
NAKLAD 40 505
INDEKS 100625
WYDANIE 1
gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Dziś w numerze „Niecodzienna Gazeta Polska”

POLITYKA \ Doszło do złamania zasad ze strony naszych koalicjantów w zakresie realizacji ważnych projektów ustawowych – tak opisuje kryzys w koalicji Zjednoczonej Prawicy rzecznik rządu Piotr Müller w specjalnym wywiadzie tylko dla „Codziennej”.

Może być rząd mniejszościowy

s.4,5

| fot. Paweł Supernak/PAP

ŚWIAT

s.8

Łukaszenka zamyka granicę z Polską i Litwą

Alaksandr Łukaszenka zapowiada zamknięcie granic z Polską i Litwą, które oskarża o chęć agresji na Białoruś. Niedawno zaś OBWE poinformowało o powołaniu misji mającej badać przypadki łamania praw człowieka na Białorusi.

GOSPODARKA

s.10

Mocny głos przeciw NS 2

Nord Stream 2 stoi w całkowitej sprzeczności z interesami Europy – piszą w liście europejscy i amerykańscy politycy, dyplomaci i eksperci, którzy domagają się porzucenia projektu, a także ograniczenia importu rosyjskiej ropy i zatrzymania transferu urzędników UE do kremlowskich spółek.

POLSKA

s.5

Para prezydencka na 101

Wczoraj w 430 nadleśnictwach w całej Polsce odbyła się akcja „SadziMY”, w ramach której Lasy Państwowe rozdały w całym kraju milion sadzonek drzew. Patronem wydarzenia jest prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą. Wczoraj w Nadleśnictwie Lipusz para prezydencka zasadziła 101 drzew.

KULTURA

s.13

Przeciwko imperializmowi Moskwy

Z okazji 81. rocznicy najazdu sowieckiej armii na Polskę środowisko Strefy Wolnego Słowa zorganizowało koncert Pawła Piekarczyka i Leszka Czajkowskiego w dawnym areszcie przy ulicy Rakowieckiej w Warszawie. Podczas transmitowanego na profilu facebookowym „Gazety Polskiej” wydarzenia usłyszeliśmy refleksje o zbrodniach wojennych i o wymazywaniu prawdy historycznej.

SAKIEWICZ \ Potrzeba nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt jest oczywista. Chodzi tu o rzecz elementarną: jacy jesteśmy, jakimi jesteśmy ludźmi. Także wobec naszych braci mniejszych. Tu chodzi o ograniczanie niepotrzebnego cierpienia.

s.2

CZARNECKI \ Parlament Europejski przyjął kolejną antypolską rezolucję. Odniosła się ona do problemów całkowicie fikcyjnych. Wyraźnie widać, że tak jak poprzednio znów chodzi o znalezienie kolejnego kija na nasz kraj.

s.2

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

fot. Wikipedia/d

Franciszek

(ur. 1936 r.) argentyński duchowny, papież od 2013 r.

„Miłosierdzie to droga, która łączy Boga z człowiekiem, ponieważ otwiera serce na nadzieję, że będziemy kochani na zawsze, pomimo ograniczenia, jakim jest nasz grzech.”

Marcin Wolski

Widmo wolności

Epidemia nie słabnie,
lecz wzrasta pokusa,
aby demonstracjami
pogonić wirusa.
Unieważnić maseczki
oraz obostrzenia,
wyśmiać tych, co się boją
stanu zagrożenia.
Kto ma zdanie przeciwne,
niechaj nie narzeka,
samobójstwo to przecież
też prawo człowieka.
A że inni też umrą
– tak starzy, jak młodzi?
Cóż, fajniej w towarzystwie
z tego świata schodzić!

fot. Aleksiej Witwicki/Gazeta Polska

POGODA

Sobota 19.09 Pogodnie

WSCHÓD słońca 06:16 ZACHÓD słońca 18:42
Imieniny obchodzą: Alfons, Arnulf, Arnulf, Festus, Januarius, Konstancja, Marta, Sydonia, Teodor, Trofim, Włodzisław, Wilhelmina, Zuzanna

Gdańsk 19°C 14°C	Lublin 20°C 10°C
Katowice 20°C 14°C	Kraków 19°C 11°C
Łódź 19°C 13°C	Poznań 19°C 13°C
Warszawa 20°C 15°C	Wrocław 20°C 13°C

Niedziela 20.09 Pogodnie

WSCHÓD słońca 06:17 ZACHÓD słońca 18:40
Imieniny obchodzą: Agnieszka, Barbara, Dionizy, Eustachiusz, Eustachy, Faustyna, Filipina, Irena, Klemens, Mieczysława, Miłowuj, Oleg, Perpetua, Protazy

Gdańsk 19°C 13°C	Lublin 18°C 12°C
Katowice 21°C 14°C	Kraków 20°C 12°C
Łódź 19°C 13°C	Poznań 20°C 13°C
Warszawa 20°C 14°C	Wrocław 21°C 13°C

BARTOSZ BARTCZAK

Kredycik Putina

Na ostatnim spotkaniu z Alaksandrem Łukaszenką Władimir Putin obiecał kredyt dla Białorusi w wysokości... 1,5 mld dol. Wartość tego kredytu to około 1/8 rocznej wartości programu 500+. Nie jest to zatem w żaden sposób oszałamiająca suma. Rosja pewnie nie będzie sobie mogła pozwolić na o wiele większe wsparcie reżimu Łukaszenki. Kreml sam bowiem boryka się z problemami finansowymi, wynikającymi ze spadających cen surowców i zachodnich sankcji. W tym czasie Polska, wspólnie z krajami Grupy Wyszehradzkiej, planuje wdrożenie „planu Marshalla” dla Białorusi. Propozycja wyszehradzkiego wsparcia może się okazać atrakcyjniejsza niż wsparcie rosyjskie. Białorusini będą więc mieli jeszcze poważniejsze argumenty, by uwolnić się wreszcie spod wpływów Moskwy i nawiązać strategiczną współpracę z Europą Środkową.

Rafał Zawistowski

TOMASZ SAKIEWICZ

Lifting wizerunku PiS

Potrzeba nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt jest oczywista. Chodzi tu o rzecz elementarną: jacy jesteśmy, jakimi jesteśmy ludźmi. Także wobec naszych braci mniejszych. Tu chodzi o ograniczanie niepotrzebnego cierpienia. Poza tym podobne uregulowania znajdują się w prawodawstwie innych krajów Europy. Związany z głosowaniem, złamaniem jego dyscypliny kryzys w koalicji rządowej Zjednoczonej Prawicy traktuję jako podniesienie poprzeczki negocjacyjnej. Wydaje się, że Jarosław Kaczyński, widząc, że rozmowy koalicyjne nie idą, wybrał pole sporu, które jest dla niego wygodne wobec opinii polskiej i międzynarodowej. Chce utrwalić na Zachodzie, jak i w Polsce wizerunek prawicy, która jest stanowcza w sprawach przestępczości, która potrafi twardo walczyć o polskie interesy, a jednocześnie jest prawicą z sercem. Nie jest taką, powiedziałbym, „korwinowską” prawicą, w której bezwzględność, pewien darwinizm polityczny góruje nad wrażliwością na los człowieka lub, jak w tym przypadku, zwierzęcia. Bez tej wrażliwości nie byłoby nie tylko „piątki dla zwierząt”, ale przede wszystkim wcześniejszych programów społecznych i prorodzinnych.

Ryszard Czarnecki

Dajcie kraj – paragraf się znajdzie...

Parlament Europejski przyjął kolejną antypolską rezolucję. Odnosi się ona do problemów całkowicie fikcyjnych. Wyraźnie widać, że znów chodzi o znalezienie kolejnego kija na nasz kraj. Jak nie Puszczą Białowieską, to wolność mediów, jak nie media, to wymiar sprawiedliwości, jak nie sądy, to teraz LGBT. Na nic zdały się tłumaczenia, że polska konstytucja chroni prawa mniejszości seksualnych, tak jak wszystkich innych obywateli. Nie przyjmowano argumentów, że tabliczki „strefy wolne od LGBT” przykręcili do nazw miejscowości aktywiści tego ruchu, a nie mieszkańcy. Parafrazując prokuratora generalnego ZSRS Andrieja Wyszyńskiego: „dajcie Unii kraj, a jakiś paragraf zawsze się znajdzie”. Gdy przed tygodniem na Komisji Petycji PE, której jestem wiceprzewodniczącym, omawialiśmy sprawę TVP i mediów w Polsce, przypomniałem, że to za poprzedniego rządu do redakcji „Wprost” weszły służby specjalne, rekrutując komputery i szarpiąc się z dziennikarzami, a autora portalu krytykującego prezydenta Komorowskiego aresztowano o szóstej rano. Jednak mało kto chciał przyswoić podane przeze mnie fakty. Podobnie było z ostatnią rezolucją. W ten sposób kraje dawnej EWG chcą ograniczyć konkurencyjność Polski...

Tomasz P. Terlikowski

Tu niezbędna jest niezależna komisja

Informacje o tym, że kard. Stanisław Dziwisz zignorował doniesienia o pedofilskich przestępstwach i seksualnych nadużyciach siedmiu duchownych związanych z archidiecezją krakowską powinny zostać do końca wyjaśnione. List, jaki ujawnił ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, jest wstrząsający. Jedynym sensownym wyjściem z tej sytuacji jest wyjaśnienie wszystkiego do końca. Co wiadomo, od kiedy, co zrobiono, a czego nie, kto za to odpowiada? Czarna księga tych spraw. Komisja, do której dyspozycji oddać chciałby się kard. Stanisław Dziwisz, jeśli miała być minimalnie wiarygodna, powinna składać się z duchownych i świeckich, wierzących i niewierzących, ale także spoza Krakowa. I powinni to być ludzie rzeczywiście znani z zaangażowania w te sprawy. Jeśli abp Marek Jędraszewski chce być wiarygodny w swojej walce z różnymi społecznymi zjawiskami, to musi załatwić tę sprawę do końca! Milczenie, udawanie, że nie ma tematu, atakowanie tych, którzy mają odwagę mówić o problemie, to prosta droga do kompromitacji. I to nie tylko kard. Dziwisza, lecz także wielu innych osób i samej instytucji Kościoła. Ofiary mają prawo do prawdy, ludzie, którzy walczyli o sprawiedliwość, mają prawo do prawdy!

Przeprosiny

Przepraszam Pana Jana Krzysztofa Bieleckiego za opublikowanie artykułu pt. „Były premier z upustem”, w którym sugerowano, że Pan Jan Krzysztof Bielecki nabył z upustem apartament w kompleksie „Powiśle Park” w podejrzanych okolicznościach.

Niniejsze przeprosiny opublikowane zostały w wyniku przegrania procesu sądowego wytoczonego przez Pana Jana Krzysztofa Bieleckiego.

Forum S.A

Przeprosiny

Przepraszam Pana Jana Krzysztofa Bieleckiego za opublikowanie artykułu pt. „Były premier z upustem”, w którym sugerowano, że Pan Jan Krzysztof Bielecki nabył z upustem apartament w kompleksie „Powiśle Park” w podejrzanych okolicznościach.

Niniejsze przeprosiny opublikowane zostały w wyniku przegrania procesu sądowego wytoczonego przez Pana Jana Krzysztofa Bieleckiego.

Tomasz Sakiewicz

POLITYKA \ Czy dojdzie do przedterminowych wyborów?

Kryzys w Zjednoczonej Prawicy

Decyzją Jarosława Kaczyńskiego piętnastu posłów Prawa i Sprawiedliwości zostało zawieszonych w prawach członka partii. Jest to konsekwencja za złamanie przez nich dyscypliny partyjnej podczas głosowania w Sejmie nad ustawą o ochronie zwierząt. Ponadto wstrzymane zostały również rozmowy dotyczące rekonstrukcji rządu z Solidarną Polską Zbigniewa Ziobry i Porozumieniem Jarosława Gowina, których przedstawiciele nie poparli projektu PiS.

Jan Przemyski

To było bardzo burzliwe, dwudniowe posiedzenie Sejmu. W środę i czwartek na ustach posłów wszystkich ugrupowań tematem był projekt ustawy o ochronie zwierząt. Zakłada on m.in. zakaz hodowli zwierząt na futra, a także ograniczenie uboju rytualnego, który ma być dozwolony tylko na potrzeby krajowych związków wyznaniowych. Lider Zjednoczonej Prawicy Jarosław Kaczyński zarządził dyscyplinę partyjną podczas czwartkowego głosowania. Jednak nie została ona dotrzymana przez grupkę polityków. Przeciw zagłosowało piętnastu posłów PiS, a także wszyscy przedstawiciele Solidarnej Polski Zbigniewa Ziobry. Z kolei parlamentarzysty Porozumienia

Czy przedstawiciele koalicyjnych partii dojdą do porozumienia? | fot. Rafał Guz/PAP

w większości wstrzymali się od głosu, dwóch zagłosowało „przeciw”, a „za” była jedynie wicepremier Jadwiga Emilewicz.

Zgodnie z zapowiedziami już w piątek kierownictwo największego rządzącego ugrupowania podjęło pierwsze kroki w stosunku do niepokornych współpracowników. Decyzją prezesa Jarosława Kaczyńskiego w prawach członka partii zawieszono piętnastu posłów. Na liście znaleźli się m.in. minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski, Henryk Kowalczyk i Bartłomiej Wróblewski.

Powodów do zadowolenia nie mają także koalicjanci PiS – Solidarna Polska i Porozumienie. Szef klubu PiS Ryszard Terlecki w piątek rano w Sejmie powiedział,

że „obecnie koalicja Zjednoczonej Prawicy praktycznie nie istnieje, choć jeszcze wiele może się zdarzyć”. – Wygląda na to, oczywiście nie przesadzajmy, w polityce różne rzeczy są możliwe i wiele się jeszcze może zdarzyć, ale w tej chwili sytuacja jest taka, że praktycznie koalicja nie istnieje i konsekwencje tego będą oczywiście, także jeśli chodzi o stanowiska w rządzie – stwierdził Terlecki. Odnosił się także do możliwych przedterminowych wyborów. – Jeżeli nie zmieni się nic w tej sytuacji, która wczoraj zaszła, to oczywiście jest perspektywa rządu mniejszościowego. Jeżeli nastąpi sytuacja taka, że nie będzie wyjścia, nie będzie można działać, przeprowadzać zmian, funkcjonować w takim właśnie

mniejszościowym rządzie, to wtedy oczywiście niezbędne okażą się przyspieszone wybory – zapowiedział. Jednocześnie podkreślił, że PiS pójdzie do nich sam.

Kilka godzin później przedstawiciele koalicyjnych partii wyrazili swoje stanowisko. Porozumienie zapowiedziało, że jest gotowe do dalszych prac nad ustawą o ochronie zwierząt, a wiceprezes ugrupowania Marcin Ociepa zaapelował, by jak najszybciej wrócić do rozmów koalicyjnych. – Mamy informację, że Prawo i Sprawiedliwość potrzebuje czasu, żeby spotkać się w ramach swojego kierownictwa, i rozumiem, że po tym spotkaniu wewnętrznym będzie okazało się, żeby zdecydować, co dalej z rozmowami koalicyjnymi, bo ja jako

ich uczestnik apeluję, aby do nich jak najszybciej wrócić – mówił Ociepa.

Natomiast posłowie Solidarnej Polski poczuli się bardzo pewnie i postraszyli, że jakkolwiek próba odwołania Zbigniewa Ziobry oznacza wybory. – Przez pięć lat byliśmy lojalnym partnerem. Przygotowaliśmy wiele reform i przeprowadziliśmy je – reformy społeczne, ale także w zakresie wymiaru sprawiedliwości, a symbolem tych zmian jest Zbigniew Ziobro – powiedział na konferencji prasowej wiceminister sprawiedliwości i wiceszef SP Michał Wójcik.

W poniedziałek w siedzibie PiS ma się zebrać kierownictwo partii, które podejmie decyzję co do przyszłości koalicji Zjednoczonej Prawicy.

Co dalej, Zjednoczona Prawico?

SONDA \ Odpytaliśmy polityków i politologów, jaki przewidują scenariusz na najbliższe tygodnie. Głosy są podzielone, jednak przebija nuta optymizmu: jeszcze nic nie jest przesądzone i Zjednoczona Prawica wcale nie musi się rozpaść.

Tadeusz Cymański (Solidarna Polska): Jestem pełny optymizmu i nadziei, że tego typu scenariusze, które będą niekorzystne dla Zjednoczonej Prawicy – również dla Polski, bo ten program, który reprezentujemy, jest dobry, nawet bardzo dobry – nie spełnią się. Ten program jest najważniejszy i różnica zdań, która wystąpiła przy głosowaniach – nad co prawda ważną ustawą,

ale niezapisaną programowo – nie jest tak istotna. Byłbym bardzo zaskoczony, gdyby były jakieś bardzo poważne implikacje.

Andrzej Sośnierz (Porozumienie): Nie będzie rozłamu. Myślę, że to wszystko się ułoży, wyjaśni. W czasie negocjacji są różne naciski, ale to nie była aż tak istotna sprawa. Może spięcie jeszcze potrwa, ale w końcu wszyscy się porozumieją, to mu-

si się dobrze skończyć. Przyspieszonych wyborów też raczej nie będzie, bo to najgorsze rozwiązanie głównie dla PiS.

Poseł Krzysztof Paszyk (PSL-Kukiz15): Atmosfera panująca w obozie Zjednoczonej Prawicy przypomina mi sytuację z lat 2005–2007. Jarosław Kaczyński miał bardzo silny mandat, ale nie taki, by samodzielnie rządzić. Dzisiaj widać, że róż-

nice, zwłaszcza z Solidarną Polską, są na tyle istotne, że przypomina się tamta sytuacja. Obawiam się, że teraz będziemy świadkami takiego trwania: od kryzysu do kryzysu. To może ostatecznie doprowadzić do zakończenia kadencji Sejmu.

Prof. Kazimierz Kik (politolog UJK w Kielcach): Interesy prywatne i aspiracje wzięły niestety górę. Te przepychanki trwały już

dłuższy czas. Widzimy teraz naturalne odzwierciedlenie jakości polskiej klasy politycznej. Cała ta sytuacja to rokosz ambitnych aspirantów. Pamiętajmy o tym, że ZP to najsilniejsza konstrukcja na polskiej scenie politycznej i jeśli nie przetrwa tego konfliktu, to będzie oznaczało, że wszyscy liderzy partii koalicyjnych nie zdali egzaminu z przywództwa. Poczekalbym jeszcze z wieszczeniem przedwczesnym wyborów czy rządu mniejszościowego, bo w ZP mamy ponad 200 posłów. Być może zwycięży zdrowy rozsądek.

(mk, mn, pt)

POSTRZELIŁ PSA

BRONŃ \ 12 jednostek broni oraz 300 sztuk amunicji zabezpieczyli policjanci, którzy przyjechali na interwencję w sprawie postrzelenia psa. 69-latkowi z gminy Brzozów (Podkarpackie) grozi do 8 lat więzienia.

fot. Policja.gov.pl/d

fot. Policja.gov.pl/d

ŁUPY W WÓZKU

POLICJA \ Do pięciu lat więzienia grozi 21-latkowi, który kradł markowe perfumy w sieradzkich drogeriach. Skradzione rzeczy chował m.in. do dziecięcego wózka – poinformowała Agnieszka Kulawiecka z policji w Sieradzu.

WYWIAD \ Z PIOTREM MÜLLEREM, rzecznikiem rządu, rozmawia MARLENA NOWAKOWSKA

Prawdopodobny rząd mniejszościowy

Sejm uchwalił w piątek nowelę ustawy o ochronie zwierząt, która m.in. zakazuje hodowli zwierząt na futra i wprowadza ograniczenia uboju rytualnego. Przeciw noweli zagłosowało 38 posłów Zjednoczonej Prawicy, m.in. minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski (PiS).

Co dalej ze Zjednoczoną Prawicą po niespójnym głosowaniu ws. ustawy o ochronie zwierząt?

Doszło do złamania zasad ze strony naszych koalicjantów w zakresie realizacji ważnych projektów ustawowych. W dodatku w formie publicznej manifestacji, ukazującej podział obozu politycznego. To podsumowanie pewnych złych zjawisk, polegających na stawianiu nieproporcjonalnych oczekiwań przez niektórych członków koalicji. Dzisiaj w Zjednoczonej Prawicy rzeczywiście mówimy o trudnym czasie, w którym należy rozważać, w jakiej formule powinna funkcjonować ZP; łącznie ze zmianą składu rządu i modyfikacjami w postaci wykluczenia niektórych naszych koalicjantów.

W piątek Marek Suski, będący gościem RMF FM, powiedział, że od wczoraj nie ma już koalicji. Rozumiem, że to nie były tylko emocje?

Cieężko jest funkcjonować w ramach koalicji, która nie jest w stanie realizować kluczowych ustaw, w której osoby z dużo mniejszych partii politycznych próbują narzucać ton. Chodzi nie tylko o ustawę o ochronie zwierząt. Ona jest pewnym elementem końcowym procesu. Polegał on na wchodzeniu w pola działania – które nie były zgodnie z umową koalicyjną – przypisane do naszych partnerów koalicyjnych. Zamiast rzetelnej dyskusji w obozie politycznym, mieliśmy do czynienia z celowym i publicznym wyol-

brzymianiem różnic w koalicji. I nie same różnice są problemem, lecz sposób ich komunikowania.

Co dalej z rozmowami koalicyjnymi w Zjednoczonej Prawicy?

Zostały przerwane. W ostatnim czasie koalicjanci, w szczególności Solidarna Polska, podbijali bębenek, licząc na to, że to wpłynie na ustępstwa w rozmowach. Teraz jest moment, że trzeba powiedzieć, iż w ten sposób to po prostu nie może się odbywać.

Wspomniał już Pan o rządzie mniejszościowym, ale czy biorą Państwo pod uwagę ewentualne przyspieszone wybory?

Rząd mniejszościowy może realizować swoje działania,

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

jeśli chodzi o władzę wykonawczą. Jeśli chodzi o władzę ustawodawczą, to pamiętajmy, że w Sejmie jest wiele ugrupowań, które mogą popierać nasze projekty, bo one są po prostu dobre i ponadpartyjne. Wariant przyspieszonych wyborów trzeba jednak również brać pod uwagę.

Na koniec chciałabym spytać, jakie emocje panują teraz w szeregach PiS?

Bez wątplenia duży zawód wobec naszych koalicjantów, którzy w imię chwilowych negocjacji koalicyjnych byli w stanie tak wysoko podbić emocje wewnątrz obozu ZP, że może to doprowadzić do jego rozpadu.

101 drzew prezydenckich

PRZYRODA \ Wczoraj w 430 nadleśnictwach w całej Polsce odbyła się akcja „SadziMY”, w ramach której Lasy Państwowe rozdały w całym kraju milion sadzonek drzew. Patronem wydarzenia jest prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą. Wczoraj byli w Nadleśnictwie Lipusz, które trzy lata temu zostało zniszczone w 80 proc. przez huragan.

To był niezapomniany moment. Wszystko trwało 20 minut i nikt się tego nie spodziewał. Deszcz padał praktycznie poziomo, strasznie błyskało, ale nie było słychać żadnego dźwięku. Te 20 minut zmieniło całe nasze życie – wspomina huragan stulecia Anna Kukier, rzecznik prasowy Nadleśnictwa Lipusz. Teren jednostki został zniszczony w 80 proc. Trzy lata trwało sprzątanie drewna z powierzchni uszkodzonych przez wiatr. Teraz trwa mozolne odtwarzanie lasu. – Planujemy odtworzyć lasy do 2024 r. – mówi nam Anna Kukier.

Wczoraj zorganizowano imprezę z udziałem harcerzy, strażaków, żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej i wolontariuszy, w ramach której odtworzono 6 ha lasu. Swoją wkład miała również para prezydencka. – Bardzo się cieszymy, że akcja, którą zainaugurowaliśmy w ubie-

głym roku, mimo pandemii ma swoją drugą edycję – powiedziała Agata Kornhauser-Duda.

– Las to nasze wspólne dobro. To niezbędny czynnik równowagi ekologicznej. To czystsze powietrze, retencja wody i miejsce, gdzie możemy odpocząć od miejskiego zgiełku. O tym ostatnim wielu mogło się przekonać podczas pandemii. Dlatego wszyscy musimy dbać o lasy – podkreśliła pierwsza dama, która pochwaliła się wynikiem w sadzeniu lasu. – Udało nam się zasadzić przez godzinę 101 sadzonek. To nic w stosunku do tej pracy, którą państwo włożyli, ale mamy nadzieję, że sadzonki się przyjmą – dodała Agata Kornhauser-Duda. Głos zabrał również prezydent Andrzej Duda. – Mieliliśmy taką intencję, aby akcja „SadziMY” była działaniem prospołnotowym, jednoczącym Po-

laków – powiedział prezydent. – Ta akcja to przede wszystkim 430 nadleśnictw w Polsce i 17 regionalnych dyrekcji, i milion sadzonek, które rozdają leśnicy. Zachęcamy do tego, aby brać małe drzewka i sadzić w swojej okolicy – mówił prezydent.

Jak przypominał, leśnicy w Polsce sadzą rocznie 500 mln drzew. – Dołączmy się do tego wysiłku – mówił. Prezydent Duda przekonywał również do zbierania i wynoszenia śmieci z lasów. We wczorajszym wydarzeniu wzięły udział kluczowe osoby odpowiedzialne za przyrodę w Polsce. Wśród nich pojawili się m.in. minister środowiska Michał Woś, wiceminister Małgorzata Golińska, minister prezydencki Paweł Sałek i dyrektor generalny Lasów Państwowych Andrzej Konieczny.

Jacek Liziniewicz

Prokuratura w domu sędzi z Krakowa

PRAWO \ Służby zabezpieczyły rzeczy krakowskiej sędzi Beaty Morawiec w związku z postępowaniem, w którym wystąpiono o uchylenie immunitetu tej sędzi – dowiedziała się w piątek PAP w Prokuraturze Krajowej. Śledczy zapewnili, że rzeczy zostały wydane dobro- wolnie i mogą stanowić dowody w postępowaniu.

Wczoraj o godz. 6.30 sędzia Beata Morawiec została obudzona przez prokuratora i dwóch pracowników CBA z Katowic, którym przekazała laptopa oraz pendrive'a. Sędzia powiedziała, że gdyby nie przekazała tych nośników, przeszukano by jej mieszkanie. Jej zdaniem jest to ewidentne przekroczenie uprawnień. – Na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego doszło do dobrowolnego wydania rzeczy, które zostały zabezpieczone i mogą stanowić dowód w postępowaniu – oświadczyła z kolei rzeczniczka Prokuratury Krajowej prok. Ewa Bialik.

– Uważam, że nie mieli prawa żądać ode mnie wydania (tych rzeczy – PAP), dopóki nie mam uchylonego immunitetu – powiedziała Morawiec i podkreśliła, że na laptopie

są dane wrażliwe, w tym notatki związane ze sprawami, które będą prowadzone prawie do połowy listopada, oraz projekty wyroków.

Sprawa ma związek z postępowaniem prowadzonym m.in. w sprawie korupcji. We wtorek Prokuratura Krajowa skierowała do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego wniosek o odebranie immunitetu sędzi Sądu Okręgowego w Krakowie Beacie Morawiec. Prokuratura chce postawić sędzi zarzuty przywłaszczenia środków publicznych, działania na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużycia uprawnień i przyjęcia korzyści majątkowej. Czyny te są zagrożone karą do 10 lat pozbawienia wolności.

(masz, PAP)

fot. Policja.gov.pl/d

NIELEGALNE PAPIEROSY

AFERA \ 16 zatrzymanych osób, przejęty milion złotych w gotówce, prawie 6 mln sztuk papierosów i 1700 kg krajanki tytoniowej – tak Centralne Biuro Śledcze Policji podsumowało działania podczas likwidacji nielegalnej fabryki papierosów w województwie lubuskim. Straty, na jakie narazili skarb państwa, wynoszą ok. 6,5 mln zł.

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE \ Katastrofa smoleńska powinna trafić do instytucji unijnych

Naciskajmy w Parlamencie Europejskim

Prokuratura Krajowa wystąpiła z wnioskiem o areszt tymczasowy dla trzech kontrolerów z lotniska w Smoleńsku, którzy pełnili tam służbę 10 kwietnia 2010 r. Tymczasem Kreml z góry oświadczył, że wniosek w tej sprawie ocenia negatywnie. Europejski PiS Zdzisław Krasnodębski uważa, że sprawa powinna trafić na forum Parlamentu Europejskiego.

Paweł Tunia

Eurodeputowany Prawa i Sprawiedliwości w rozmowie z red. Dorotą Kanią w programie „Szkielko i oko” na antenie Polskiego Radia 24 zwrócił uwagę, że Polska powinna od razu rozpocząć działania mające na celu podniesienie tej sprawy na forum Parlamentu Europejskiego oraz w innych instytucjach UE.

– W zasadzie dzisiaj w instytucjach unijnych panuje atmosfera bardzo krytyczna wobec Rosji, mamy więc nadzieję, że takie poparcie uzyskamy. Jeśli chodzi o decyzję polskich prokuratorów, to można powiedzieć: narzeczcie! Minęło 10 lat. Fakt błędnego naprowadzania polskiego samolotu rządowego nie ulega żadnej wątpliwości, bo wszyscy żeśmy to widzieli. Ta kwestia nie

Zdzisław Krasnodębski zwraca uwagę, że wobec Polski prowadzona jest na arenie międzynarodowej kampania dezinformacyjna, żeby odwrócić uwagę od Smoleńska | fot. Sergei Karpukhin/Reuters/Forum

jest nawet kontrowersyjna – tłumaczył prof. Zdzisław Krasnodębski.

Odnosząc się do deklaracji Rosji odmawiającej wydania kontrolerów ze Smoleńska, polityk przyznał, że taka deklaracja ze strony Kremla była do przewidzenia. Euro-

poseł PiS podkreślił, że wobec Polski prowadzona jest na arenie międzynarodowej kampania dezinformacyjna.

– Powinniśmy się starać, żeby ta sprawa znowu pojawiła się na forum Unii Europejskiej, ale wszyscy wiemy, że siły nam niesprzyjające

starają się psuć jak tylko mogą opinię o Polsce. Przypuszczam, że dużą w tym rolę odgrywają wpływy rosyjskie, które zachęcają do podejmowania sprawy rzekomo zagrożonej praworządności w Polsce – stwierdził Krasnodębski.

Decyzję prokuratury w wypowiedzi dla portalu Niezależna.pl skomentował Antoni Macierewicz, przewodniczący Podkomisji ds. Ponownego Zbadania Wypadku Lotniczego pod Smoleńskiem. – Kolejnym krokiem prokuratury powinno być wszczęcie śledztwa w Polsce w sprawie zamachu. Nie w sprawie wypadku czy katastrofy, tylko zamachu! – mówił Macierewicz.

Rzecznik polskiej Prokuratury Krajowej Ewa Bialik poinformowała zaś, że zespół śledczy nr 1 w PK wystąpił do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa z wnioskiem o tymczasowe aresztowanie trzech kontrolerów pełniących w 2010 r. służbę na lotnisku Smoleńsk Północny (Siewierny). Po ewentualnym wydaniu przez sąd postanowienia o tymczasowym aresztowaniu kontrolerów śledczy będą mogli podjąć działania zmierzające do ich zatrzymania.

Znów więcej zakażeń

PANDEMIA \ Ministerstwo Zdrowia poinformowało wczoraj o 757 nowych zakażeniach koronawirusem i o śmierci 17 kolejnych osób. W październiku w ramach programu badawczego mają zostać przeprowadzone masowe testy na koronawirusa wśród polskich studentów medycyny.

Najwięcej nowych zakażeń odnotowano w woj. małopolskim – 92, a najmniej w lubuskim i podlaskim – po 15. W śląskich kopalniach sytuacja epidemiczna się ustabilizowała. Wczoraj poinformowano o jednym nowym zakażeniu koronawirusem wśród górników, jednocześnie przybyło dwóch ozdrowieńców. Obecnie z COVID-19 zmagają się 55 górników: 38 w Polskiej Grupie Górniczej i 17 w Jastrzębskiej Spółce Węglowej.

Wczoraj w resorcie nauki ogłoszono, że w ramach programu badawczego przeprowadzone zostaną masowe testy na koronawirusa wśród polskich studentów medycyny. – Chcemy, żeby tym testem było objętych 150 tys. studentów, to bardzo duża grupa – powiedział Wojciech Murdzek, minister nauki i szkolnictwa wyższego. Będą one wykonywane nowatorską polską metodą.

– Decyzją pana ministra zaczynamy od testowania studentów medycyny. To jest grupa osób mających najbliższy kontakt z potencjalnymi osobami, które mają choroby współtowarzyszące – zwraca uwagę prof. Agnieszka Dobrzyń z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN. Dodała, że testom będą poddawane osoby, które nie mają objawów choroby. – Już w październiku chcielibyśmy przetestować wszystkich studentów medycyny we wszystkich uczelniach medycznych w Polsce – zaznaczyła.

Od 4 marca, dnia potwierdzenia pierwszego przypadku choroby w Polsce, liczba zdiagnozowanych zachorowań na COVID-19 wzrosła do 77,32 tys., zmarło 2270 osób. Wyzdrowiało 63,31 tys. chorych.

(pt)

Szósty kandydat w KO

OPOZYCJA \ Szóstym kandydatem na przewodniczącego klubu Koalicji Obywatelskiej jest Rafał Grupiński, szef klubu PO w kadencji 2011–2015. Jego oficjalnymi rywalami są: Cezary Tomczyk, Urszula Augustyn, Arkadiusz Myrcha i Sławomir Neumann. Wszyscy zebrali po 60 podpisów popierających ich kandydatury.

Grupiński jest jednym z najbardziej doświadczonych parlamentarzystów PO. W pierwszym rządzie Donalda Tuska (2007–2011) był sekretarzem stanu w kancelarii premiera, opuścił stanowisko po wybuchu afery hazardowej w 2009 r. Kojarzony z frakcją Grzegorza Schetyny, choć w 2011 r. został przewodniczącym klubu parlamentarnego PO dzięki poparciu Donalda Tuska. Oficjalnie terminu wyborów nowego przewodniczącego jeszcze nie ma. Funkcję tę wciąż pełni lider PO Borys Budka. Najbliższe posiedzenie klubu KO zaplanowano na 25 września.

(masz, PAP)

Kartka z powstania

HISTORIA \ 50. dnia powstania Niemcy nacierają na Czerniaków. Dzięki pomocy ponad tysiąca żołnierzy powstańcom udaje się utrzymać część wybrzeża Wisły. Wróg powstrzymuje dwa desanty polskich oddziałów w kluczowych dzielnicach stolicy. Przez to polska piechota nie jest w stanie skomunikować się z AK.

Niemcy atakują Czerniaków do ulic Wilanowskiej, Żagórnej i Czerniakowskiej. Powstańcom udaje się utrzymać wybrzeże Wisły od ul. Żagórnej do portu „Syrena” i kilka domów przy ul. Wilanowskiej. Żołnierze I oraz II batalionu 8 pułku piechoty armii Berlinga zdobywają część Wybrzeża Kościuszkowskiego, po czym przeprowadzają desant w głąb dzielnicy. Natarcie przeprowadza również oddział 6 pułku piechoty na Żoliborzu. Oba desanty zostają udaremnione przez niemieckie ostrzały. Żołnierze nie są w stanie skontaktować się z Armią Krajową.

(MK)

Aborcja w trybunale

OCHRONA ŻYCIA \ Być może już wkrótce chore nienarodzone dzieci przestaną być w Polsce mordowane. 22 października Trybunał Konstytucyjny rozpatrzy wniosek posłów Prawa i Sprawiedliwości, m.in. Bartłomieja Wróblewskiego i Piotra Uścińskiego, o niekonstytucyjności tzw. aborcji eugenicznej.

Wniosek dotyczy tylko aborcji eugenicznej, czyli jednego z trzech przypadków w polskim prawie, w którym dopuszcza się zabicie nienarodzonego dziecka. Zgodnie z tym wyjątkiem aborcji można dokonać, gdy istnieje choćby podejrzenie choroby dziecka lub jego upośledzenia. Obecnie kwestię tę reguluje Ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży z 1993 r. TK ma zbadać, czy przesłanka eugeniczna jest zgodna z polską konstytucją. Jeśli trybunał orzeknie, że nie, zapisy o niej zostaną usunięte z ustawy.

(MK)

Już w najbliższy czwartek 24 września
w „Gazecie Polskiej Codziennie”
bezpłatny dodatek

PATRIOTYZM **GOSPODARCZY**

#kup dziennik „Gazeta Polska Codziennie” i **#czytaj**

A w nim:

- **Era post-COVID:**
rząd szykuje programy rozwojowe
- **Czy mamy nadal
rynek pracownika
czy już pracodawcy?**
- **Neutralność klimatyczna
w Polsce**
– szybciej niż nam się wydaje

fot. Pixabay/d

POLSKA I WĘGRY STAWIAJĄ NA RODZINĘ

UNIA EUROPEJSKA \ Spośród wszystkich państw członkowskich Polska i Węgry prowadzą najbardziej prorodziną politykę w UE, najaktywniej działają też na rzecz prawa do życia – twierdzi Stefano Gennarini z amerykańskiego Centrum na rzecz Rodziny i Praw Człowieka (C-Fam).

BIAŁORUŚ \ Zbrodnie reżimu będą rozliczone

Łukaszenka zamyka granicę z Polską i Litwą

Alaksandr Łukaszenka zapowiada zamknięcie granic z Polską i Litwą, które oskarża o chęć dokonania agresji na Białoruś. Wzmocnieniu mają ulec też kontrole na granicy z Ukrainą. Niedawno zaś OBWE poinformowało o powołaniu misji mającej badać przypadki łamania praw człowieka na Białorusi.

Petar Petrović

Występując podczas Forum Kobiet w Mińsku, białoruski dyktator tłumaczył, że jest zmuszony do zamknięcia zachodniej granicy, gdyż – jak przekonywał – może dojść do interwencji zbrojnych wojsk polskich i litewskich. – Nie wiemy, z czym oni jeszcze wyskoczą. Zostało zaledwie kilka chwytów, by rozpocząć gorącą wojnę – oświadczył Łukaszenka. – Nie chcę, żeby nasz kraj walczył. Tym bardziej nie chcę, żeby Białoruś, Polska, Litwa stały się

teatrem działań wojennych, podczas których będą się rozstrzygać nie nasze sprawy – podkreślił.

Zaapelował przy tym do narodów Litwy, Polski i Ukrainy, by te powstrzymały „swoich szalonych polityków” i nie dopuściły do rozpętania wojny. Jednocześnie Łukaszenka zapowiedział, że z powodu napiętej sytuacji wspólne manewry wojskowe z Rosją, które trwają od 14 do 25 września, odbędą się w dwóch etapach. Pod koniec miesiąca ma się odbyć drugi etap ćwiczeń, o którym wcześniej nie informowano.

OBWE tymczasem poinformowało o powołaniu mi-

Swiattłana Cichanouska apeluje, by międzynarodowa misja obserwacyjna udokumentowała przemoc białoruskiego reżimu. Jednocześnie zapewnia o gotowości do rozmów z władzą | fot. Twitter/d

sji mającej zbadać przypadki łamania praw człowieka w trakcie głosowania oraz po wyborach, które odbyły się 9 sierpnia na Białorusi. Za

6–8 tygodni zespół ma przedstawić raport podsumowujący prace. Zadaniem misji ma być także przedstawienie założeń i rad dla władz Białoru-

rusi, OBWE, a także społeczności międzynarodowej, mających pomóc w rozwiązaniu zgłaszanych problemów.

Władze w Mińsku oskarżane są o zastraszanie i prześladowanie polityków, dziennikarzy, działaczy związkowych i aktywistów organizacji pozarządowych. Zarzuca się im także m.in. dokonywanie oszustw i manipulacji wyborczych oraz ograniczanie dostępu do informacji, używanie siły wobec pokojowych demonstrantów, masowe zatrzymywania, uprowadzenia, stosowanie tortur.

W piątek na forum Rady Praw Człowieka ONZ w Genewie kandydatka opozycji w wyborach prezydenckich Swiattłana Cichanouska zaapelowała, by międzynarodowa misja obserwacyjna udokumentowała przemoc białoruskiego reżimu i podkreśliła potrzebę przeprowadzenia wolnych i uczciwych wyborów, a także zażądała wstrzymania przemocy wobec pokojowych obywateli. – Po raz kolejny podkreślam, że jesteśmy gotowi rozmawiać z władzami i szukać pokojowego rozwiązania kryzysu, który dotknął nasz naród – oświadczyła.

.....
Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia

Rośnie napięcie na linii Waszyngton–Pekin

DALEKI WSCHÓD \ Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza (ChLAW) rozpoczęła w piątek manewry wojskowe w pobliżu Cieśniny Tajwańskiej. Działania podejmowane przez Pekin traktowane są jako demonstracja siły wobec Tajwanu, który gości u siebie wysokiego rangą amerykańskiego dyplomata.

Przedstawiciele ministerstwa obrony Chińskiej Republiki Ludowej poinformowali w piątek, że ćwiczenia w pobliżu Cieśniny Tajwańskiej są „odpowiedzią na obecną sytuację” oraz mają na celu zachowanie integralności terytorialnej Chin. Rzecznik prasowy resortu obrony Ren Guoqiang podkreślił, że jego kraj ma wystarczające zdolności do przeciwdziałania wszelkim zagrożeniom zewnętrznym i tym pochodzącym od „tajwańskich separatystów”.

W ramach wyznawanej przez Pekin polityki jednych Chin Tajwan jest traktowany jako zbuntowana prowincja Chińskiej Republiki Ludowej. Przedstawiciele ChRL wielokrotnie podkreślali konieczność zjednocze-

nia Chin. Sam prezydent Xi Jinping mówił m.in. o unifikacji w sposób pokojowy na zasadzie „jeden kraj, dwa systemy”, nie wykluczał jednak siłowego zjednoczenia i zbrojnej interwencji, jeśli będzie taka potrzeba.

Jednym z państw najbardziej zaangażowanych w zapewnienie niezależności Tajwanu od strony chińskiej są Stany Zjednoczone. Przejawem tej troski jest podpisanie w ubiegłym roku przez prezydenta Donalda Trumpa dokumentu Asia Reassurance Initiative Act, w którym potwierdza się zaangażowanie USA na rzecz Tajwanu, w tym sprzedaż broni do tego kraju. Z kolei w 2018 r. Waszyngton zdecydował się na powołanie nowego biura przedstawicielstwa USA

w Tajpeju. Kilka dni temu pojawiły się ponadto informacje o planach sprzedaży przez USA do Republiki Chińskiej (oficjalna nazwa Tajwanu) systemów uzbrojenia, takich jak pociski manewrujące, drony i miny.

W tym tygodniu Waszyngton zdecydował się na wysłanie na Tajwan podsekretarza stanu ds. gospodarczych Keitha Kracha. Jest to pierwsza od ponad 40 lat wizyta tak wysokiego rangą amerykańskiego polityka w Republice Chińskiej. Amerykański polityk w piątek spotkał się m.in. z prezydentem Republiki Chińskiej Tsai Ing-wen, z którą rozmawiał o kwestiach dwustronnych i współpracy gospodarczej. W sobotę zaś Keith Krach wziął udział w uroczystościach żałobnych zmarłego 30 lipca prezydenta Tajwanu Lee Teng-huia, który uznawany jest za ojca demokratyzacji tej wyspy.

.....
Paweł Kryszczak

Barbados żegna królową

BRIDGETOWN \ Rząd Barbadosu wypowiedział posłuszeństwo formalnej głowie kraju, królowej brytyjskiej Elżbiecie II, i zapowiedział, że w przyszłym roku kraj stanie się republiką.

Nadszedł czas, by pozostawić naszą kolonialną przeszłość w całości za nami – oświadczyła podczas dorocznej mowy tronowej gubernator generalna Barbadosu Sandra Mason w imieniu premier kraju Mii Mottley. Zgodnie z zapowiedzią urzędniczek rozliczenie się z historią kraju przypieczętuje zmiana ustrojowa z monarchii konstytucyjnej na republikę i tym samym usunięcie ze stanowiska głowy państwa królowej brytyjskiej Elżbiety II.

– Mieszkańcy Barbadosu chcą głowy państwa pochodzącej z tego kraju – tłumaczyła Mason. – W związku z tym Barbados uczyni kolejny logiczny krok w kierunku pełnej suwerenności i stanie się republiką, zanim zacznie świętować 55. rocznicę niepodległości – zadeklarowała urzędnik w odniesieniu do uroczystości, która odbędzie się 30 listopada 2021 r.

Pałac Buckingham odpowiedział, że kwestia ustroju i rządu zależy w całości od woli mieszkańców kraju, a stanowisko potwierdziła brytyjska dyplomacja. – Barbados i Wielka Brytania są zjednoczone w naszej wspólnej historii, kulturze, języku i nie tylko. Mamy trwałe partnerstwo i będziemy nadal współpracowali, tak jak ze wszystkimi cenionymi partnerami z Karaibów – skomentowało brytyjskie MSZ.

Królewski korespondent BBC Jonny Dymond poinformował, że brytyjcy monarchowie nie są zaskoczeni postanowieniem, które było wielokrotnie omawiane na linii Bridgetown–Londyn. Barbados dołączy do byłych brytyjskich kolonii Gujany oraz Trynidadu i Tobago, które zdobyły niepodległość, a następnie stały się republikami.

.....
(jk)

KORONAWIRUS NIE ODPUSZCZA EUROPIE

PANDEMIA \ Austria ogranicza liczbę uczestników prywatnych zgromadzeń ze względu na wzrost liczby zainfekowanych koronawirusem. W Czechach dobową liczbą zarażonych przekroczyła 3 tys.

KANDYDAT DEMOKRATÓW GROZI LONDYNOWI

DYPLMACJA \ Joe Biden poinformował, że przyszła umowa handlowa pomiędzy Waszyngtonem a Londynem będzie zależała od uszanowania porozumienia wielokopiatkowego przez Wielką Brytanię.

ŚWIAT

9

AZJA CENTRALNA \ Prawa człowieka w chińskim wykonaniu

Pekin broni obozów dla Ujgurów

Chińscy komuniści bronią „obozów reedukacyjnych” w Sinciang, w których osadzeni zmuszani są do niewolniczej pracy. Zdaniem Pekinu miliony Ujgurów zamkniętych w nich wbrew swojej woli mogą korzystać z oferowanych w nich szkoleń zawodowych.

Wiktor Młynarz

Sinciang to autonomiczny region Chin zamieszkiwany głównie przez mniejszość etniczną muzułmańskich Ujgurów. Mniejszość ta jest od dłuższego czasu prześladowana przez rząd Chin. Represje wobec nich polegają na permanentnej inwigilacji, a nawet, co wyszło na jaw ostatnio, na zmuszaniu ich do zażywania niesprawdzonych i potencjalnie niebezpiecznych „lekarstw” na koronawirusa.

Najgłośniejszym elementem prześladowań jest sieć tzw. obozów reedukacyjnych, do których Ujgurzy mogą w każdej chwili trafić bez wyroku sądu. Według relacji samych osadzonych, które przedostały się na Zachód, Ujgurzy i członkowie innych mniejszości etnicznych są w nich poddawani komunistycznemu pra-

Walka z terroryzmem i islamskim radykalizmem jest oficjalnym powodem prześladowań Ujgurów w Sinciang | fot. Facebook/d

niu mózgów, padają ofiarą brutalności strażników i są często zmuszani do niewolniczej pracy. Wedle różnych szacunków przez te obozy przeszło od ponad miliona do nawet 8 mln osób.

Chińscy komuniści, którzy długo wypierali się istnienia obozów, w opublikowanym

niedawno rządowym dokumencie zaczęli ich bronić. Ich zdaniem szkolenia zawodowe i inna edukacja – nauka języka mandaryńskiego czy „wiedza o życiu w mieście” – które są zapewniane ich „pensjonariuszom”, pomagają walczyć z biedą w regionie i otwierają przed jego miesz-

kańcami nowe perspektywy na rynku pracy.

Zdaniem autorów tego dokumentu wielu mieszkańców wsi po przejściu przez te obozy dostało pracę w fabrykach czy nawet otworzyło własną firmę, a średnie zarobki w regionie w ciągu ostatnich sześciu lat wzro-

sły o 8 proc. „Sinciang zbudował dużą, opartą na wiedzy i innowacji siłę roboczą, która spełnia wymagania nowej ery” – napisano w rządowym raporcie. Jego autorzy twierdzą, że dzięki temu udało się nie tylko zwalczyć terroryzm – walka z terroryzmem i islamskim radykalizmem jest oficjalnym powodem prześladowań Ujgurów – lecz także do końca roku pokonać biedę w regionie.

Wątpliwe jednak, aby ten raport mógł przekonać Zachód do tego, że w chińskich obozach „przestrzega się praw robotników”. W poniedziałek USA nałożyła embargo na import produktów kilku firm działających w tym regionie. Unia Europejska chce z kolei, aby Chińczycy zgodzili się na wpuszczenie do regionu niezależnych obserwatorów. Wzrastają też naciski na ONZ, aby wreszcie zajął się tą sprawą.

Nowe fakty ws. otrucia Nawalnego

ROSJA \ Według informacji przekazanych przez współpracowników Aleksieja Nawalnego główny rosyjski opozycjonista został otruty jeszcze w hotelu, a nie na lotnisku, jak uważano do tej pory. Odnaleziono butelkę, na której wykryto ślady trującej substancji.

Współpracownicy Nawalnego opublikowali w czwartek nagranie, na którym widać, jak przeszukują pokój hotelowy i zabierają z niego butelki z wodą. Na kanale YouTube współpracownik Nawalnego Gieorgij Alburow tłumaczył, że z pokoju hotelowego, w którym zatrzymał się opozycjonista przed otruciem, zabrano rzeczy już po informacji o zaślubieniu polityka. Alburow był wśród osób, które zostały w hotelu. Gdy się dowiedzieli, że Nawalny stracił przytomność, uznali, że „trzeba zachować wszystko, co się da” z przedmiotów, które znajdowały się w jego pokoju. Jak tłumaczył współpracownik Nawalnego, od razu wiedział,

że chodzi o otrucie, ponieważ nie mógł uwierzyć w to, że zdrowy i uprawiający sport mężczyzna mógłby nagle zapaść w śpiączkę.

Alburow nie wyjaśnił, jak butelka z pokoju hotelowego Nawalnego trafiła do Niemiec, ale dziennik „Bild” przytoczył słowa aktywisty Jaki Bizilja, którego fundacja Cinema for Peace zorganizowała transport Nawalnego do Niemiec. Ten ujawnił, że butelki z wodą zabrano na pokład samolotu medycznego. To współpracownicy Nawalnego mieli o to poprosić. Na jednej z butelek niemieckie laboratorium odnalazło ślady środka trującego określane go nazwą nowiczok.

Początkowo uważano, że ślady trucizny na butelce zostawił sam Nawalny, który został otruty już wcześniej. Współpracownicy nie są w posiadaniu ubrań, które opozycjonista miał na sobie w chwili zaślubienia. Jak twierdzą, w szpitalu zabrano je policja.

Aleksiej Nawalny zasłabł na pokładzie samolotu lecącego z Tomska do Moskwy i stracił przytomność 20 sierpnia. Samolot musiał wylądować w Omsku na Syberii, stamtąd opozycjonistę przewieziono do szpitala. Na życzenie rodziny Nawalnego po dwóch dniach opozycjonistę przetransportowano lotniczym ambulansem do kliniki Charité w Berlinie. Nawalny w zeszłym tygodniu został wybudzony ze śpiączki farmakologicznej i czuje się coraz lepiej.

Niemiecki rząd twierdzi, że ma dowody na to, iż doszło do próby zamordowania opozycjonisty poprzez otrucie środkiem bojowym z grupy nowiczoków, opracowanym w Rosji. Rosja utrzymuje nadal, że nie ma dowodów na otrucie Nawalnego i nie ma podstaw do wszczęcia śledztwa w tej sprawie.

Beata Mańkowska

NATO ćwiczy na Ukrainie

UKRAINA \ W obwodzie lwowskim ruszyły manewry „Rapid Trident-2020”, w których udział bierze ok. 4 tys. żołnierzy z dziewięciu państw, w tym z Polski i USA.

Podczas otwarcia manewrów „Rapid Trident-2020” ukraiński prezydent Wołodymyr Zełenski powiedział, że są one ważnym krokiem w drodze do NATO, a ich celem jest podwyższenie poziomu przygotowania ukraińskiej armii, a także zwiększenie stopnia kompatybilności jej sztabu ze sztabem amerykańskim i ze sztabami innych członków NATO.

W nich biorą także udział wojskowi z: Niemiec, Danii, Rumunii, Litwy, Kanady i Wielkiej Brytanii. W scenariuszu przewidziano obronę i wyzwalenie tymczasowo okupowanego terytorium oraz prowadzenie operacji stabilizacyjnej po tym, jak państwo agresor zdestabilizowało sytuację w kraju i podjęło próbę jego okupacji. Podczas ćwiczeń wykorzystane są kołowe i gąsienicowe pojazdy wojskowe oraz lotnictwo.

Ukraina traktuje wejście do Sojuszu Północnoatlantyckiego

jako swój strategiczny cel, co potwierdzone zostało w tym tygodniu w Strategii Narodowego Bezpieczeństwa Ukrainy.

22 września na terenie tego kraju rozpoczną się też inne manewry wojskowe z udziałem NATO – „Zjednoczone Wysiłki 2020”, w których oprócz żołnierzy ukraińskich będą uczestniczyli Amerykanie i Brytyjczycy. Ćwiczeniom trwającym do 25 września ma się przyglądać ok. 200 obserwatorów z innych krajów sojuszu. W tych dowódco-sztabowych manewrach taktycznych ma uczestniczyć 12 tys. żołnierzy i 700 jednostek sprzętu, a mają się one odbywać m.in. w rejonie mórz Czarnego i Azowskiego z udziałem wojsk desantowo-szturmowych i rakietowych. W czasie trwania manewrów na Ukrainie, od 21 do 26 września, w Rosji mają się odbywać ćwiczenia „Kaukaz 2020”.

(pp)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14

PROGRAM TV

15-16

SPORT

fot. mat. pras./d

MNIJ NIEPRAWIDŁOWOŚCI PRZY SPRZEDAŻY BATERII

HANDEL \ Liczba nieprawidłowości w obrocie bateriami i akumulatorami oraz zakwestionowanego towaru spada – wynika z kontroli Inspekcji Handlowej, o której poinformował UOKiK. W 2018 r. uchybienia stwierdzono u blisko 20 proc. firm, rok później było to ok. 15 proc.

GEOPOLITYKA \ Zatrzymajcie ten gazociąg

Mocny głos przeciw Nord Streamowi 2

Stu piętnastu dyplomatów, wojskowych oraz ekspertów ze Stanów Zjednoczonych, Rosji i Europy wezwało Komisję Europejską i rządy krajów Unii Europejskiej do natychmiastowego działania w celu zatrzymania wspieranego przez Kreml rurociągu Nord Stream 2.

Paweł Woźniak

Sygnatariusze listu przypomnieli, że w ciągu ostatniej dekady rząd Rosji zaangażował się w działania, których celem jest obalenie liberalnych norm demokratycznych w Europie i Ameryce Północnej, a szokujące otrucie przywódcy rosyjskiej opozycji Aleksieja Nawalnego pokazało, że Moskwy nie odstraszyły zachodnie działania czy oświadczenia i odmawia odwrócenia destabilizującego „awanturnictwa politycznego”.

W liście zauważa się, że Nord Stream 2 nie jest projektem, który miałby służyć Europejczykom. „Od koncepcji do realizacji projekt stał w całkowitej sprzeczności z interesami Europy. W 100 proc. należy do kontrolowanego przez Kreml Gazpromu” – wskazano.

Dodano, że gdyby Nord Stream 2 miał zostać uru-

Ponad sto wpływowych osób podpisało się pod listem wzywającym do porzucenia Nord Streamu 2 | fot. mat. pras./d

chomiony, dałby Moskwie techniczną zdolność do ograniczenia tranzytu gazu ukraińską siecią rurociągów, szkując ukraińskiej gospodarce z dnia na dzień, jednocześnie torując sobie drogę do dalszej agresji zbrojnej.

List przestrzega, że Nord Stream 2 jest sprzeczny z celami bezpieczeństwa energetycznego UE. „Koncepcja

polityki Europejskiej Unii Energetycznej z 2015 r. zawiera wezwania do skoncentrowania się na dywersyfikacji infrastruktury energetycznej, co oznacza odejście od obecnego nadmiernego polegania na trasach zdominowanych przez Rosję. Uruchomienie Nord Streamu 2 dałoby odwrotny efekt, koncentrując przytła-

czającą większość importu rosyjskiego gazu do Europy jednym kanałem na Morzu Bałtyckim” – zauważono. Zdaniem autorów listu Nord Stream 2 nie jest budowany w celu dostarczania znacznych nowych ilości gazu do Niemiec i Europy Zachodniej, jak fałszywie twierdzą promotorzy projektu, ale jest budowany w celu przekiero-

wania istniejącego tranzytu gazu, aby ominąć Ukrainę.

„Moskwa od dawna postrzega projekty państwowe, takie jak Nord Stream 2, jako strategiczne kanały, którymi można zapełnić kieszenie krajowych oligarchów i kumpli Putina, jednocześnie eksportując niedopuszczalny poziom korupcji i przechwytywania elit na Zachodzie” – oceniają sygnatariusze listu, przypominając, że jest wiele przykładów byłych urzędników europejskich, a obecnie lobbystów zatrudnionych przez rosyjskie przedsiębiorstwa państwowe.

Konkludując, apelują nie tylko o zatrzymanie kontrowersyjnego gazociągu, lecz także o ograniczenie importu rosyjskiej ropy naftowej oraz uregulowanie norm umożliwiających byłym zachodnim urzędnikom stawianie się „dobrze płatnymi pośrednikami rosyjskiej polityki”.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji pod ostrzałem krytyki

ENERGETYKA \ Europejskie Prawa i Sprawiedliwości nie poparli sprawozdania dotyczącego Funduszu Sprawiedliwej Transformacji podczas głosowania w Parlamencie Europejskim. Uważają oni, podobnie jak związkowcy i samorządowcy z regionów górniczych, że to kropla w morzu potrzeb.

Jak podkreśla europosełka PiS Izabela Kloc, obietnice w zakresie pomocy dla państw członkowskich od początku nie pokrywały się z ich potrzebami. – Wielkość funduszu jest wysoce niewspółmierna do kosztów polityki klimatycznej. Należy również wskazać, że propozycja KE nie przewidywała finansowania inwestycji gazowych, które są najlepszą metodą obniżania emisji przy zachowaniu miejsc pracy w gospodarkach węglowych. Przyjęte przez PE stanowisko w tej sprawie, mimo dobrych założeń, jest niestety nietra-

fione, gdyż nakłada na potencjalne projekty gazowe warunki niemal niemożliwe do spełnienia – uważa posłanka.

Dodaje, że poza tym przyjęta została bardzo niekorzystna dla Polski poprawka grupy Renew Europe oraz Partii Europejskich Socjalistów zakładająca obcięcie środków z Funduszu o 50 proc. dla państw, które nie przyjmą krajowego celu neutralności klimatycznej do 2050 r. – Wspomniane cele są dla niektórych państw, w tym Polski, niemożliwe do zrealizowania w tak krótkim czasie.

Takie stanowisko jest więc dla naszej delegacji nie do przyjęcia. Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że rozporządzenie o FST ze względu na brak oparcia na właściwej podstawie prawnej nie może ustanawiać takich celów – wyjaśnia Izabela Kloc.

Podobne opinie wyrażają związkowcy. Dominik Kolorz, szef śląsko-dąbrowskiej Solidarności, podkreśla, że tylko zastąpienie miejsc pracy w PGG i jej otoczeniu to koszty rzędu 190–240 mld zł. – A tymczasem cały FST to 60 mld zł. To śmiesznie małe pieniądze – uważa Kolorz. Podobnie twierdzą samorządowcy. – Wszystkie gminy górnicze stoją przed ogromnym wyzwaniem, bo likwidacja kopalń to zagrożenie odpływu ludności oraz pozostawione zdegradowane i niezagospodarowane tereny – przewiduje Anna Hetman, prezydent Jastrzębia-Zdroju oraz przewodnicząca Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce. – Dla całego województwa to działania rewolucyjne. Należy je przeprowadzić tak, by społecznie było odczucie ewolucji, a nie rewolucji – ocenia. O FST mówi, że to kropla w morzu potrzeb.

.....
Mariusz Andrzej Urbanke

Auta osobowe wracają do łask

TRANSPORT \ Przejazdy samochodami osobowymi są dominującym sposobem transportu ludności w krajach Unii Europejskiej. Koronawirus jeszcze bardziej wzmocni ich rolę.

W ostatnich latach w Unii Europejskiej rosło wykorzystanie pociągów oraz autobusów w transporcie ludności. Ten rok przyniesie wzmocnienie roli aut osobowych. Przewiduje to w swoim najnowszym raporcie Eurostat, unijny urząd statystyczny. Przyczyną są wynikające z epidemii COVID-19 ograniczenia w używaniu transportu publicznego oraz zwykłe ludzkie obawy przed zarażeniem.

Z najnowszych danych Eurostatu na temat struktury przewozów ludności wynika, że auta osobowe wyraźnie dominują nad pociągami, autokarami, a nawet autobusami w przewozach miejskich. W 2018 r. na podróże samochodami osobowymi przypadało 82,9 proc. tzw. pasażerokilometrów zrealizowanych w Unii Europejskiej (UE). Pasażerokilometrowi odpowiada przewóz jednego pasażera na odległość jednego kilome-

tra. Wykorzystanie aut osobowych nie zmieniło się od 2017 r. Nieznacznie, bo z 9,2 do 9,3 proc., wzrósł udział podróży autokarami i autobusami, zaś pociągów zwiększył się z 7,8 do 7,9 proc.

Identyczny z unijnym poziom wykorzystania kolei w transporcie osiągnęliśmy w Polsce. Wykorzystanie autokarów i autobusów w przewozie ludności spadło nam z 13,8 do 12,9 proc. Auta osobowe zwiększyły swój udział w obsłudze transportu z 78,5 proc. do 79,3 proc. w 2018 r.

W krajach UE najwyższy odsetek pasażerokilometrów pokonywanych samochodem w 2018 r. odnotowano na Litwie (90,4 proc.). Austria wykazała najwyższy, wynoszący 12,9 proc. odsetek podróży pociągami, zaś Węgry w transporcie autokarami i autobusami na poziomie 20,8 proc.

.....
(a. mac.)

NIEMIECKI RZĄD ZWIĘKSZA POMOC

NAPRZECIW PANDEMII \ Niemiecki rząd zwiększy i usprawni pomoc finansową dla poszkodowanych przez pandemię koronawirusa małych oraz średnich przedsiębiorstw. Pomoc będzie kontynuowana do końca bieżącego roku. Jeśli firmy udowodnią znaczne spadki obrotów, od września mogą liczyć maksymalnie na 200 tys. euro. Do tej pory zwracano koszty do kwoty 150 tys. euro.

GOSP.

11

FINANSE \ GPW sięga po azjatyckiego konkurenta

Warszawska giełda ma chrapkę na Erywań

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie chce kupić Armeńską Giełdę Papierów Wartościowych. W tym celu zawarła porozumienie z Centralnym Bankiem Armenii (CBoA) ws. negocjacji dotyczących nabycia większościowego pakietu Armenia Securities Exchange (AMX). Szacunkowa wycena giełdy z siedzibą w Erywanu to ok. 6 mln zł.

Paweł Woźniak

GPW ma przejąć 65 proc. akcji AMX. Ostateczne warunki akwizycji będą uzależnione m.in. od wyników badania due diligence oraz niezbędnych zgód korporacyjnych.

Zdaniem wicepremiera Jacka Sasina Erywań to bardzo dobry kierunek dla GPW. – Wiele sektorów gospodarki Armenii potrzebuje wysokiej jakości inwestycji, więc kraj ten ma ogromny potencjał wzrostu. Moim zdaniem przejęcie AMX przez GPW

zapewniłoby armeńskiemu rynkowi kapitałowemu szybką ścieżkę wzrostu, a warszawska giełda mogłaby przynieść satysfakcjonujące zwroty z inwestycji. Istotne jest też to, że Polska promuje rynki wschodzące – powiedział wiceszef rządu.

Do finalizacji projektu na razie daleka droga. Term sheet podpisany przez GPW i CBoA określa ramowe warunki dalszych negocjacji w celu zawarcia potencjalnej umowy inwestycyjnej. W kolejnym kroku GPW przeprowadzi due diligence, opracuje pięcioletni plan rozwoju AMX

Zdaniem Marka Dietla, prezesa GPW, ewentualne przejęcie AMX pomogłoby warszawskiej giełdzie rozszerzyć ofertę | fot. Nanuk/Gazeta Polska

oraz określi ostateczne warunki umowy inwestycyjnej.

– Przez dwa, trzy lata skoncentrujemy się na Armenii. Widzimy wiele obszarów, w których moglibyśmy

przyspieszyć rozwój rynku kapitałowego w tym kraju. Podstawowe obszary to cyfryzacja i automatyzacja procesów, które są obecnie kluczowymi filarami giełd

w gospodarkach rozwiniętych. Ewentualne przejęcie AMX pomogłoby nam rozszerzyć nasze usługi i przyspieszyć realizację naszej strategii. Z drugiej strony otworzyłoby to nasze know-how na giełdzie w Armenii – zaznaczył Marek Dietl, prezes GPW.

Wstępna, niewiążąca i szacunkowa wycena 100 proc. kapitałów własnych AMX jest równa wartości księgowej spółki, tj. ok. 6 mln zł. Potencjalna cena zakupu zostanie potwierdzona po przeprowadzeniu due diligence. – Ta obustronnie korzystna transakcja ma długoterminowe strategiczne znaczenie dla obu stron. Wiodąca pozycja GPW w tym przedsięwzięciu stwarza okazję do wniesienia swojego doświadczenia i wiedzy oraz przekształcenia AMX w solidną, innowacyjną i wygodną platformę, służącą jako brama dla inwestorów na nowe rynki – powiedział Martin Galstyan, prezes CBoA.

Podstawowym przedmiotem działalności AMX Group jest organizacja obrotu instrumentami finansowymi oraz prowadzenie rozliczeń. CBoA posiada 90,1 proc. akcji AMX.

Prawie 1200 projektów w Krajowym Planie Odbudowy

FUNDUSZE ROZWOJOWE \ Polska będzie miała do dyspozycji 57 mld euro na dotacje i pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Podstawą do sięgnięcia po te fundusze będzie Krajowy Plan Odbudowy (KPO), który musi przygotować każde państwo.

Jak poinformowało Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, które koordynuje KPO, Polska otrzyma na realizację projektów z planu 23,1 mld euro w formie dotacji. Może też otrzymać 34,2 mld euro na pożyczki. – 70 proc. tej kwoty będzie przyznane przez Komisję Europejską do końca 2022 r. (w wypadku Polski to 18,9 mld euro dotacji). Z kolei 30 proc. środków z tej puli (4,1 mld euro) będzie przyznanych do końca 2023 r. O tym, czy dostaniemy środki w 2023 r., będzie decydował przegląd wskaźników gospodarczych, w szczególności spadek realnego PKB w 2020 r. i 2021 r. – wyjaśniła na piątkowym spotkaniu z dziennikarzami minister Małgorzata Jarosińska-Jedynak.

Jej zdaniem Polska będzie czwartym największym beneficjentem funduszu w pierwszej fazie dystrybucji środków. W drugiej fazie Polska może liczyć na szóstą pozycję.

Resort zakończył już pierwszy etap prac na KPO, który polegał na zebraniu propozycji inwestycji, ich analizie, identyfikacji spójności z celami KPO, opracowaniu kryteriów tematycznych. – 1198 projektów, które do nas wpłynęły, dotyczy różnych dziedzin, w tym: energetyki, ochrony środowiska, transportu, innowacji i przedsiębiorczości, zdrowia, cyfryzacji i spójności terytorialnej. 557 nadesłały regiony, a 641 różne resorty – poinformowała minister Jarosińska-Jedynak.

Przygotowanie wstępnego projektu Krajowego Planu Odbudowy i przekazanie go do Komisji Europejskiej planowane jest do końca roku. Wówczas rozpocznie się tzw. dialog nieformalny z KE oraz prowadzone będą konsultacje społeczne dokumentu.

Obecnie Komitet Koordynacyjny Polityki Rozwoju, który jest organem doradczym rządu, pracuje nad kryteriami wyboru projektów do KPO. Narzędziem porządkowania projektów do spójnego planu będzie mapa drogowa KPO. Będzie ona podstawą do przygotowania zakresu tematycznego planu oraz weryfikacji zgłoszonych projektów pod kątem celów społeczno-gospodarczych. Jak poinformowała minister Jarosińska-Jedynak, mapa drogowa będzie aktualizowana wraz z postępem prac nad rozporządzeniami budżetowymi prowadzonymi przez Komisję Europejską, Radę Europejską i Parlament Europejski.

Andrzej Ratajczyk

Produkcja rośnie trzeci miesiąc z rzędu

ROZWÓJ \ W sierpniu br. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 1,5 proc. w stosunku do analogicznego miesiąca 2019 r. „Sierpień to już trzeci miesiąc z rzędu, w którym notujemy wzrosty produkcji – po 1,1 proc. w lipcu i 0,5 proc. w czerwcu” – zauważa resort rozwoju w komentarzu do danych GUS.

Wzrost produkcji sprzedanej (w cenach stałych) odnotowano w 21 działach przemysłu. Największe wzrosty dotyczyły: produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 20,1 proc.), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 13,6 proc.), urządzeń elektronicznych (o 10,3 proc.), mebli (o 8,5 proc.), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,7 proc.), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 4,4 proc.). Udział wartości produkcji działów przemysłu, w których odnotowano wzrosty, wyniósł 76,2 proc.

Z kolei spadki produkcji notowano w 13 działach, m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego (o 20,4 proc.) oraz w produkcji maszyn i urządzeń (o 16,2 proc.), metali (o 8,9 proc.),

koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 7,1 proc.).

W ocenie Ministerstwa Rozwoju we wrześniu można oczekiwać przyspieszenia wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu do 8 proc. w ujęciu rocznym. „Szybciej niż przeciętnie będzie rosło przetwórstwo przemysłowe, w tym produkcja żywności, farmaceutyków, komputerów, wyrobów elektrycznych. Oczekujemy też znaczącego wzrostu produkcji samochodów, a także mebli” – ocenili analitycy.

Ich zdaniem można się także spodziewać wyhamowania spadków w górnictwie i utrzymaniu produkcji energii na poziomie sprzed roku. W ich ocenie produkcja przemysłowa w III kwartale br. odnotuje wzrost, który może przekroczyć 3 proc.

(p. woz.)

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14

PROGRAM TV

15-16

SPORT

fot. <Brak danych z łącza> / <Brak danych z łącza>

AMERYKANIE BĘDĄ USUWALI CHIŃSKIE APLIKACJE

OPROGRAMOWANIE \ Departament Handlu USA zapowiedział w piątek uchwalenie regulacji zakazujących pobierania przez osoby w Stanach Zjednoczonych popularnych chińskich aplikacji na smartfony – TikTok i WeChat. Zakaz ma wejść w życie w niedzielę 20 września.

ENERGETYKA \ Rosyjskie media wieszczą nam gazowy sukces

Niemcy będą kupowały gaz od Polski

Za politykę dywersyfikacji źródeł dostaw, konsekwentny sprzeciw wobec gazociągu Nord Stream 2 oraz rzucenie rękawicy Gazpromowi Polska w rosyjskich mediach została nazwana hieną europejskiego rynku gazu. Autor tekstu na portalu 1prime.ru przyznaje nam jednak coraz większe znaczenie na europejskim rynku gazu, wieszcząc status regionalnego mocarstwa energetycznego.

Paweł Woźniak

Rosyjski portal przyznaje, że uzależnienie Polski od rosyjskiego gazu jest większe, niż pokazują to dane: „Cały gaz dostarczany do Polski z Niemiec i Czech jest pochodzenia rosyjskiego. Europejscy handlowcy kupują paliwo od Gazpromu w ramach kontraktów długoterminowych, a następnie odsprzedają je PGNiG”.

Jednocześnie autor tekstu próbuje przekonywać, że Polska wykorzystuje ideę solidarności europejskiej, ostatni sprzeciw wobec Rosji, aby „zdominować Europę Wschodnią i dodatkowo spo-

wodować szkody gospodarcze w Niemczech”. „W ciągu ostatniej dekady Polska, przy wsparciu Stanów Zjednoczonych, starała się być mocarstwem energetycznym w Europie Środkowej kosztem UE” – twierdzi analityk.

Zauważa, że mimo niepowodzenia projektu łupkowego Polska nie zrezygnowała ani z niezależności gazowej, ani z planów stania się – korzystając z zasobów USA – potęgą energetyczną Europy. To dlatego w kwietniu 2016 r. został oficjalnie oddany do użytku terminal LNG w Świnoujściu, a teraz planuje się jego rozbudowę. Z kolei na koniec 2022 r., kiedy zostanie zakończona długotermi-

Polska nie zrezygnowała z niezależności gazowej, stąd takie inwestycje jak terminal LNG czy Baltic Pipe – twierdzi rosyjski portal 1prime.ru | fot. mat. pras./d

nowa umowa między Gazpromem a PGNiG na dostawę rosyjskiego gazu do Polski, planowane jest oddanie

do eksploatacji gazociągu Baltic Pipe. Zdaniem autora tekstu to inwestycje wątpliwe ekonomicznie, choć

przyznaje on, że np. dostawy LNG do Polski osiągnęły rekordowy poziom.

Jednocześnie obawia się, że Polska, choć – jak twierdzi – ma tak niekonkurencyjną infrastrukturę, chce dostarczać gaz do krajów sąsiednich. „Dostawy gazu z Polski do innych krajów będą możliwe tylko wtedy, gdy Nord Stream 2 nie zostanie ukończony” – ocenia autor.

Twierdzi też, że Warszawa zdecydowała się skorzystać z sytuacji z zatruciem lidera opozycji Aleksieja Nawalnego i zaproponowała zastąpienie rosyjskiego gazu dostawami przez Baltic Pipe. „Polacy chcą odsprzedawać norweski gaz Niemcom i innym Europejczykom” – ubolewa portal 1 prime.ru. „Niemcom i innym krajom UE grozi uzależnienie energetyczne nie tylko od Stanów Zjednoczonych, lecz także od Polski, która bez własnego gazu stanie się największym hubem gazowym w Europie Środkowej” – kwituje autor analizy.

Koronawirus podciął przychody Lasów Państwowych

FIRMY \ W wyniku wiosennego zastoju w przemyśle drzewnym, spowodowanego przez COVID-19, o 631 mln zł były niższe przychody Lasów Państwowych za siedem miesięcy tego roku, gdy porówna się je z wynikami osiągniętymi rok wcześniej. Przedsiębiorstwo musiało więc ograniczyć wydatki, ale nie oszczędzało na zadaniach wobec lasów.

Z powodu zamrożenia gospodarki producenci tarcicy, płyt, papieru i opakowań, stolarci budowlanej czy mebli znacznie ograniczyli zamówienia drewna lub wycofali się z podpisanych już umów. Najgorsze dla przedsiębiorstwa były wiosenne miesiące podczas lockdownu. W kwietniu sprzedały one o 30 proc. mniej drewna niż w tym samym miesiącu rok wcześniej, a pozyskanie było mniejsze o blisko 46 proc.

– Już w początku marca, obserwując sytuację, zaleciliśmy nadleśnictwom ograniczenie się praktycznie do cięć sanitarnych, czyli usuwania drzew zasiedlonych przez szkodniki, połamanych przez wichury i innych zagrażających bezpieczeństwu.

Planowe pozyskanie było realizowane tylko w części, pod zamówienia ze strony konkretnych klientów, którzy deklarowali odbiór surowca – powiedział Andrzej Konieczny, dyrektor generalny Lasów Państwowych.

Sytuacja zaczęła się normalizować w czerwcu w miarę odmrażania gospodarki w Polsce i innych państwach UE. Firmy drzewne wznowiły produkcję i sprzedaż, a tym samym zakupy surowca. Na koniec sierpnia br. Lasy Państwowe pozyskały o blisko 9 proc. mniej drewna, niż to wcześniej zakładano. W całym 2020 r. planowały pozyskać 40,1 mln m sześć. drewna, o 0,5 mln m sześć. mniej niż w 2019 r. i o 3,2 mln m sześć. mniej niż w 2018 r.

W związku z niższą sprzedażą drewna po lipcu przychody LP wyniosły 4,78 mld zł i były niższe o 631 mln zł w porównaniu z tym samym okresem roku 2019 r. Do końca lipca koszty przedsiębiorstwa sięgnęły 4,42 mld zł i były niższe o 618 mln zł w tym samym okresie rok wcześniej.

Przedsiębiorstwo zmuszone było ograniczyć wydatki. Lasy oszczędziły na usługach leśnych, wstrzymały też zatrudnianie nowych osób, przyspieszając jednocześnie proces odchodzenia na emeryturę pracowników. Spadło też średnie wynagrodzenie. W lipcu wyniosło ono 6639 zł brutto wraz z nagrodami itd. – o 15 proc. mniej, niż zakłada tegoroczny plan.

Za to przedsiębiorstwo nie ograniczyło zadań z zakresu hodowli i ochrony lasów oraz przyrody. Część prac została przesunięta na późniejsze miesiące. W 2020 r. leśnicy zaplanowali m.in. odnowienia i zalesienia na powierzchni 59,6 tys. ha.

(lus)

Kontenerowe rekordy na torach

TRANSPORT KOLEJOWY \ Mimo ogólnego spadku popytu polskie koleje zanotowały rekordowy poziom przewozów intermodalnych, czyli kontenerowych. W II kwartale przetransportowano w ten sposób 5,5 mln ton towarów.

Urząd Transportu Kolejowego (UTK) poinformował w piątek, że w II kwartale 2020 r. wzrosły wszystkie parametry dla transportu intermodalnego. Osiągnięto najlepszy dotychczas wynik w przewozach realizowanych z użyciem kontenerów, które z wagonów w łatwy sposób przeładowywane są na ciężarówki lub statki.

Z użyciem kontenerów w II kwartale 2020 r. przewieziono niemal 5,5 mln ton towarów, czyli o 1,4 proc. niż w I kwartale tego roku. W porównaniu z II kwartałem 2019 r. wzrost wyniósł aż 17,7 proc. Od kwietnia do czerwca br. 19 licencjonowanych przewoźników kolejowych przetransportowało prawie 597,5 tys. TEU, czyli standardowych kontenerów o długości 12 stóp. To o 17 proc. więcej niż przed rokiem.

W ostatnich latach rola przewozów intermodalnych w Polsce stale wzrasta. O ile w 2011 r. stanowiły one 2,4 proc. ogólnej masy towarów, o tyle w I półroczu 2020 r. już 10,4 proc. – Dane za I półrocze pokazują wzrost wszystkich wartości przewozów intermodalnych wobec I półrocza ub.r. Rynek ten rośnie mimo ograniczeń spowodowanych epidemią – ocenia dr inż. Ignacy Góra, prezes UTK. Zdaniem urzędnika ten rodzaj przewozów może się w Polsce rozwijać jeszcze dynamiczniej. Do tego niezbędne są jednak dalsza poprawa stanu infrastruktury kolejowej, zrównanie warunków funkcjonowania przewoźników na rynkach kolejowym i drogowym oraz realizacja idei „tiry na tory”.

(a. mac.)

SZTUKA \ Ta wystawa przejdzie do historii. To jedna z najważniejszych polskich ekspozycji, stanowiących przekrój polskiej kultury – powiedział o otwartej w czwartek w Muzeum Narodowym w Warszawie wystawie „Polska. Siła obrazu” minister kultury Piotr Gliński. Więcej o ekspozycji, zainaugurowanej w ubiegłym roku w filii paryskiego Luwru w Lens, wkrótce na łamach „Codziennej”.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

SOBOTA-NIEDZIELA 19-20 WRZEŚNIA 2020

KULTURA

13

WYDARZENIE \ Wyjątkowy koncert w 81. rocznicę sowieckiej agresji na Polskę

Przeciwko imperializmowi Moskwy

Z okazji 81. rocznicy najazdu sowieckiej armii na Polskę środowisko Strefy Wolnego Słowa zorganizowało wyjątkowy koncert Pawła Piekarczyka i Leszka Czajkowskiego w dawnym areszcie przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. „Dosyć już z grą nie fair, to Niemcy świat podpalili wspólnie z ZSRR” – śpiewali bardowie.

Anna Krajowska

Odrzucenie prawdy historycznej przez dzisiejsze władze Rosji i powrót do komunistycznej narracji mówiącej, że to Polska jest odpowiedzialna za wybuch największego w historii świata konfliktu, rodzi potrzebę przypomnienia o faktycznych wydarzeniach. To umowa zawarta w Moskwie 23 sierpnia 1939 r. między Ribbentropem a Mołotowem umożliwiła agresję najpierw Niemiec z zachodu 1 września 1939 r., a następnie Rosji ze wschodu 17 września 1939 r.

O tych wydarzeniach znakomicie opowiadają w swoich nowych utworach Paweł Piekarczyk i Leszek Czajkowski. Ich koncert to wyjątkowa lekcja historii, pełna refleksji prawda o tamtych czasach oraz wezwanie

„Wrogom Polski bądź zawsze przeciw i tak wychowaj swoje dzieci” – śpiewali w czwartek bardowie | fot. F. Błażejowski/Gazeta Polska

do nas wszystkich: „Nie wolno zapominać, to niemiecka wina”, „Nie wolno zapominać, to rosyjska wina!” Bardowie śpiewają o zbrodniach dokonanych podczas II wojny światowej. Wyciskają łzy, przytaczając opowieści o losach milionów niewin-

nych osób pomordowanych w obozach zagłady: „Widziałem zbrodnie niesłychane Auschwitz, Treblinka czy Majdanek”.

Śpiewają o wypieraniu, wymazywaniu prawdy historycznej: „Dziś słyhać, że Niemcy są czysti, a winni

abstrakcyjni naziści. Dzieje się tak z tej przyczyny, że abstrakcja uwalnia od winy [...] Trzeba powtarzać aż do przesady: to niemieckie obozy zagłady!”.

Podczas koncertu na Rakowieckiej Paweł Piekarczyk podkreślił, że nasz udział

w wojnie był daleko szerszy i bardziej owocny niż to, co powinien zrobić 40-milionowy naród na tle koalicji walczącej z Sowietami i Niemcami. – Nasz honor jest niezagrożony. My, żądając prawdy historycznej, walczymy dziś o honor dla Niemców i Rosjan – powiedział Piekarczyk.

Z kolei Leszek Czajkowski, zapowiadając końcowy utwór „Dla córki”, stwierdził: – To będzie piosenka dla wszystkich potomnych, co po nas przyjdą, bo to do nich będą należały kształtowanie świata i walka choćby z różnymi ideologiami.

Warto zabierać młodych na koncerty Piekarczyka i Czajkowskiego. Najbliższa okazja już w tę niedzielę. Bardowie wystąpią podczas V Rajdu Konnego Łupaszki w Kierzbuniu (powiat olsztyński). W programie wydarzenia m.in. inscenizacja inspirowana bitwą pod Wodzianami, wystawa sprzętu wojskowego, pokazy kawaleryjskie i spotkanie z weteranami AK.

Sztuka wywieziona z łagrów

WYSTAWA \ W czwartek w warszawskiej Kordegardzie otwarto ekspozycję pt. „Niepamięci”. To głos uwiecznionych w sowieckich łagrach Polaków. O obozowym życiu opowiedzieli językiem sztuki.

Wystawa „Niepamięci” zachęca do zmiany optyki, do innego spojrzenia na zbrodnię katyńską. Indywidualizuje i personalizuje tragedię. Z okrucieństw usiłuje odtworzyć losy jednostek, czasami profesjonalnych artystów, innym razem amatorów – mówi Katarzyna Haber, kuratorka.

Ekspozycja, przygotowana dla upamiętnienia obchodzonej w tym roku 81. rocznicy napaści sowieckiej na Polskę i 80. rocznicy zbrodni katyńskiej, to przede wszystkim artystyczna opowieść o życiu polskich jeńców, ale też świadectwo sowieckiego bestialstwa, zaplanowanej z zimną krwią eksterminacji narodowej elity i trudnych do oszacowania strat poniesionych przez polską kulturę.

– Musimy nieść przez następne pokolenia pamięć

Ekspozycję w kwietniu br. NCK udostępniło online, teraz prace można obejrzeć w przestrzeni galerii | fot. mat. pras./d

o tej zbrodni, o której przez pół wieku kłamano i którą usiłowano wymazać z naszej historii. To szczególna powinność instytucji kultury – mówi prof. Rafał Wiśniewski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

Z ponad 60 prac zdecydowana większość jest po raz pierwszy prezentowana szerokiej publiczności. Aż pięciu z ośmiu autorów tych dzieł, w tym Józef Czapski, cudem przeżyło łagry. Wszystkie prace ocalałe z obozów mają niewątpliwie dużą wartość artystyczną i historyczną. Część z nich została wyniesiona z łagrów w pudełku na szachy, np. rysunki Aleksandra Witli-ba. Są też portrety, pejzaże, scenki rodzajowe tworzone przez Zygmunta Turkiewicza, Stanisława Westwalewiczę oraz Adama Kossowskiego czy przedwojenne grafiki zabitego w Charkowie Edwarda Manteuffla-Szoegoego.

(AnKraj, mat. pras.)

Nagrodzono wybitnych twórców ludowych

TRADYCJA \ Każda edycja konkursu stanowi szansę dostrzeżenia nieprzeciętnych twórców i ich dzieł, a także ludzi, którzy swoją wiedzę, talenty i czas poświęcają badaniu i upowszechnianiu kultury ludowej – powiedział w piątek wicepremier prof. Piotr Gliński podczas uroczystej gali 45. edycji Nagrody im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”.

To było wielkie święto polskiego folkloru. Do Zamku Królewskiego w Warszawie zjechali najwybitniejsi twórcy i badacze ludowi z całego kraju. Uhonorowani w piątek Nagrodą im. Oskara Kolberga dołączyli do grona blisko 800 laureatów tego prestiżowego wyróżnienia przyznawanego od 45 lat. Statuetki wręczał minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński, który powiedział, że w czasach zdominowanych przez kulturę masową należy chronić kulturę tradycyjną. Mają temu służyć m.in. takie programy, jak EtnoPolska czy Mistrz Tradycji.

W tym roku wręczono 14 nagród. Laureatami zostali: dudziarz Antoni Gluza, ko-

dowska, wycinankarka Helena Miazek, rzeźbiarz Dionizy Purta, śpiewaczka Zofia Tarasiewicz, skrzypek Józef Tomczyk, poetka Helena Kołodziej, Kapela Ludowa „Mogilanie”, Zespół Śpiewaczy z Mroczek Małych, Zespół Góralski „Zornica”, regionalista Antoni Malczak i teatrolog Lech Śliwonik. Nagrody honorowe otrzymali „Pismo Folkowe” i Zespół Pieśni i Tańca „Polonia Ensemble” z Chicago.

Pierwszy raz w historii nagrody gala była transmitowana na żywo w internecie. Na kanałach Instytutu Muzyki i Tańca (YouTube, Facebook) oraz na stronie www.nagrodakolberg.pl można zobaczyć jej zapis audiowizualny.

(AnKraj)

2 OPINIE
3 TEMAT DNIA
4-6 POLSKA
8-9 ŚWIAT
10-12 GOSPODARKA
13 KULTURA
14 PROGRAM TV
15-16 SPORT

fot. mat. pras./d

„SICARIO” \ Młoda agentka FBI Kate Macer (Emily Blunt) bierze udział w tajnej operacji CIA koordynowanej przez Matta Gravera (Josh Brolin). Celem akcji jest schwytanie szefa meksykańskiego kartelu narkotykowego.

SOBOTA

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:35 Rok w ogrodzie 08:00 Rok w ogrodzie extra wojsko-polskie.pl 08:15 Pełnosprawni - mag. 09:10 Komisarz Alex (158) - serial 10:05 Ojciec Mateusz (140) - serial 11:05 Przybywa jeździec - western, USA 1978, wyk. Jane Fonda, James Caan, Jason Robards	05:50 Barwy szczęścia (2284) - serial 06:15 M jak miłość (2285) - serial 06:50 M jak miłość (1524) - serial 07:40 Spiszmy się, jak na rolników przystało! 07:55 Pytanie na śniadanie 11:20 Rodzinny ekspres - mag. 11:50 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 12:55 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:20 Szansa na sukces. Opole 2020 16:20 Czerwona królowa (2) - serial 17:20 Rodzinka.pl (133) - serial 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:35 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw. 21:00 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Pomorze (3) 22:05 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Opolskie (4) 23:10 Muzyka, taniec, zabawa 00:15 Czas zapłaty - film sens., W. Brytania/USA 2013. Do Londynu przyjeżdża przebiegły złodziej, Jacob Sternwood. Okaleczony przez niego w przeszłości detektyw Lewinsky chce ująć zbira. 02:05 Świat to za mało - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1999	07:25 Niezwykłe Stany Prokopa - pr. rozryw. 08:00 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Na Wspólnej (3088) - serial 11:55 Na Wspólnej (3089) - serial 12:25 Na Wspólnej (3090) - serial 13:00 Na Wspólnej (3091) - serial 13:20 MasterChef (2) - pr. rozryw. 14:55 Top Model - reality show 16:25 House Hunters - Poszukiwacze domów - pr. rozryw. 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 36,6°C (3) - pr. med. 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Kac Vegas w Bangkoku - komedia, USA 2011, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms. Kontynuacja „Kac Vegas”. Czterech przyjaciół udaje się w podróż do egzotycznej Tajlandii na ślub jednego z nich. Spokojny wieczór kawalerski wymyka się spod kontroli. 22:10 Ted - komedia, USA 2012, wyk. Mark Wahlberg, Mila Kunis. Ośmioletni John dostał na gwiazdkę pluszowego misia, który ożył w wyniku świątecznego zaklęcia. Wkrótce zostali najlepszymi przyjaciółmi i razem dorastali. Obecnie John ma 35 lat, mieszka z dziewczyną Lori, zaś Ted wciąż mu towarzyszy. 00:35 Ojuija - horror, USA 2014 02:25 Uwaga!	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Mój brat niedźwiedź - film animowany, USA 2003 10:10 Ewa gotuje 10:40 Nasz nowy dom - reality show 11:40 Bogaty dom - biedny dom - reality show 12:40 Rolnicy. Podlasie (3) - dok. 13:45 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (5) - dok. 14:15 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (6) - dok. 14:45 Budowlancy (5) - dok. 15:15 Budowlancy (6) - dok. 15:45 Więzienie (28) - dok. 16:15 Więzienie (29) - dok. 16:45 Więzienie (30) - dok. 17:15 Więzienie (31) - dok. 17:45 Chłopaki do wzięcia (129) - serial 18:20 Chłopaki do wzięcia (130) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Kogel-mogel - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn. 22:15 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 13 - pr. rozryw. 00:30 Zakon - film sensacyjny, Aruba/USA 2001, wyk. Jean-Claude Van Damme, Charlton Heston. Syn zaginionego archeologa, poszukując ojca, przypadkowo wpada na trop średniowiecznej sekty religijnej. 02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:15 Magazyn filmowy Piotra Gońca 09:45 Koniec systemu 10:20 Republika sztuki 10:50 Kulisy manipulacji 11:15 Telezakupy 11:30 10.04.2010. Fakty 11:45 Geopolityczny tygiel 12:00 Telezakupy 12:15 Polska na dzień dobry 14:10 Telezakupy 14:25 Magazyn filmowy Piotra Gońca 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Telezakupy 15:35 Specjaliści od wszystkiego 15:55 Telezakupy 16:10 Kulisy manipulacji 16:40 Na pomoc! 17:00 Otwartym tekstem 17:35 Bajka w Telewizji Republika 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:50 Sport w Republice 18:55 Prognoza pogody 19:10 Paszporty Paragwaju - dok. 20:35 Ocalenie Ojczyzny 21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 21:20 Koniec systemu 22:00 Poland Daily 22:25 Geopolityczny tygiel 22:50 Dzisiaj - serwis inform. 23:20 Rozmowa ściśle jawna 23:35 Poland Daily - Culture 23:45 Poland Daily - History 23:55 Poland Daily - Travel 00:05 Poland Daily 00:15 Poland Daily - Weather 00:25 Zbik - Powstaniec z Żoliborza	08:00 Informacje dnia 08:15 Westerplatte młodych 08:55 Słowo życia 09:00 Głos serca 09:45 Drogowskaz 10:00 Informacje dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Święty na każdy dzień 10:25 Śladami historii 10:35 Polski punkt widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Warto zauważyć 12:50 Porady medyczne boni-fratrów 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:35 Apokryfy 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Refleksje nad Psalmem XXIII 16:00 Informacje dnia 16:10 Zakazane Piosenki 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Śladami historii 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Mojżesz - 10 przykazań 22:45 Głos serca 23:30 Moja Fatima 00:00 Słowo życia
PO POŁUDNIU	13:15 Fascynujący świat: Przyszłość lotnictwa cywilnego 14:15 Z pamięci 14:25 Okrasa łamie przepisy 15:05 U Pana Boga w ogródku (1) - serial 15:55 Rolnik szuka żony - pr. rozryw. 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:30 Ludzie i bogowie (1) - serial 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:00 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Komisarz Alex (173) - serial 21:30 Hit na sobotę: Sicario - dramat kryminalny, Meksyk/USA 2015 23:40 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 13 w Tarnowie, waga junior ciężka: Mateusz Masternak-Taylor Mabika 00:40 Hobbit: Niezwykła podróż - film fantasy, Nowa Zelandia/USA 2012 03:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:20 Szansa na sukces. Opole 2020 16:20 Czerwona królowa (2) - serial 17:20 Rodzinka.pl (133) - serial 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:35 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw. 21:00 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Pomorze (3) 22:05 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Opolskie (4) 23:10 Muzyka, taniec, zabawa 00:15 Czas zapłaty - film sens., W. Brytania/USA 2013. Do Londynu przyjeżdża przebiegły złodziej, Jacob Sternwood. Okaleczony przez niego w przeszłości detektyw Lewinsky chce ująć zbira. 02:05 Świat to za mało - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1999	18:00 36,6°C (3) - pr. med. 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Kac Vegas w Bangkoku - komedia, USA 2011, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms. Kontynuacja „Kac Vegas”. Czterech przyjaciół udaje się w podróż do egzotycznej Tajlandii na ślub jednego z nich. Spokojny wieczór kawalerski wymyka się spod kontroli. 22:10 Ted - komedia, USA 2012, wyk. Mark Wahlberg, Mila Kunis. Ośmioletni John dostał na gwiazdkę pluszowego misia, który ożył w wyniku świątecznego zaklęcia. Wkrótce zostali najlepszymi przyjaciółmi i razem dorastali. Obecnie John ma 35 lat, mieszka z dziewczyną Lori, zaś Ted wciąż mu towarzyszy. 00:35 Ojuija - horror, USA 2014 02:25 Uwaga!	14:45 Budowlancy (5) - dok. 15:15 Budowlancy (6) - dok. 15:45 Więzienie (28) - dok. 16:15 Więzienie (29) - dok. 16:45 Więzienie (30) - dok. 17:15 Więzienie (31) - dok. 17:45 Chłopaki do wzięcia (129) - serial 18:20 Chłopaki do wzięcia (130) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Kogel-mogel - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn. 22:15 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 13 - pr. rozryw. 00:30 Zakon - film sensacyjny, Aruba/USA 2001, wyk. Jean-Claude Van Damme, Charlton Heston. Syn zaginionego archeologa, poszukując ojca, przypadkowo wpada na trop średniowiecznej sekty religijnej. 02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:15 Magazyn filmowy Piotra Gońca 09:45 Koniec systemu 10:20 Republika sztuki 10:50 Kulisy manipulacji 11:15 Telezakupy 11:30 10.04.2010. Fakty 11:45 Geopolityczny tygiel 12:00 Telezakupy 12:15 Polska na dzień dobry 14:10 Telezakupy 14:25 Magazyn filmowy Piotra Gońca 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Telezakupy 15:35 Specjaliści od wszystkiego 15:55 Telezakupy 16:10 Kulisy manipulacji 16:40 Na pomoc! 17:00 Otwartym tekstem 17:35 Bajka w Telewizji Republika 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:50 Sport w Republice 18:55 Prognoza pogody 19:10 Paszporty Paragwaju - dok. 20:35 Ocalenie Ojczyzny 21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 21:20 Koniec systemu 22:00 Poland Daily 22:25 Geopolityczny tygiel 22:50 Dzisiaj - serwis inform. 23:20 Rozmowa ściśle jawna 23:35 Poland Daily - Culture 23:45 Poland Daily - History 23:55 Poland Daily - Travel 00:05 Poland Daily 00:15 Poland Daily - Weather 00:25 Zbik - Powstaniec z Żoliborza	08:00 Informacje dnia 08:15 Westerplatte młodych 08:55 Słowo życia 09:00 Głos serca 09:45 Drogowskaz 10:00 Informacje dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Święty na każdy dzień 10:25 Śladami historii 10:35 Polski punkt widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Warto zauważyć 12:50 Porady medyczne boni-fratrów 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:35 Apokryfy 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Refleksje nad Psalmem XXIII 16:00 Informacje dnia 16:10 Zakazane Piosenki 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Śladami historii 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Mojżesz - 10 przykazań 22:45 Głos serca 23:30 Moja Fatima 00:00 Słowo życia
WIECZOREM	13:15 Fascynujący świat: Przyszłość lotnictwa cywilnego 14:15 Z pamięci 14:25 Okrasa łamie przepisy 15:05 U Pana Boga w ogródku (1) - serial 15:55 Rolnik szuka żony - pr. rozryw. 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:30 Ludzie i bogowie (1) - serial 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:00 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Komisarz Alex (173) - serial 21:30 Hit na sobotę: Sicario - dramat kryminalny, Meksyk/USA 2015 23:40 Boks: Gala KnockOut Boxing Night 13 w Tarnowie, waga junior ciężka: Mateusz Masternak-Taylor Mabika 00:40 Hobbit: Niezwykła podróż - film fantasy, Nowa Zelandia/USA 2012 03:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:20 Szansa na sukces. Opole 2020 16:20 Czerwona królowa (2) - serial 17:20 Rodzinka.pl (133) - serial 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:35 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw. 21:00 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Pomorze (3) 22:05 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Opolskie (4) 23:10 Muzyka, taniec, zabawa 00:15 Czas zapłaty - film sens., W. Brytania/USA 2013. Do Londynu przyjeżdża przebiegły złodziej, Jacob Sternwood. Okaleczony przez niego w przeszłości detektyw Lewinsky chce ująć zbira. 02:05 Świat to za mało - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1999	18:00 36,6°C (3) - pr. med. 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Kac Vegas w Bangkoku - komedia, USA 2011, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms. Kontynuacja „Kac Vegas”. Czterech przyjaciół udaje się w podróż do egzotycznej Tajlandii na ślub jednego z nich. Spokojny wieczór kawalerski wymyka się spod kontroli. 22:10 Ted - komedia, USA 2012, wyk. Mark Wahlberg, Mila Kunis. Ośmioletni John dostał na gwiazdkę pluszowego misia, który ożył w wyniku świątecznego zaklęcia. Wkrótce zostali najlepszymi przyjaciółmi i razem dorastali. Obecnie John ma 35 lat, mieszka z dziewczyną Lori, zaś Ted wciąż mu towarzyszy. 00:35 Ojuija - horror, USA 2014 02:25 Uwaga!	14:45 Budowlancy (5) - dok. 15:15 Budowlancy (6) - dok. 15:45 Więzienie (28) - dok. 16:15 Więzienie (29) - dok. 16:45 Więzienie (30) - dok. 17:15 Więzienie (31) - dok. 17:45 Chłopaki do wzięcia (129) - serial 18:20 Chłopaki do wzięcia (130) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Kogel-mogel - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn. 22:15 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 13 - pr. rozryw. 00:30 Zakon - film sensacyjny, Aruba/USA 2001, wyk. Jean-Claude Van Damme, Charlton Heston. Syn zaginionego archeologa, poszukując ojca, przypadkowo wpada na trop średniowiecznej sekty religijnej. 02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:15 Magazyn filmowy Piotra Gońca 09:45 Koniec systemu 10:20 Republika sztuki 10:50 Kulisy manipulacji 11:15 Telezakupy 11:30 10.04.2010. Fakty 11:45 Geopolityczny tygiel 12:00 Telezakupy 12:15 Polska na dzień dobry 14:10 Telezakupy 14:25 Magazyn filmowy Piotra Gońca 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Telezakupy 15:35 Specjaliści od wszystkiego 15:55 Telezakupy 16:10 Kulisy manipulacji 16:40 Na pomoc! 17:00 Otwartym tekstem 17:35 Bajka w Telewizji Republika 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:50 Sport w Republice 18:55 Prognoza pogody 19:10 Paszporty Paragwaju - dok. 20:35 Ocalenie Ojczyzny 21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 21:20 Koniec systemu 22:00 Poland Daily 22:25 Geopolityczny tygiel 22:50 Dzisiaj - serwis inform. 23:20 Rozmowa ściśle jawna 23:35 Poland Daily - Culture 23:45 Poland Daily - History 23:55 Poland Daily - Travel 00:05 Poland Daily 00:15 Poland Daily - Weather 00:25 Zbik - Powstaniec z Żoliborza	08:00 Informacje dnia 08:15 Westerplatte młodych 08:55 Słowo życia 09:00 Głos serca 09:45 Drogowskaz 10:00 Informacje dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Święty na każdy dzień 10:25 Śladami historii 10:35 Polski punkt widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Warto zauważyć 12:50 Porady medyczne boni-fratrów 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:35 Apokryfy 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Refleksje nad Psalmem XXIII 16:00 Informacje dnia 16:10 Zakazane Piosenki 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Śladami historii 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Mojżesz - 10 przykazań 22:45 Głos serca 23:30 Moja Fatima 00:00 Słowo życia

NIEDZIELA

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM	
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach	07:55 Pytanie na śniadanie	07:25 Nowa Maja w ogrodzie	06:00 Nowy dzień z Polsat News	07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie	08:00 Słowo Życia	
	08:00 Tydzień	11:05 Spiszmy się, jak na rolników przystało!	07:55 Akademia ogrodnika	07:35 Dzwonnik z Notre Dame - film animowany, USA 1996	08:05 Studnia	08:25 Święty na każdy dzień	
	08:30 Zakochaj się w Polsce	11:15 Smaki świata po polsku	08:00 Dzień Dobry TVN	09:35 Mulan - film animowany, USA 1998	08:45 Ocalenie Ojczyzny	08:05 Polski punkt widzenia	
	09:05 Las bliżej nas	11:45 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Pomorze (3)	11:30 Co za tydzień	11:30 Jak wytresować smoka 2 - film animowany, USA 2014	09:06 W punkt	08:25 Święty na każdy dzień	
	09:30 Klasztorne smaki Remigiusza Rączki	12:50 The Voice of Poland 11. Przeglądanie w ciemno: Opolskie (4)	12:15 Usta Usta (2) - serial	13:40 Ninja Warrior Polska - reality show	11:00 Salonik polityczny	08:30 Z Parlamentu Europejskiego	
PO POŁUDNIU	10:05 Kariera Nikodema Dyźmy (2) - serial	14:00 Familiada - teleturniej	13:10 „25 lat niewinności. Sprawa Tomka Komendy” - kulisy filmu - film dokumentalny, Polska 2020	15:40 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 13 - pr. rozryw.	12:00 Polityczna kawa	09:00 100 cudownych miejsc na świecie	
	11:05 Stulecie Winnych (2) - serial	14:35 Koło fortuny - teleturniej	13:45 Gremilny 2 - horror komediowy, USA 1990. Sympatyczne zwierzątko Gizmo trafia przez przypadek do eksperymentalnego laboratorium, w którym zostaje złamana jedna z trzech zasad odnośnie do mogwajów - Gizmo dostał się do wody. Skutkuje to rozmnożeniem się, a nowo narodzone bliźniaki, Gremilny, są bestialskie i dążą do opanowania miasta.	17:40 Nasz nowy dom - reality show	12:55 Rozmowa ściśle jawna	09:10 Spotkanie z Magdą Buczek	
	11:55 Między ziemią a niebem	15:15 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko	16:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2004	18:50 Wydarzenia	13:15 Telezakupy	09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza	
	12:00 Anioł Pański	16:15 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw.	19:00 Fakty	19:20 Sport	13:40 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego	09:30 Msza święta	
	12:15 Między ziemią a niebem	17:05 Jutro należy do nas (4) - serial	19:25 Sport	19:25 Pogoda	14:00 Telezakupy	10:40 Cuda Jezusa	
	12:35 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach	18:00 Panorama	19:35 Pogoda	19:30 Państwo w państwie - pr. publ.	14:30 Studnia	11:30 Przyjaciele i bohaterowie	
	13:00 Dożynki Prezydenckie - transmisja	18:20 Pogoda	19:45 Uwaga!	20:00 Kabaret na żywo - Klinika Skeczów Męczących	15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem	
	14:00 Wokół mórz	18:30 Na dobre i na złe (780) - serial	20:00 MasterChef - pr. rozryw.	22:10 Love Island. Wyspa miłości 2 - reality show	15:20 Telezakupy	12:20 Wieś - to też Polska	
	14:15 Z pamięci	19:25 Na sygnale (271) - serial	21:30 Usta Usta (3) - serial	23:10 Krokodyl Dundee - komedia przygodowa, Australia 1986, wyk. Paul Hogan, Linda Kozłowski, David Gulpilil. Komedia o konfrontacji przedstawicieli dwóch światów - traperzy wychowanego w australijskim buszu i pięknej nowojorskiej dziennikarki.	15:35 Ocalenie Ojczyzny	13:30 Papież Polak do Rodaków	
	14:25 Weterynarze z sercem	20:00 Czas zapłaty - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2013	22:30 Gang Story - dramat kryminalny, Belgia/Francja 2011. Podstarzały gangster wiezie spokojne życie, do momentu kiedy jego stary przyjaciel z bandy wychodzi na wolność.	01:30 Stare wygi - komedia, USA 2009, wyk. John Travolta, Robin Williams, Kelly Preston. Dotychczasowe życie dwóch biznesmenów u szczytu kariery ulega komplikacjom, gdy muszą zaopiekować się dwójką dzieci.	15:55 Telezakupy	14:30 Brat naszego Boga	
	15:05 U Pana Boga w ogródku (2) - serial	21:50 Kino bez granic: Chłopiec w pasiastej piżamie - dramat wojenny, Wielka Brytania/USA 2008, wyk. Asa Butterfield, Jack Scanlon, Vera Farmiga. Ośmioletni syn niemieckiego oficera SS zaprzyjaźnia się z żydowskim chłopcem przebywającym w obozie.	00:35 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	03:10 Tajemnice losu - pr. rozryw.	16:20 Moja droga do wolności	15:45 Biegnę całym swoim sercem	
	16:05 Komisarz Alex (173) - serial	01:15 Ukryte zamiary - thriller, USA 2018, wyk. Ashlynn Yennie, Chris McKenna, Paige Searcy	01:40 Uwaga!		16:30 Telezakupy	16:00 Informacje dnia	
	17:00 Teleexpress	02:55 Jasne błękitne okna - film obyczajowy, Polska 2006	02:00 NOC Magii - pr. rozryw.		16:45 Salonik polityczny	16:10 Koncert życzeń	
	17:20 Pogoda				17:35 Bajka w Telewizji Republika	17:00 Zostań żołnierzem RP	
	17:30 Ojciec Mateusz (304) - serial				18:30 Dzisiaj - serwis inform.	17:15 100 cudownych miejsc na świecie	
	WIECZOREM	18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.				18:50 Sport w Republice	17:25 Święty na każdy dzień
		19:25 Sport				18:55 Prognoza pogody	17:30 Okiem kamery
19:30 Wiadomości					19:10 W punkt	18:00 Koncert Jednego Serca	
20:05 Pogoda					20:10 Polityczna kawa	Jednego Ducha	
20:15 Ludzie i bogowie (2) - serial					21:10 Geopolityczny tygiel	20:20 Różaniec	
21:15 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.					21:30 Analfabet III RP	20:50 Śladami historii	
22:15 Za jakie grzechy - komedia romantyczna, Kanada/USA 2009					22:00 Poland Daily	21:00 Apel Jasnogórski	
00:00 Sicario - dramat kryminalny, Meksyk/USA 2015					22:10 Poland Daily - Weather	21:20 Informacje dnia	
02:10 Lina - dramat obyczajowy, Szwajcaria 2016					22:15 Poland Daily - Business	21:40 Retrospekcja	
					22:20 Poland Daily - Weather	21:45 Sanktuarium Maryi Matki Słowa w Kibeho w Rwandzie	

PIŁKA NOŻNA \ W weekend rusza Serie A

Włoska, czyli najbardziej polska

Nie ma takiej drugiej ligi na świecie. W sobotę rozgrywki wznawia Serie A. A tam w kadrze osiemnastu zespołów znalazło się aż piętnastu Polaków. I to może nie być jeszcze koniec, bo okienko transferowe potrwa jeszcze przez dwa tygodnie.

I lukołwiek Polaków byłoby na boisku, to i tak rozgrywki toczyły się i toczyć się będą pod dyktando Juventusowi Turynu. W weekend turyńczycy rozpoczynają marsz po... dieśiąty z rzędu tytuł. W poprzednim sezonie Stara Dama skończyła ligę z zaledwie jednym punktem przewagi nad drugim Interem Mediolan. Ale symptomów na zmianę warty na Półwyspie Apenińskim raczej nie widać. Juventus do sezonu przystępuje z nowym szkoleniowcem, ale to nie nikła przewaga nad Interem i nieco większa, pięciopunktowa nad Atalantą Bergamo i Lazio Rzym zadecydowała o zwolnieniu dotychczasowego trenera Maurizio Sarriego. Mająca ogromne ambicje Stara Dama zawiodła w Lidze Mistrzów, odpadając w 1/8 finału po dwumeczu z francuskim Olympique Lyon. W czerwcu Juventus przegrał też z Napoli (Piotr Zieliński, Arkadiusz Milik) w fi-

nale Pucharu Włoch. Nowym szkoleniowcem turyńskiego zespołu, który nie wygrał Champions League od 1996 r., został Pirlo, były utytułowany zawodnik m.in. Milanu i Juventusowi. To mistrz świata z 2006 r. i wicemistrz Europy z 2012 r. Wśród jego podopiecznych nadal będą m.in. Szczęsny i Cristiano Ronaldo. Wśród golkipierów jest wciąż Gianluigi Buffon, który w styczniu skończy 43 lata. Do zespołu dołączył m.in. Arthur, odeszli z kolei Miralem Pjanic i Blaise Matuidi. Aspiracje mistrzowskie ma nie tylko Juventus, lecz także kilka innych klubów, na czele z wicemistrzem Interem, który wykupił z Manchesteru United Alexisa Sancheza, a także pozyskał Achrafu Hakimiego i Aleksandra Kolarova. Eksperci spodziewają się, że walka o mistrzostwo będzie jeszcze bardziej zacięta. AC Milan ostatni raz zwyciężył w Serie A w 2011 r., a potem nastała era Juventusowi. Bardzo dobra gra Milanu po

Wojciech Szczęsny będzie wraz z Juventusem bronił mistrzowskiego tytułu
| fot. Jonathan Moscrop/PA Images/Forum

przerwie spowodowanej pandemią, tj. dziewięć wygranych (m.in. z Juventusem, Lazio i Romą) i trzy remisy doprowadziły do tego, że trener Stefano Pioli otrzymał nową umowę, chociaż już prowadzono rozmowy z jego (niedoszłym) następcą Ralfem Rangnickiem. Atalanta nie miała problemów z rywalizacją na dwóch frontach – zajęła trzecie miejsce w Serie A po raz drugi z rzędu i była blisko półfinału Ligi Mistrzów. Oprócz Szczęsnego w składach klubów włoskiej ekstraklasy jest ponadto 14 polskich zawodników, ale ta liczba może się jeszcze zwiększyć w tym okienku transfero-

wym. Po długich negocjacjach Zieliński podpisał nową, obowiązującą do czerwca 2024 r. umowę z Napoli. Ekipę z Neapolu opuszcza Milik. Z kolei Karol Linetty, który dotychczas występował u boku m.in. Bartosza Bereszyskiego w Sampdorii Genua, został piłkarzem AC Torino. Do tej drużyny może dołączyć także Filip Marchwiński z Lecha Poznań. Pięć lat w Torino, od 2011 do 2016 r., grał Glik, a następnie cztery spędził w Monaco. Teraz wraca do Italii, do Benevento. W Serie A jest trzech polskich bramkarzy, Szczęsny, Bartłomiej Dragowski (Fio-

rentina) i Łukasz Skorupski (Bologna). Z zawodników z pola w składach są ponadto: Sebastian Walukiewicz (Cagliari), Filip Jagiełło (Genoa), Paweł Jaroszyński (Genoa), Mariusz Stępiński (Hellas Verona), Paweł Dawidowicz (Hellas Verona), Arkadiusz Reca (Atalanta) i Łukasz Teodorczyk (Udinese). W pierwszej kolejce w sobotę Fiorentina spotka się z Torino, a Hellas Verona z Romą. W niedzielę Parma zmierzy się z Napoli, Genoa z Crotone, Sassuolo z Cagliari i broniący tytułu Juventus z Sampdorią. Na poniedziałek zaplanowano mecz Milanu z Bologną. W późniejszym czasie rozgrywki rozpoczną pozostałe drużyny, tj. Udinese-Spezia, Benevento-Inter, Lazio-Atalanta. W europejskich pucharach, dokończonych w poprzednim miesiącu, najlepiej spisał się Inter, który dopiero w finale Ligi Europy przegrał z Sevillą 2:3. W poprzednim sezonie z elitą pożegnały się: Lecce, Brescia i SPAL Ferrara. Do najwyższej klasy awansowały: Spezia po raz pierwszy od lat 20. Ub. wieku oraz Benevento i Crotone.

Krzysztof Oliwa

Agresja sowiecka na Polskę

FELIETON KIBICA \ Przed 11 laty okrążyła rocznica sowieckiej agresji na Polskę za sprawą ukarania kibiców Lechii Gdańsk za patriotyczny transparent („17 września 1939 r. IV rozbiór Polski”) stała się iskrą zapalną, która w całym kraju zmobilizowała kibicowską brać do szerokiej akcji przypominania o tragicznych wydarzeniach rozpoczynających II wojnę światową.

Bez względu na klubowe animozje transparenty z gdańskim hasłem wyrastały jak grzyby po deszczu od Szczecina po Kraków, od Tarnowa po Suwałki. Jeszcze nigdy w swojej historii ruch kibicowski nie był tak solidarny, chociaż przez dwa kolejne lata tu i ówdzie obserwatorzy PZPN albo nakazywali ściągać oprawy poświęcone napaści sowieckiej na Polskę, albo nakładano na kluby kary. Widać było, że walka

o wartości patriotyczne może scementować środowisko. Kolejne lata pokazały, że wydarzenia z września 2009 r. nie okazały się na szczęście efemerydą. Polska kibolska rosła w siłę. Konsekwentnie przypominała o najważniejszych wydarzeniach z najnowszej historii kraju, inspirując patriotyczne postawy zwłaszcza wśród młodych. W tym miejscu chciałbym podkreślić działalność kresową. Wyomowne jest hasło, pod którym się ona odbywa: „Naród ponad granicami”. We wrześniu 1939 r. nasz naród kolejny raz w historii podzielono granicami, tym razem skutecznie. Potrafimy się jednak jako Polacy

łączyć, żyjąc w różnych państwach, bo obroniliśmy w sercach wartości, które od wieków kształtowały naszą narodową tożsamość. Od zaledwie niedawna możemy stwierdzić, że sowiecką napaść z 1939 r. należy wyakcentować, stawiając ją na równi z wydarzeniami 1 września rozpoczynającymi II wojnę światową. Co najważniejsze, nie tylko w Polsce, lecz także w krajach, które najbardziej ucierpiały z rąk sowieckiego totalitaryzmu. One konsekwencje wydarzeń sprzed 80 lat ponosiły bardzo długo. Poza tym dzięki europarlamentarzystom o wydarzeniach z 1939 r. przypomniano mocnym głosem w Brukseli, torpedując w ten sposób kłamliwą rosyjską wersję historii, która zadomowiła się na europejskich salonach. W tej sprawie trzeba być konsekwentnym. Narracja o „pomocy bratnim naro-

dom” wciąż płynie z Kremla. Widzimy też, co dzieje się na Białorusi. Wielkie więc brawa dla środowiska „Gazety Polskiej”, które w tym roku w rocznicę sowieckiej napaści na Polskę zorganizowało kolejną manifestację przed

rosyjską ambasadą. Odbył się też koncert Pawła Piekarczyka i Leszka Czajkowskiego, do którego odsłuchania zachęcam naszych Czytelników. Hasła o IV rozbiórze Polski w 1939 r. pojawiły się też na stadionach. To wyrazy nie tylko naszej pamięci, lecz także walki o to, byśmy już nigdy nie znaleźli się w sytuacji podobnej do tej sprzed 81 lat.

NEKROLOG

Pogrążeni w głębokim smutku powiadamy, że w dniu 16.09.2020 r. odeszła do Domu Pana w wieku 94 lat nasza Ukochana Mama, Babcia i Prababcia

Zofia Aniela Olszewska

Msza św. żałobna odprawiona zostanie 22.09.2020 r. o godz. 14:00 w kościele Św. Karola Boromeusza na Starych Powązkach, po której nastąpi odprowadzenie na cmentarz miejscowy do grobu rodzinnego. O czym zawiadamiają Dzieci z Rodzinami

REPREZENTACJA \ W październiku drużyna narodowa rozegra trzy mecze

Są powołania, wraca kapitan

Robert Lewandowski wraca do reprezentacji Polski, która w październiku rozegra trzy mecze, w tym z Włochami w Lidze Narodów. Selekcjoner Jerzy Brzęczek powołał 25 piłkarzy z klubów zagranicznych.

Krzysztof Oliwa

Roberta Lewandowskiego, króla strzelców Bundesligi i kapitana Białych-Czerwonych, zabrakło we wrześniowych spotkaniach Ligi Narodów z Holandią (0:1) oraz Bośnią i Hercegowiną (2:1). Polski napastnik ma za sobą długi sezon, a po jego wznowieniu w czasie pandemii 23 sierpnia triumfował z Bayernem Monachium w Lidze Mistrzów.

Brzęczek dał odpocząć najlepszemu zawodnikowi w dwóch meczach, ale teraz Lewandowski wraca do reprezentacji. Znalazł się wśród 25 powołanych z klubów zagranicznych na mecze: towarzyski z Finlandią (7 października, Gdańsk), a także z Włochami (11 października, Gdańsk) oraz Bośnią i Hercegowiną (14 października, Wrocław) w Lidze Narodów. Wszystkie rozpoczyna się o godz. 20.45.

Wśród powołanych znaleźli się także m.in. obrońca Paweł Bochniewicz, który niedawno zadebiutował i strzelił gola w holenderskim SC Heerenveen, i Kamil Józwiak z Derby County. Obaj

Jerzy Brzęczek pod koniec września uzupełni kadrę o piłkarzy z naszej ligi | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

jeszcze do niedawna występowali w PKO BP Ekstraklasie w barwach Górnika Zabrze i Lecha Poznań.

Dla Bochniewicza będzie to szansa premierowego występu w koszulce z orłem na piersi. Przed podobną okazją stanie inny środkowy obrońca Sebastian Walukiewicz. Obaj byli już w składzie na wrześniowe mecze, ale zma-

gania kolegów oglądali z wysokości trybun.

Bochniewicz i Józwiak to niejedyni reprezentanci, którzy latem zmienili pracodawcę. Do nowych klubów powołania otrzymali także Kamil Glik, który po czterech latach przerwy wrócił z Francji do Włoch, zostając piłkarzem beniaminka Serie A Benevento.

Z kolei Damian Kądzior został jedynym reprezentantem naszego kraju w Primera División, podpisawszy kontrakt z Eibarem, a Karol Linetty przed kilkunastoma dniami zamienił Sampdorię Genua na Torino.

Po raz kolejny Brzęczek zdecydował się wysłać nominacje dla czterech bramkarzy. To dużo, ale trze-

Powołania na październikowe mecze reprezentacji

Bramkarze: B. Dragowski (Fiorentina), Ł. Fabiański (West Ham United), Ł. Skorupski (Bologna), W. Szczesny (Juventus Turyn).

Obrońcy: J. Bednarek (Southampton), B. Bereszyński (Sampdoria Genua), P. Bochniewicz (SC Heerenveen), K. Glik (Benevento), T. Kędziora (Dynamo Kijów), A. Reca (SPAL Ferrara), M. Rybus (Lokomotiw Moskwa), S. Walukiewicz (Cagliari).

Pomocnicy: P. Frankowski (Chicago Fire), J. Góralski (Kajrat Almaty), K. Grosicki (West Bromwich Albion), K. Józwiak (Derby County), D. Kądzior (SD Eibar), M. Klich (Leeds United), G. Krychowiak (Lokomotiw Moskwa), K. Linetty (Torino), S. Szymański (Dynamo Moskwa), P. Zieliński (Napoli).

Napastnicy: R. Lewandowski (Bayern Monachium), A. Milik (Napoli), K. Piątek (Hertha Berlin).

ba wziąć pod uwagę to, że w ciągu siedmiu dni kadra zagra aż trzy mecze. Do tego wygląda na to, że z duetu Dragowski-Skorupski selekcjoner wybierze bramkarza nr 3 w drużynie na mistrzostwa Europy, bo miejsce dla Fabiańskiego i Szczesnego nie podlega dyskusji.

Nominacje z polskiej ligi zostaną podane 28 września.

KRZYŻÓWKA

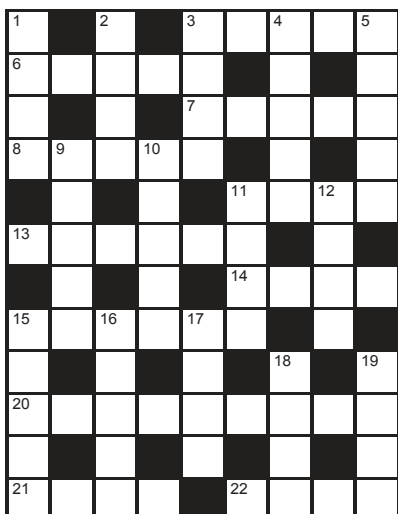
POZIOMO

- 3) szkocki wzór
- 6) nadbałtyckie kąpielisko
- 7) wzór cnót
- 8) twórca dzieła
- 11) czerwona planeta
- 13) ze stolicą w Luandzie
- 14) gimnastyka z medytacją
- 15) druga w fabryce
- 20) jedna z muz
- 21) ulubieniec tłumów
- 22) turecki władca

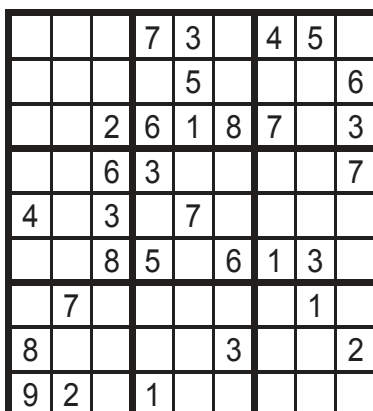
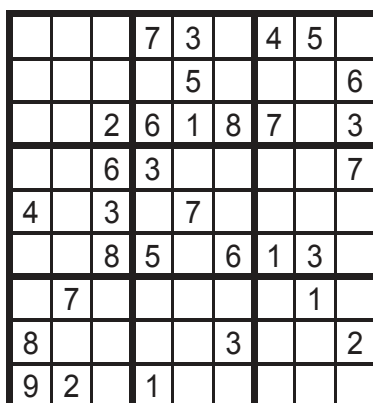
PIONOWO

- 1) sportowy kot
- 2) mocny w rękę
- 3) stolica Egiptu
- 4) wywołuje czerwone
- 5) jedwabna tkanina
- 9) obok wyspy Wolin

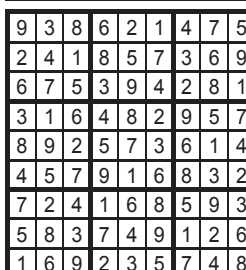
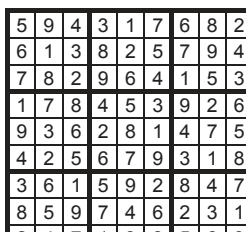
- 10) łysieje na drodze
- 11) pszczołka z bajki
- 12) stolica Łotwy
- 15) żywy trup
- 16) lodowy domek
- 17) świetlna reklama
- 18) w leśnej darni
- 19) brat Abła

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrów 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Jarosław Molga
Sekretarz redakcji: Katarzyna Ruczkowska-Szczęsniewicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsniewicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczęsniewicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodebska (kier.),
Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepaniak (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karz-Kaczkowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik,
tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec

Prenumerata: www.prenumerata.wswmedia.pl
Kontakt: prenumerata@wswmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

WROCLAW XXVI SESJA RADY MIASTA

Drastyczne podwyżki utrzymane

Od 1 marca 2021 r. za pierwszą godzinę parkowania trzeba będzie zapłacić 7 zł, a za kolejne 7,30 i 7,70 zł | fot. Janusz Gajdamowicz/Gazeta Polska

Po kilku sesjach przeprowadzonych w trybie zdalnym wrocławscy radni, zachowując zalecenia sanitarne, powrócili na salę obrad. I mimo możliwości debaty oraz żywej dyskusji w sprawie drastycznych podwyżek za parkowanie samochodów w centrum Wrocławia koalicja rządząca miastem przegłosowała projekt uchwały.

Janusz Gajdamowicz

Już w lipcowym głosowaniu radni podnieśli opłaty za parkowanie, ale unieważnił je wojewoda dolnośląski Jarosław Obremski, wskazując na brak progresji w stawce godzinowej opłaty za postój samochodu. Na reakcję magistratu nie trzeba było długo czekać. Szybko został napisany projekt uchwały, w którym stawki są stopniowane, a do tego wyższe od zablockowanych. W śródmiejskiej strefie A od 1 marca 2021 r. za pierwszą godzinę parkowania trzeba będzie zapłacić 7 zł, a za kolejne 7,30 i 7,70 zł. Dopiero w czwartej godzinie stawka spadnie ponownie do 7 zł. Proporcjonalnie w strefie B stawka wyniesie 5 zł, a w pozostałych strefach 3 zł za pierwszą godzinę – rosnąć o kilkadziesiąt groszy w następnych.

– Uchwałodawca tłumaczy te podwyżki koniecznością większej rotacji samochodów w cen-

trum Wrocławia – mówi „Dodatkowi Dolnośląskiemu” Piotr Maryński, radny klubu Prawa i Sprawiedliwości. – Nie ma się co oszukiwać, uderzą one najbardziej w tych niezbyt zamożnych mieszkańców miasta, bo posiadacze luksusowych i drogich samochodów na pewno sobie z nimi poradzą. Podwyżka tych opłat jednorazowo o 130 proc. doskonale wpisuje się w politykę fiskalną ratusza, który – przypomnijmy – od września znacznie podniósł stawki za wywóz nieczystości, a od stycznia, mimo protestów środowiska związanego z Lewicą i usilnych przeciwdziałań nastawionych proekologicznie Zielonych, nie patrząc na nic, wprowadził równie znaczące podwyżki cen za bilety komunikacji miejskiej. W ten sposób stajemy się jednym z najdroższych miast w Polsce – konkluduje radny Maryński. Podwyżkę poparło 21 radnych miejskiej koalicji, a przeciwko głosowało 11, głównie z PiS.

Wśród kolejnych kontrowersyjnych tematów głosowanych podczas sesji znalazły się kwestie przystąpienia Wrocławia do Globalnego Parlamentu Burmistrzów, organizacji ALDA – Europejskiego Stowarzyszenia na rzecz Demokracji Lokalnej – i przede wszystkim do Europejskiej Koalicji Miast Sprzeciwiających się Rasizmowi. – O ile jeszcze te dwie pierwsze organizacje, mimo że wstąpienie do nich niesie z sobą określone koszty nie tylko finansowe, można jakoś zrozumieć – o tyle ta trzecia wygląda na jakiś kompletny absurd – mówi nam tuż po zakończeniu sesji Piotr Maryński. – Przedstawiłem to mównicy definicję rasizmu i nie widzę, żeby w naszym mieście, z wyjątkiem pojedynczych, zazwyczaj chuligańskich wybryków, ktokolwiek stał się jego ofiarą. Mimo tych argumentów większość radnych poparła te pomysły – dodaje na zakończenie radny PiS.

WROCLAW

Głosowanie na projekty z budżetu obywatelskiego

Od piątku wrocławianie będą mogli już głosować na projekty zgłoszone w tym roku do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Na realizację tegorocznej edycji przedsięwzięcia wrocławski magistrat przeznaczył 25 mln zł. Do tegorocznej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy stolicy Dolnego Śląska zgłosili ponad 400 projektów. Ostatecznie po weryfikacji formalnej głos będzie można oddać na 199 zgłoszonych propozycji.

Głosować można na projektach osiedlowych i o zasięgu miej-

skim. Wartość projektów osiedlowych nie może przekraczać 750 tys. zł, a miejskich 2 mln zł. Każdy mieszkaniec stolicy Dolnego Śląska może oddać głos – na projekt osiedlowy i na projekt miejski. Głosowanie zakończy się 5 października.

– Głosowanie odbywa się w formie elektronicznej i papierowej. Ta druga forma z roku na rok jest coraz rzadziej wybierana – powiedział Bartłomiej Świerczewski, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W obszarze zieleni/rekreacja zgłoszono 106 projektów, 36 projektów dotyczy budowy ciągów pieszych i rowerowych, a 15 – placów zabaw.

.....
(jw/PAP)

fot. Janusz Wójcik/Gazeta Polska

JEST UMOWA NA OPRACOWANIE DOKUMENTACJI STEŚ-R

REGION \ Wicewojewoda dolnośląski Jarosław Kresa wziął udział w podpisaniu umowy na opracowanie dokumentacji STEŚ-R dla obwodnicy Oławy, w której planowana budowa zostanie zrealizowana w ciągu DK 94 na odcinku stanowiącym alternatywną trasę do płatnej autostrady A4. Budowa obwodnicy pozwoli na zmniejszenie ruchu w centrum Oławy.

fot. DUW/d

PROGRAM MOJA WODA

Pieniądze na deszczówkę

Ogromne zainteresowanie towarzyszy programowi Moja Woda. W ciągu 2 miesięcy od uruchomienia naboru został wyczerpany planowany budżet programu na 2020 r. Wnioski można jednak składać do końca września drogą elektroniczną.

Jak informuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, do końca października będzie można dosłać wersję papierową wniosku. Według zapowiedzi brakujące środki zostaną pokryte z budżetu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Minister klimatu Michał Kurtyka zapowiedział także kontynuację wsparcia budowy przydomowych instalacji zatrzymujących deszczówkę od początku 2021 r.

Cieszy nas ogromny sukces pierwszej odsłony programu Moja Woda. Prawie 24 tysiące polskich rodzin włączyło się aktywnie w zapobieganie suszy. Te rodziny skorzystały z dotacji do 5 tys. zł, ale również zainwestowały własne pieniądze w budowę przydomowej instalacji retencyjnej, gdyż są świadome korzyści z magazynowa-

\\ Na Dolnym Śląsku od początku trwania programu przyznaliśmy mieszkańcom 373 dotacje na kwotę bliską 1,8 mln zł.

To pokazuje, że zainteresowanie oszczędzaniem wody w regionie jest duże i co ważne, wzrosła świadomość dotycząca wykorzystywania deszczówki, która jest przecież wodą dostępną za darmo – komentuje Łukasz Kasztelowicz, prezes zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu \\

nia i wykorzystania deszczówki – podsumował minister Michał Kurtyka.

– Na Dolnym Śląsku od początku trwania programu przyznaliśmy mieszkańcom 373 dotacje na kwotę bliską 1,8 mln zł. To pokazuje, że zainteresowanie oszczędzaniem wody w regionie jest duże i co ważne, wzrosła świadomość dotycząca wykorzystywania

deszczówki, która jest przecież wodą dostępną za darmo – komentuje Łukasz Kasztelowicz, prezes zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu.

30 września 2020 r. to ostatni dzień na przesyłanie wniosków w formie elektronicznej dla beneficjentów z Dolnego Śląska przez Portal Beneficjenta, a 30 października 2020 r. to ostateczny termin

dostarczenia wersji papierowej ww. wniosków do właściwego wojewódzkiego funduszu. Dla mieszkańców Dolnego Śląska jest to Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Aby otrzymać dofinansowanie z programu Moja Woda, należy złożyć obydwie wersje wniosku. Wszystkie wnioski, które zostaną zarejestrowane, będą sfinansowane w tym roku – zapowiada wiceprezes Narodowego Funduszu Artur Lorkowski.

Pierwszy nabór w programie Moja Woda uruchomiono 1 lipca 2020 r. Środki przeznaczone na realizację programu wspierającego przydomową retencję wyniosły ponad 100 mln zł z budżetu Narodowego Funduszu oraz 4,67 mln zł od wojewódzkich funduszy.

– Chcemy uruchomić nową edycję programu Moja Woda,

której budżet powinien być porównywalny do tego, którym dysponowaliśmy w 2020 r. Poprosiłem Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o przedstawienie propozycji nowej odsłony programu w ciągu najbliższych tygodni we współpracy z wojewódzkimi funduszami – mówił minister klimatu Michał Kurtyka.

Program skierowany jest osób fizycznych będących

DECYZJA WOJEWODY

Wydzielenie oddziału położniczo-ginekologicznego

Wojewoda dolnośląski Jarosław Obremski podjął decyzję dotyczącą wydzielenia oddziału położniczo-ginekologicznego w szpitalu przy ul. Chałubińskiego. Wojewoda przedstawił argumenty uzasadniające, dlaczego podjęta decyzja jest optymalna.

Chciałbym podkreślić, że bezpieczeństwo, zdrowie i dobro pacjentów jest priorytetem w podejmowanych przeze mnie niejednokrotnie bardzo trudnych decyzjach.

Jarosław Obremski wskazał również na dobre zarządzanie i organizację pracy w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym. – Uważam, że tak dobrze zarządzana placówka, jaką jest Uniwersytecki Szpital Kliniczny, posiadająca dwa oddziały ginekologiczno-położnicze, jest w stanie zorganizować swoją pracę w taki sposób, aby

wszystkie pacjentki czuły się tam komfortowo i bezpiecznie, a ciągłość działalności szpitala została zachowana. Otrzymałem o tym zapewnienie od dyrekcji szpitala – podkreślał wojewoda.

Wicemarszałek województwa dolnośląskiego Marcin Krzyżanowski zaznaczył, że podobne sytuacje już się zdarzały i niejednokrotnie jedna z wrocławskich porodówek była wyłączana z działalności.

.....
(jw/DUW)

WIRTUALNY TEATR HISTORII „NIEPODLEGŁA”

Z edukacją historyczną w nowoczesnej formule

Niecodzienna, atrakcyjna i w pełni wirtualna – taka jest podróż, w którą zabierze nas Wirtualny Teatr Historii „Niepodległa”. Już od 19 września zaprasza na bezpłatne projekcje filmu „Wiktoria 1920” zrealizowanego w technologii VR 360 stopni 3D, które odbędą się w kopule sferycznej na placu przed Dworcem Wrocław Główny.

Janusz Wolniak

Dzięki współpracy PKP SA z Fundacją Koncept Kultura i Biurem Programu „Niepodległa” Wrocław znalazł się w grupie jedenastu miast, gdzie będzie można zobaczyć projekcję. Jest ona nietypowa, gdyż po założeniu specjalnych okularów wraz z bohaterami filmu przenosimy się wirtualnie do 1920 r. i bierzemy udział w niezwyklej misji dostarczenia meldunku do biura szefów w Cytadeli.

– Biuro Programu „Niepodległa” realizuje projekty związane z przypomnianiem rocznic historycznych w atrakcyjny dla publiczności sposób, wykraczający często poza standardowe podejście do historii – wyjaśnia Jan Edmund Kowalski, dyrek-

tor Biura Programu „Niepodległa”. – Dlatego zdecydowaliśmy się na produkcję filmu „Wiktoria 1920” w technologii wirtualnej rzeczywistości. W naszych działaniach wsparło nas Narodowe Centrum Kultury, które jest koproducentem filmu, oraz Narodowy Bank Polski – partner filmu.

Dzięki gogłom VR widzowie będą obserwować otaczający ich świat oczami jednego z bohaterów filmu. Uciekając przed bolszewikami staną się uczestnikami zapierających dech wydarzeń i poznają znaczenie wywiadu radiowego dla polskiego zwycięstwa w wojnie polsko-bolszewickiej.

– Dworce kolejowe to przestrzenie otwarte na kulturę, z wieloma ciekawymi wystawami i wydarzeniami. Jestem

przekonany, że projekcje filmu „Wiktoria 1920”, które przybliżają w przystępny i ujmujący sposób historię Polski, spotkają się z dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców Wrocławia i podróżnych. Nasze zaangażowanie w ten projekt nie jest przypadkowe, ponieważ jako PKP SA wspieramy popularyzację wiedzy o historii i kulturze Polski – mówi Rafał Zgorzelski, członek zarządu PKP SA.

– Wirtualny Teatr Historii „Niepodległa” to projekt mobilny, którego celem jest wyjście z edukacją historyczną w nowoczesnej formule do publiczności, która na co dzień nie odwiedza muzeów – mówi Anna Osiadacz, prezes Fundacji Koncept Kultura. Od trzech lat wędrujemy po polskich miastach

POWSTANIE NOWY UKŁAD KOMUNIKACYJNY

LEGNICA \ Konsorcjum firm Budrim w Kunicach i Świdnickie Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów rozpocznie budowę układu komunikacyjnego dla obszaru aktywności gospodarczej w rejonie ulic: Nasiennej, Hangarowej i Myrka.

fot. mat. pras./d

ROZMAWIALI O BEZPIECZEŃSTWIE Z SENIORAMI

POLICJA \ Funkcjonariusze z Jeleniej Góry rozmawiali o zagrożeniach z podopiecznymi domu pomocy społecznej. Podczas spotkania zwrócono uwagę na bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz oszustwa, na które narażeni są seniorzy.

fot. Policja.gov.pl/d

fot. Pixabay/d

właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się jednorodzinny budynek mieszkalny.

Finansowanie z programu Moja Woda obejmuje zakup, montaż, budowę i uruchomienie instalacji, które pozwolą na zagospodarowanie wód opadowych (czyli popularnej deszczówki), jak i wód roztopowych.

Dofinansowanie można otrzymać na inwestycje, które zostały rozpoczęte najwcześniej 1 czerwca 2020 r. Zadanie nie może być zakończone przed datą złożenia wniosku.

Środki z programu są przyznawane w formie bezzwrotnej dotacji, która może wynosić do 80 proc. kosztów kwalifikowanych, ale nie więcej

niż 5 tys. zł w ramach jednego wniosku.

Szczegółowa lista inwestycji, na którą można otrzymać dofinansowanie oraz wymagane dokumenty i załączniki, są opisane w Programie Moja Woda oraz w zakładce programu Moja Woda na stronie wfosigw.wroclaw.pl.

.....
(jw/mat. pras. WFOŚiGW)

Projekcje odbędą się przed Dworcem Głównym PKP | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

z pokazami filmów w technologii VR 360 stopni 3D, które angażują widzów w wydarzenia sprzed 100 lat. Tym bardziej cieszymy się z partnerstwa między Biurem Programu „Niepodległa”, naszą fundacją i PKP SA, dzięki któremu dotrzemy nie tylko do mieszkańców Wrocławia, ale także do turystów podróżujących z Dworca Głównego.

Fabula wirtualnego filmu, która zostanie poprzedzona krótkim wprowadzeniem historycznym, rozpoczyna się w sierpniu 1920 r. Sytuacja

na froncie jest trudna. Polskie wojska wciąż cofają się pod naporem armii bolszewickiej. Wszyscy zdają sobie sprawę, że nieuchronnie zbliża się ostateczne starcie, którego wynik wydaje się już przesądzony na korzyść bolszewików... Najważniejsze zadanie to obronić Warszawę i nie pozwolić bolszewikom wkroczyć do miasta. Jednak wielomiesięczny wysiłek odcisnął swoje piętno na obu armiach. Nawet wśród Polaków panują defetystyczne nastroje i kiedy do obozu wojsk polskich docie-

ra tajemniczy meldunek, który należy przekazać do biura szefów w warszawskiej Cytadeli, jedynie czterech śmiałków podejmuje się tej misji – wśród nich jest widz oglądający film oczami bohatera. Od tej pory staje się on częścią grupy specjalnej, w której skład wchodzi Janek Węgielski (w tej roli Dariusz Pieróg), ułan Władysław Brończak (Szymon Mysłowski), pilot Eskadry Kościuszkowskiej Merian C. Cooper (Patryk Szwichtenberg) oraz tajemnicza Pola Lewicka (Róża Klekotko). Podczas misji dostarczenia meldunku widz przeżyje w wirtualnym świecie między innymi podróż samolotem, skok na spadochronie oraz walkę i ucieczkę przed bolszewikami.

Jak nietrudno zauważyć, każdą z osób, która przyjdzie do szerokiej na 8 m i wysokości na 4,5 m kopuły sferycznej, czeka niezwykle atrakcyjna podróż w czasie. Pokazy są bezpłatne i odbywają się w godzinach od 12 do 18.30. Seans trwa ok. 50 min. Żeby móc go obejrzeć, należy zarejestrować się na stronie www.koncept-kultura.pl. Pokazy we Wrocławiu będą się odbywały przez trzy dni od 19 do 21 września.

.....
(mat. pras. PKP)

O TYM I OWYM

FESTIWAL

Pożegnanie lata

Organizatorzy zapraszają na jedyny taki festiwal we Wrocławiu, podczas którego będzie można w szampańskich nastrojach żegnać astronomiczne lato i witać piękną polską jesień. Jest to wydarzenie ukierunkowane na promowanie młodych i uzdolnionych artystów ze stolicy Dolnego Śląska. Trzydniowy festiwal będzie obfitował w różne sztuki artystycznej ekspresji, od wernisaży i wystaw, przez teatr, aż do koncertów. Celem jest pokazanie szerszej publiczności twórczości młodych osób, które nie zawsze mają szansę zaprezentować

swoje możliwości na największych wrocławskich scenach. Wystąpią takie zespoły jak: Back to the 50s, Vendetta Party, Frelements, Teatr Konstellacje, a finałnym punktem całego festiwalu będzie koncert charytatywny, podczas którego wystąpią artyści Sceny pod Regałem oraz specjalnie zaproszeni goście. Podczas koncertu będzie można licytować dary przekazane przez gwiazdy muzyki, sportu i nie tylko. Cały dochód z wydarzenia zostanie przeznaczony na leczenie 10-letniego Maksia zmagającego się z chorobą nowotworową.

MUZYKA

Muzyczna Noc Nadodrza 2020

Organizatorzy zapraszają do wspólnej podróży, w głąb muzycznego świata. Krzywy Komin wypełnią gorące brzmienia muzyki latynoskiej. Połączenie zabawy, muzyki i edukacji zagwarantują warsztaty organizowane podczas Muzycznej Nocy Nadodrza. Zapowiada się weekend pełen wrażeń! Przygoda w otoczeniu karaibskich dźwięków rozpocznie się w samo południe. Dla miłośników dynamicznych tańców bezpłatne zajęcia „Salsa Cuban Fit”. To doskonała forma aktywnego relaksu. Połączenie fitnessu z gorącymi kubańskimi rytmami to sposób na świetną zabawę i energię na cały dzień. Na muzyczny dzień organizatorzy zapraszają również dzieci.

Podczas warsztatów Samograjki z recyklingu będą wraz z dziećmi poszukiwać dźwięków na własnoręcznie skonstruowanych instrumentach, zamieniając najprostsze przedmioty w kije deszczowe, kastaniety, grzechotki i bębenki. Na zakończenie odbędzie się wspólny koncert melodii improwizowanych. Dla milusińskich, którzy wyrażają siebie poprzez muzykę, przygotowano ofertę specjalną „Muzyka dla Smyka”. Podczas warsztatów organizatorzy zapoznają najmłodszych uczestników z różnymi gatunkami muzycznymi, podstawowymi pojęciami dotyczącymi muzyki, a także pomogą stworzyć własną kompozycję na instrumenty perkusyjne.

CHCĄ POWRÓCIĆ NA ZWYCIĘSKĄ ŚCIEŻKĘ

PIŁKA NOŻNA \ Już jutro Zagłębie Lubin podejmie na własnym stadionie Cracovię. Miedziowi zaczęli sezon od dwóch wygranych w Lubinie, ale w ostatniej kolejce przydarzyła im się wpadka w Bełchatowie z Rakowem Częstochowa. Teraz lubinianie chcą powrócić na zwycięską ścieżkę. Nie będzie o to łatwe, bo Cracovia wygrała 3 z 4 ostatnich meczów z Zagłębiem. Początek meczu o godz. 15.

fot. Zaglebie.com/d

PIŁKA NOŻNA

Drużyna Śląska Wrocław podczas ostatniego meczu z Lechem Poznań | fot. Slaskwroclaw.pl/d

Niepokonany Śląsk powalczy o przełamanie serii

Wrocławski klub piłkarski plasuje się w czołówce tabeli PKO BP Ekstraklasy. Śląsk Wrocław w trzech kolejkach wygrał dwa mecze i jeden zremisował. Teraz jedzie do Szczecina, by zmierzyć się z tamtejszą Pogonią. Początek meczu już dzisiaj o 17.30.

Dawid Paluch

P przed rozpoczęciem trwającej kolejki Śląsk Wrocław okupował pozycję wicelidera tabeli. Podopieczni Vítězslava Lavičky pokonali Piast Gliwice oraz Wisłę Kraków, natomiast dopiero w ostatniej kolejce stracili punkty po dreszczowcu z Lechem Poznań, który zakończył się wynikiem 3:3. Teraz czeka ich kolejne wyzwanie. Patrząc tylko na tabelę, można wskazywać wrocławian jako zdecydowanego faworyta. Pogoń nie gra przekonująco. Szczecinianie dotychczas zdobyli 4 pkt, przegrywając z Cracovią, remisując z Wisłą Kraków i wygrywając z Piastem. W ostatnich latach Śląsk nie był jednak w stanie wygrać z Dumą Pomorza. Trzy ostatnie pojedynki to 3 remisy, a wrocławianie w Szczecinie ostatnim razem wygrali w 2016 r.

– Przygotowujemy się do tego meczu tak jak do każdego przeciwnika. Pokazujemy zawodnikom fragmenty meczów rywala, jego mocne i słabsze strony, stałe fragmenty gry. Wiemy, że Pogoń to zespół bardzo dobrze zorganizowany, ambitny. Pokazują swoją jakość w ataku, szybko przechodzą do ofensywy, są agresywni. Ostatnio przeciwko Wiśle udowodnili, że mają mocny charakter, walczyli do ostatnich sekund i zdobyli bramkę na wagę re-

misu. Ten mecz będzie dużym wyzwaniem i tak jak zawsze mówię – mamy szacunek do przeciwnika, ale mamy również swoje ambicje na to spotkanie – powiedział przed meczem czeski szkoleniowiec Śląska.

We wrocławskiej drużynie nie brakuje też zamieszania kadrowego. W ciągu ostatnich dwóch tygodni do drużyny dołączyli Marcel Zylla i Bartłomiej Pawłowski. Obaj trenują w wojskowych barwach od niedawna, ale mogą dostać już szansę w Szczecinie. – Bartłomiej Pawłowski trenuje z nami od niedawna, ale już po pierwszym spotkaniu widziałem jego doświadczenie i zaangażowanie. Potwierdza to na treningach, pokazując swoją jakość i na pewno będzie to wzmocnienie naszej ofensywy. To zawodnik, który może grać na obu skrzydłach i mam nadzieję, że już z Pogonią będzie gotowy do gry – dodał Lavička.

Do gry po kontuzji wraca też obrońca Dino Štiglec. Prawdopodobnie powróci do pierwszego składu. Śląsk poinformował też, że Jakub Łabojko przeszedł do włoskiej Brescii Calcio. Lavička będzie musiał więc przemeblować skład przed meczem z Pogonią, który rozpocznie się dzisiaj o 17.30.

ŚLĄSK
nie wygrał z Pogonią
w 5 ostatnich
pojedynkach

PIŁKA NOŻNA

Chrobry przed własną publicznością

Już dzisiaj piłkarze Chrobrego Głogów podejmą u siebie GKS Jastrzębie. Głogowianie powalczą o drugą wygraną w sezonie z zespołem, który przegrał wszystkie dotychczasowe mecze. Początek spotkania w Głogowie o godz. 18.

PIŁKA RĘCZNA

Derby po raz pierwszy

W trzeciej kolejce PGNiG Superligi Mężczyzn naprzeciw siebie staną lokalni rywale: Zagłębie Lubin i Chrobry Głogów. Spotkanie odbędzie się w hali lubińskiego RCS. Mecze derbowe zawsze wzbudzają większe emocje. Obie drużyny nie najgorzej weszły w sezon. Zarówno Chrobry, jak i Zagłębie wygrali po 1 meczu w dwóch kolejkach, a Miedziowi dodatkowo przywieźli punkt z Piotrkowa Trybunalskiego. Oba zespo-

ły grały ze sobą w okresie przygotowawczym. Tam górą dwukrotnie byli lubinianie. Czy to jednak przełoży się na ligowe starcie? Przekonamy się już jutro. Początek meczu o godz. 13.

PIŁKA RĘCZNA

Derby po raz drugi

To jednak nie koniec derbów w hali RCS na niedzielne popołudnie. Właśnie wtedy piłkarki ręczne Zagłębia Lubin rozegrają drugi mecz sezonu PGNiG Superligi Kobiet. Ich przeciwnikiem będzie KPR Gminy Kobierzycy. Nie dość, że będzie to starcie lokalnych rywali, to również ligowy szlager dwóch medalistów poprzedniego sezonu. Miedziowe zdobyły srebro, ale KPR uplasował się tuż za nimi w tabeli. Teraz drużyna z podwrocławskiej miejscowości będzie chciała pokazać, że stać ją na pokonanie bardziej utytułowanych rywali. Początek meczu o 17.45.

SIATKÓWKA

#VolleyWrocław
zaczyna od
wicemistrzyń!

Już jutro #VolleyWrocław zainauguruje sezon Tauron Ligi w Rzeszowie. Zmierzą się tam z wicemistrzyniami Polski Developresem SkyRes. Początek meczu o 17.30 w Hali Podpromie.

W ostatnich latach #VolleyWrocław przechodził duże zmiany, zarówno te organizacyjne, jak i kadrowe. Nie inaczej było przed sezonem 2020/2021, bo we wrocławskiej drużynie pojawiło się wiele nowych twarzy. Podobne podejście do budowania kadry miały władze rzeszowskiego klubu. Z Developresem pożegnało się 7 zawodniczek, które stanowiły o sile wicemistrzyń Polski. Na linii Wrocław re stanowią też wymiana siatkarek. Na Podkarpackie przeniosła się najlepsza zawodniczka wrocławskiej ekipy, atakująca Aleksandra Rasińska, natomiast na Dolny Śląsk przybyła Kamila Witkowska. Nowa środkowa #VolleyWrocław podzieliła się spostrzeżeniami o byłej drużynie. – Znając sztab trenerski i dziewczyny, które obecnie są w klubie z Rzeszowa – jestem pewna, że okres przygotowawczy przepracowali bardzo solidnie i w niedzielny meczu pokażą bardzo dobrą siatkówkę. Dla nas będzie to rozpoczęcie sezonu z wysokiego C – powiedziała.

Czy wrocławianki stworzą piękną operę, czy może będą fałszować, przekonamy się już jutro.

(dp)

RUCH MIEJSKI STOLECZNA KOMUNIKACJA WRÓCIŁA Z WAKACJI

Komunikacja miejska w dobie pandemii

fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

Pierwsze dzwonki w szkołach już dawno za nami. Dzieci wróciły do szkół, rodzice po urlopach do pracy. Wraz z nimi powróciła również komunikacja miejska ze zmianami przedwakacyjnymi. Nowa pandemiczna rzeczywistość nie wydaje się różowa. Środków komunikacji miejskiej jest stanowczo za mało. Częstotliwość niektórych linii zakrawa o kpinę, dlatego tramwaje i autobusy są przepełnione – ocenia radny Piotr Mazurek. Co w tej sprawie robi stołeczny ratusz?

Anna Gębalska-Berekets

Dzieci powróciły do szkół, a rodzice po urlopach do pracy. Tramwaje, autobusy i metro są zatłoczone. Dodatkowo pasażerowie nie zakładają maseczek, chociaż jak zapewnia stołeczny ratusz, kierowcy i kontrolerzy o to apelują. Jak zapewnia magistrat, urzędnicy podjęli szereg akcji informacyjnych w formie plakatów w pojazdach i na wiatach przystankowych. W środkach transportu umieszczane są również komunikaty głosowe o dopuszczalnej liczbie pasażerów. Warszawski ZTM zwrócił się z prośbą do policji o wspólne kontrole. Zachęcano, by mieszkańcy przesiadli się z samochodu do publicznego transportu. I jaki jest tego skutek? – Działania w zakresie usprawnienia

komunikacji w dobie pandemii koronawirusa nie są wystarczające. Środków komunikacji miejskiej jest stanowczo za mało. Częstotliwość niektórych linii zakrawa na kpinę, dlatego tramwaje i autobusy są przepełnione. Ogranicza się kursy, metro zbyt wolno jest budowane. Jakby jeszcze tego było mało ratusz swoimi decyzjami ogranicza ruch samochodów chociażby poprzez zwężenie ulic, np. al. Niepodległości przy SGH czy al. Jana Pawła II. Być może pan prezydent i urzędnicy magistratu jeżdżą limuzynami wybranymi ulicami i nie widzą problemów oraz zatłoczonych pojazdów komunikacji, z jakimi na co dzień zmagają się mieszkańcy Warszawy – tłumaczy w rozmowie z „Dodatkim Mazowieckim” Piotr Mazurek, radny PiS. Radny Koalicji Obywa-

telskiej potwierdza, że sytuacja jest trudna, zdarza się, że w komunikacji miejskiej może być więcej osób, niż jest to zalecane. – Jednocześnie trudno zwiększyć liczbę i częstotliwość jej kursowania, gdyż są ograniczenia w liczbie środków transportu i osób go obsługujących – mówi nam radny Paweł Lech. Radny zwraca uwagę, że istotne jest, aby pasażerowie nosili środki ochrony osobistej, maseczki, rękawiczki, a w sytuacjach, gdy jest to możliwe, nie korzystali z komunikacji miejskiej. – Lepiej przejść jeden, dwa przystanki pieszo lub pojechać rowerem, niż jechać zatłoczonym autobusem czy tramwajem. Zresztą chyba wszyscy zauważyli wzmożony ruch rowerowy w stolicy, co świadczy o tym, że warszawiaczy mają tego świadomość – dodaje radny.

KALENDARIUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

19 września 1944 r.

Na Czerniakowie silne niemieckie natarcie wzdłuż ul. Wilanowskiej i Zagórnej. Powstańcy i żołnierze I Armii z największym wysiłkiem utrzymują fragment wybrzeża w rejonie Zagórnej i Wilanowskiej. Ppłk Jan Mazurkiewicz „Radosław” rozpoczyna częściową ewakuację swoich oddziałów kanałami na Mokotów. Po południu za zasłoną dymną i przy wsparciu artyleryjskim wyrusza z Pragi na Powiśle Północne około tysiąca żołnierzy I i II batalionu 8 pp. LWP. Opanowują oni Wybrzeże Kościuszkowskie między

mostem Poniatowskiego i mostem kolejowym i docierają do ul. Solec, ale silne kontrnatarcie niemieckie uniemożliwia im połączenie z oddziałami powstańczymi na ul. Wilanowskiej. W nocy z 19 na 20 września do dowództwa I Armii WP przeprawia się grupa oficerów z Mokotowa z pismem od gen. Antoniego Chruściela „Montera” w sprawie nawiązania łączności radiowej. Dowództwo 2 DP LWP wysyła depezę do komendanta Obwodu II Żoliborz z zapowiedzią pomocy. Samoloty sowieckie bombardują pozycje niemieckie w Flakaserne i Pole Mokotowskie.

20 września 1944 r.

Zostaje utworzony Warszawski Korpus AK pod komendą gen. bryg. Antoniego Chruściela „Montera”. Trwają ciężkie walki na Czerniakowie. Resztki oddziału „Radosława” i berlingowcy odpierają ataki niemieckie wzdłuż ul. Wilanowskiej. W nocy ppłk Jan Mazurkiewicz „Radosław” z 200 powstańcami wycofuje się kanałami z Powiśla Czerniakowskiego na Mokotów. Pozostali desperacko bronią ostatnich pozycji. Tej samej nocy przeprawia się łodziami na praski brzeg grupa rannych żołnierzy i powstańców. W całodziennym boju ginie większość

żołnierzy, część ponownie przeprawia się przez Wisłę. Dowódca Obwodu II Żoliborz wydaje rozkaz w sprawie lądowania 2 DP 1 Armii LWP. Kolejna grupa z 6 pp LWP ląduje i wzmacnia przyczółek na Kępie Potockiej na Żoliborzu. Niemcy instalują ciężki moździerz na terenie Politechniki. Wojskowy Sąd Specjalny Oddział Warszawa-Południe skazuje na śmierć oficera o pseudonimie Pomorski, dowódcę samodzielnego oddziału, za „dokonywanie nielegalnych egzekucji, znęcanie się nad aresztowanymi i grabież mienia osób prywatnych”.

(oprac. nkk)

KORONAWIRUS \ Jak podał Mazowiecki Urząd Wojewódzki zgodnie ze stanem na wczoraj (18 września), w szpitalach hospitalizowanych jest 214 osób, kwarantanną objętych jest 25 815 osób, zaś nadzorem epidemiologicznym 1071 osób, a izolacją 769 osób. Potwierdzono do tej pory 10 851 przypadków zachorowań. Liczba zgonów powiązanych z COVID-19 – 430, ozdrowiało 7116 osób.

fot. Jan Środa/Gazeta Polska

SPOŁECZEŃSTWO

Przemoc rówieśnicza wciąż jest problemem

Nękanie jednych uczniów w szkole przez drugich niestety wciąż jest tematem, z którym placówki oświatowe muszą sobie poradzić. W ostatnich dniach w internecie pojawiło się nagranie, na którym grupka ludzi otacza dwie bijące się koleżanki. Szarpały się za włosy, biły pięściami. Pozostałe uczennice nagrywały w tym czasie filmik i zamieściły go w sieci. Interweniowała policja.

Anna Gębalska-Berekets

Kilka dni temu do internetu trafiło nagranie, na którym widać brutalną walkę między nastolatkami, uczennicami Zespołu Szkół nr 1 im. K.K. Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim. 15-latki biją się pięściami. Jedna z nich kopie drugą w twarz. Niestety nikt z rówieśników nie zareagował, wszyscy przyglądali się bójce. Szkoła zawiadomiła policję. Nastolatki zostały objęte opieką psychologa i pedagogów.

Jak informuje sokołowska policja, uczennicom może grozić opieka kuratora, a być może nawet pobyt w placówce wychowawczej. Nagrania zostały zabezpieczone przez funkcjonariuszy, a sprawą zajmie się sąd rodzinny.

W związku z tą sytuacją powraca problem przemocy rówieśniczej w szkołach, której

wieśniczej w szkołach, której jednym ze skutków są samobójstwa dzieci i młodzieży. Niestety wciąż wielu ludzi pozostaje obojętnych na takie sytuacje. Panuje też niekiedy zmowa milczenia. Jak można pomóc dziecku, które doświadczyło przemocy ze strony rówieśników? Jak z nim rozmawiać? – Niestety z naszych obserwacji i rozmów w gabinecie wynika, że szkoła nie zawsze interweniuje odpowiednio wcześniej – mówi w rozmowie z „Dodatkim Mazowieckim” Irena Jarczewska, psycholog z poradni Psychodrzy24.pl.

W przypadku braku reakcji eskalacja agresji i poczucia bezkarności narasta. Jak zwraca uwagę psycholog, z dziećmi stosujących przemoc wyrastają zdemoralizowani nastolatki, a z nich dorośli stosujący przemoc i dokonujący przestępstw i czynów ch-

**\\ Psycholog zaznacza, by bez względu na to, czy nasze dziecko jest sprawcą przemocy, ofiarą, czy też nie radzi sobie z konfliktami w grupie rówieśników, skonsultować sprawę z psychologiem i prosić o pomoc bez dokonywania oceny **

ligańskich. Nie należy zatem lekceważyć nawet drobnych incydentów i nie nazywać ich nastoletnimi psikusami czy obarczać winą młodzieńczego buntu. – Żadna przemoc najczęściej nie zaczyna się od drastycznych pobić, ale od braku szacunku, małych uszczypliwości, złośliwości – dodaje Irena Jarczewska.

Nieoficjalnie mówi się, że uczennice z sokołowskiego zespołu szkół chciały jedynie rozwiązać niewyjaśniony konflikt z przeszłości.

Specjaliści są zgodni co do tego, że jeśli w odpowiednim czasie szkoły czy też inne służby nie zareagują w odpowiedni sposób, to ofiary szkolnego nękania przestają szukać pomocy i kogokolwiek informować o tym, że dzieje się im krzywda. U takich nastolatków spada poczucie własnej wartości i zamykają się w sobie.

Jak zatem reagować? – Interwencja powinna wynikać z troski o dobro dziecka, w zasadzie wszystkich dzieci, zarówno sprawców, jak i doznających przemocy. Warto rozmawiać z dziećmi, utrzymywać z nim stały kontakt, aby wiedzieć, co się z nim dzieje. Potrzeba też niezwyklego wyczucia dobra, zła

KOMENTARZ

Nieznany los zabytkowych wrót

Czy pan może wie, co stało się z ozdobnymi wrotami bramy browaru Junga przy Waliców 11? – zapytał mnie przed paroma dniami zaniepokojony miłośnik wolskich zabytków. Pojechałem na miejsce. Rzeczywiście, przejazd bramny zamknięty jest nowoczesnymi drzwiami do apartamentowca. Żelaznych wrót nie ma. Wykonawca robót pomimo dwóch telefonów w tej sprawie milczy.

Janusz Sujecki

Podziurawiony odłamkami muru fabryczny z czerwonej cegły wraz z bramą, położony przy ul. Waliców 11 jest reliktem zabudowy dawnego browaru Hermana Junga. Choć browar powstał w 1854 r., zachowana zabudowa jest późniejsza – pochodzi z drugiej połowy XIX w. Od 1897 r. obiekt należał do firmy A. Domański i S-ka, produkującej lemoniadę oraz wodę sodową. Jesienią 1940 r. ulica Waliców znalazła się w granicach getta. Przecinająca ją ul. Ceglana (obecnie Pereca), otoczona z obu stron drewnianymi parkanami, została na krótkim odcinku wyłączona z terenu dzielnicy zamkniętej. Wydzielono także fragment jezdni Walicowa, by zapewnić dojazd do firmy Domańskiego działającej przez cały okres okupacji. Mur getta przebiegał

**\\ Wrota nie mają może specjalnie znaczącej wartości artystycznej, są natomiast bezcenne jako integralna część zabudowy – pamiątki historycznej, będącej świadectwem rozwoju wolskiego przemysłu oraz reliktem związanym z gettem i walkami Powstania Warszawskiego **

wzdłuż krawężnika parzystej strony ul. Waliców. Za bramą wiodącą do zakładu Domań-

skiego załamywał się, przecinał jezdnię, chodnik i dochodził prostopadle do muru hali fabrycznej. Brama zamykana była pochodzącymi jeszcze z XIX stulecia żelaznymi ozdobnymi wrotami, które przetrwały wojnę. W lutym 1994 r. mur hali fabrycznej wraz z bramą i wrotami wpisany został do rejestru zabytków na wniosek Społecznego Zespołu Opiekunów Zabytków działającego przy Towarzystwie Przyjaciół Warszawy. Wrota zakonserwowano i zachowano podczas budowy biurowca Aurum nadwieszono nad murem. W ostatnich latach zapadła jednak decyzja o rozbiórce Aurum i zastąpieniu zlikwidowanego gmachu apartamentowcem. Budowa jest na ukończeniu, lecz w bramie nie ma wrót, które powinny zostać zabezpieczone. Dwukrotnie telefonowałem do wykonawcy robót z zapytaniem,

Ozdobne wrota bramy przy ul. Waliców 11. Stan z maja 2000 r.

| fot. Janusz Sujecki/Gazeta Polska

co stało się z zabytkiem. Za każdym razem obiecywano mi przekazanie informacji w tej sprawie, ale na obietnicach się kończyło. Wrota nie mają może specjalnie znaczącej wartości artystycznej, są natomiast bezcenne jako integralna część zabudowy – pamiątki historycznej, będącej świadectwem rozwoju wolskiego przemy-

słu oraz reliktem związanym z gettem i walkami Powstania Warszawskiego. Zabytkowe wrota umożliwiają też poznanie sztuki warszawskich rzemieślników. Mam nadzieję, że nasz niepokój o los wrót jest bezpodstawny – zabytek spoczywa zapewne w magazynie, zabezpieczony na czas budowy. Do tematu wkrótce powrócę.

DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

TRANSPORT \ Już w najbliższy wtorek 22 września będziemy obchodzili Światowy Dzień bez Samochodu. Tego dnia podróż autobusem, tramwajem, metrem czy pociągiem KM – dotyczy to również autobusów zastępczych za pociągi KM – będzie bezpłatna.

fot. Fotopolska.eu/d

50 KOTÓW PERSKICH URATOWANYCH

PIASECZNO \ Policjanci z powiatowym lekarzem weterynarii oraz wolontariuszami fundacji Animal Rescue Polska uratowali 50 kotów perskich z nielegalnej hodowli. Hodowla oprócz tego, że była niezarejestrowana, nie spełniała wymogów sanitarnych.

fot. Policja.gov.pl/d

Żadna przemoc najczęściej nie zaczyna się od drastycznych pobić, ale od braku szacunku, małych uszczypliwości, złośliwości – uważa psycholog
| fot. AdobeStock/d

i rozmiarów szkody – tłumaczy w rozmowie z nami psycholog.

Warto też sprawdzić, w jakim zakresie można liczyć w tej sprawie na pomoc szkoły oraz czy podejmowane działania są i były skuteczne, czy zmniejszyły cierpienie kon-

kretniej osoby i częstotliwość przemocy. – Stanowisko można wyrazić na piśmie, w którym należy przedstawić wyraźne żądanie podjęcia przez szkołę konkretnych zadań celem zapewnienia dziecku bezpieczeństwa – dodaje Irena Jaczewska.

Psycholog zaznacza, by bez względu na to, czy nasze dziecko jest sprawcą przemocy, ofiarą, czy też nie radzi sobie z konfliktami w grupie rówieśników, skonsultować sprawę z psychologiem i prosić o pomoc bez dokonywania oceny.

WARSZAWA

Szykuje się do walki o Kamionkowskie Błonia Elekcyjne

„Bronimy Parku!” – pod takim hasłem odbędzie się dziś w samo południe spotkanie/protest społeczników i mieszkańców w obronie części Kamionkowskich Błoni Elekcyjnych, które stołeczny ratusz odsprzedał deweloperowi. Jak piszą organizatorzy spotkania: „W sobotę przypomnimy prezydentowi Trzaskowskiemu i urzędnikom ratusza, że cały zabytkowy park należy do mieszkańców”. Spotkanie rozpoczyna się o godz. 12 przy

parkingu obok bloku przy ul. Kinowej 23. O co dokładnie chodzi?

Stołeczny ratusz sprzedawał jednemu z deweloperów na terenie Kamionkowskich Błoni Elekcyjnych działkę o powierzchni 2,2 ha. Ruchy miejskiej alarmowały, że w przypadku tej działki do wydania takiej decyzji konieczna była zgoda konserwatora zabytków. Według nich z ekspertyzy, jaką otrzymał ratusz, wynika, że pozwolenie na sprzedaż wymaga-

ło zgody konserwatora zabytków. Stołeczny ratusz wciąż obstaje jednak przy swojej opinii, że sprzedaż była legalna i, jak podkreśla, Biuro Kontroli w czasie czynności kontrolnych nie podważyło faktu legalności sprzedaży nieruchomości. Sprawie będziemy się dokładnie przyglądać i w najbliższych dniach wrócimy do niej, analizując argumenty obu stron.

.....
(oprac. nkk)

RELIGIE

100 lat czekali na prawosławną świątynię

Na obrzeżach warszawskiego Ursynowa przy ulicy Puławskiej została wybudowana pierwsza od ponad 100 lat prawosławna świątynia – św. Sofii Mądrości Bożej zwanej Hagią Sophią. W niedzielę 20 września cerkiew poświęci zwierzchnik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Jego Ekscelencja abp Sawa. Po konsekracji odbędą się w niej nabożeństwa. Ks. Adam Siemieniuk, proboszcz parafii przy cerkwi, podkreśla, że pomysł narodził się, kiedy metropolita Polskiego Auto-

kefalicznego Kościoła Prawosławnego abp Sawa wracał z wizyty w Patriarchacie Konstantynopolańskim z siedzibą w dzisiejszym Stambule. – Pomyślał wtedy, że cerkiew, o której budowę w Warszawie się stara, powinna być hołdem dla kolebki chrześcijaństwa, jaką jest świątynia Hagia Sophia – wyjaśnił. – Ma to jeszcze większe znaczenie obecnie, ponieważ oryginalna Hagia Sophia została ostatnio przemieniona z powrotem w meczet – dodał, nawiązując do wydarzeń z lipca te-

go roku, kiedy decyzją prezydenta Turcji Recepta Tayyipa Erdoğan'a świątynia, w której od 90 lat do tychczas mieściło się muzeum sztuki bizantyńskiej, zyskała status meczetu i obecnie odbywają się w niej modły muzułmańskie. Koniec prac wykończeniowych przewidywanych jest na wiosnę przyszłego roku. Na terenie diecezji warszawsko-bielskiej obejmującej swoim zasięgiem stolicę jest ok. 183 tys. prawosławnych.

.....
PAP

O TYM I OWYM

KONFERENCJA

80 lat od Akcji AB

Akcja AB to Nadzwyczajna Akcja Pacyfikacyjna przeprowadzona przez Niemców na terytorium Generalnego Gubernatorstwa w okresie od maja do lipca 1940 r. Jej celem była eksterminacja przedstawicieli warstw przywódczych społeczeństwa polskiego. Wszystko po to, aby zniechęcić do jakiegokolwiek oporu. Jedną z najbardziej znanych zbrodni tamtego okresu były masowe egzekucje w Palmirach. W dniach 20–21 czerwca 1940 r. rozstrzelano tam 358 więźniów Pawiaka – 286 mężczyzn i 72 kobiety. Pamiętając o tych działaniach okupantów i przelanej krwi Polaków, Oddział Muzeum Niepodległości Muzeum Więzienia Pawiak organizuje dwudniową konferencję „Wokół Akcji AB – Represje niemieckie pierw-

szych lat okupacji”. Wśród panelistów są: prof. dr hab. Piotr Madajczyk z wykładem „Eksterminacja polskiej warstwy przywódczej w pierwszych latach okupacji – fakty, mechanizmy, pytania”, Bartłomiej Grudnik: „Palmiry miejsce egzekucji”, dr Marek Cieleciński: „Hitlerowska Akcja AB a więzienie na Pawiaku”, dr hab. Sebastian Piątkowski: „Akcja AB na tle niemieckich działań represyjnych w dystrykcie radomskim GG w latach 1939–1941”, Joanna Gierczyńska: „Kobiety – więźniarki Pawiaka, ofiary Akcji AB”, Robert Hasselbusch: „Wizyta Heinricha Himmlera na Pawiaku w świetle wspomnień byłych więźniów”.
Poniedziałek–wtorek, 21–22 września, godz. 10 i 18, YouTube Muzeum Więzienia Pawiak Oddział MN

UROCZYSTOŚCI

Wspominając śp. ks. Feliksa Folejewskiego

We wtorek 22 września minie dokładnie pięć lat od śmierci śp. ks. Feliksa Folejewskiego SAC. Już w poniedziałek 21 września o godz. 18 w kościele Księża Pallotynów w Warszawie zostanie odprawiona w jego intencji uroczysta msza św. Kim był ks. Feliks Folejewski, jak wspominają go jego współpracownicy? Ks. Feliks całe swoje kapłańskie życie poświęcił duszpasterstwu rodzin. Był ojcem duchownym Rodziny Rodzin. Był także znany Apostołem Miłosierdzia Bożego, któremu sam zawierzył swoje zdrowie i schorowane serce. Tym schorowanym sercem kochał gorąco Polskę, prowadząc wielokrotnie, jako duszpasterz środowisk ludzi pra-

cy, następca błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, msze święte odprawiane za ojczyznę w czasie stanu wojennego w kościele św. Stanisława na Żoliborzu. Wielokrotnie uczestniczył w mszach odprawianych w archikatedrze warszawskiej na Starym Mieście w kolejne miesięcznice tragedii smoleńskiej, głosząc patriotyczne kazania. Był przykładem kapłana, który zapominając o sobie, do końca umiłował Boga, Kościół, Polskę i każdego spotkanego człowieka. Po mszy przewidziany jest wieczór pamięci i modlitwy.

Poniedziałek, 21 września, godz. 18, kościół Księża Pallotynów, ul. Skaryszewska 12, Warszawa

CYTAT DNIA

JAKUB RZEŹNICZAK \ Czytam komentarze [...], że Legia musi przejść Karabach. Ja aż takim optymistą bym nie był, to solidny zespół, doświadczony i szansę oceniam pół na pół. Azerowie sporo tracą na wyjazdach, dużo lepiej prezentują się na własnym obiekcie. W tym Legia może upatrywać swoją szansę. Mecze u siebie Karabach przeważnie wygrywa w eliminacjach, a na wyjazdach zwykle toczą trudne i wyrównane boje.

fol. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

LEGIA

Domagaj Antolić ma być do dyspozycji Aleksandara Vukovicia | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

W sobotę mistrzowie Polski grają z liderem

Postawa Górnika Zabrze na początku rozgrywek PKO BP Ekstraklasy to największe zaskoczenie sezonu. W trzech pierwszych meczach sezonu drużyna Marcina Brosza zgarnęła komplet punktów. W sobotę formę zabrzanan sprawdzi Legia. – Gramy u siebie i chcemy wygrać. Szykujemy się, żeby w sobotę zaprezentować się najlepiej, jak potrafimy, i świętować przy Łazienkowskiej pierwsze zwycięstwo w rozgrywkach ligowych – powiedział na konferencji prasowej Aleksandar Vuković.

Krzysztof Oliwa

Na pewno doceniamy klasę i to, jak Górnik zaczął sezon. W tej lidze nic nie może mnie zaskoczyć i jestem po prostu tego świadomy, że drużyna, która była w dolnej ósemce, może wygrać trzy mecze i pokazać, że linia między górną a dolną częścią tabeli jest bardzo cienka. Co sezon powtarza się to samo, że kilka drużyn walczących o utrzymanie w kolejnych rozgrywkach są kandydatami do czegoś znacznie większego. Myślę, że z Górnikiem może być podobnie i że będzie bić się o wyższe cele niż w poprzednim sezonie. Pokazał, że go na to stać. Nie rozpoczęliśmy ekstraklasy idealnie, ale mamy dwa zwycięstwa i ostatnie wygrane spotkanie. Chcemy wygrać mecz ligowy na naszym stadionie, bo trochę na to czekamy. Szykujemy się, żeby w sobotę zaprezentować się najlepiej, jak potrafimy, i świętować przy Łazienkowskiej pierwsze zwycięstwo w rozgrywkach ligowych – stwierdził szkoleniowiec.

Na pewno w sobotę szansy debiutu nie otrzyma wypożyczony Joel Valencia. Trener Legii stwierdził, że Ekwadorec jest zbyt krótko w klubie – Joel Valencia nie będzie brany pod uwagę na spotkanie z Górnikiem. Na razie odbył z nami dosłownie jeden trening. Jeżeli nie w czwartek z Dritą, to na pewno od kolejnej kolejki ligowej. To raptem za tydzień, więc i tak bardzo szybko. Valencia jest graczem podobnym, w moim odczuciu, do kilku zawodników z naszej drużyny. Ma podobny styl jak Luquinhas. Może grać na kilku pozycjach w ofensywie. Jako jeden z dwóch napastników, „dziesiątka”, fałszywy skrzydłowy, „ósemka”... Można

powiedzieć to też o Luquinhasie, Bartoszu Kapustce czy paru innych graczach, którzy także mogą występować nie tylko w jednym miejscu na boisku. W zależności od ustawienia i tego, jaka jest potrzeba drużyny. Pod tym kątem Joel to na pewno zawodnik dający dużo możliwości – dodał „Vuko”.

Większe szanse na występ mają Paweł Wszołek i Josp Juranović, którzy wznowili już zajęcia z zespołem. – Pozostaje tylko kwestia kto robi to wystarczająco długo i jak długo trenuje, żeby być gotowy na występy. „Jura” i „Wszoł” są tego coraz bliżej – zdradził Vuković.

Wczoraj Legia zakomunikowała także przedłużenie do 2023 r. umowy z Arturem Jędrzejczykiem. – To dobra informacja i tak naprawdę formalność, która została potwierdzona, bo od dłuższego czasu się na to zanosilo. Cieszę się, bo to też droga dla klubu, żeby ludzie, którzy wielokrotnie udowodnili jakość, zostawali z nami na dłużej. Liczę, że to nie koniec przedłużeń umów z kluczowymi piłkarzami. I że po trosze będziemy robili również pod tym kątem bardzo dobre rzeczy dla klubu – stwierdził Vuković.

Mówiąc o umowach z kolejnymi piłkarzami, Vuković miał na myśli Domagoja Antolicia. Piłkarza zabrakło na boisku w poprzednim meczu z Wisłą Płock. Spowodowane to było tym, że pomocnik nie zdecydował, czy chce zostać i przedłużyć kontrakt z Legią, czy przenieść się do Turcji. – Jest trochę zamieszania wokół „Antoli” w ostatnim czasie. W sobotę na pewno będzie do naszej dyspozycji i prawdopodobnie wyjdzie na boisko. Tak jak powiedziałem na początku konferencji – miałem na myśli też kwestię ewentualnego przedłu-

żenia umowy z tym zawodnikiem. Mam nadzieję, że skończy się to też dobrze dla nas wszystkich i będziemy mieć ten temat zamknięty. I Domagaj z nami zostanie. Liczę, że tak będzie – powiedział.

W piątek legioniści poznali też ewentualnego rywala w IV rundzie eliminacji Ligi Europy. Będzie nim azercki Karabach Agdam. Zdaniem Vukovicia wyższy poziom prezentował Rangers FC, z którym Legia mierzyła się rok temu w eliminacjach. – Na pewno Rangers FC jest drużyną wyższej klasy, prezentującą zdecydowanie wyższy poziom. Ale przyjdzie czas, żeby ewentualnie bardziej skupić się na Karabachu. Mam nadzieję, że po czwartkowym meczu z Dritą będziemy mogli już uważnie popatrzeć na zespół z Azerbejdżanu. Wiemy, że dwa lata temu występował w Lidze Mistrzów, a więc ma trochę świeższe wspomnienia dotyczące Champions League niż my. Mam nadzieję, że za tydzień przyjdzie czas, aby zdecydowanie bardziej przeanalizować tego przeciwnika – uzupełnił.

Wcześniej jednak legionistów czeka mecz z kosowską Dritą. – Obejrzelśmy czwartkowe spotkanie [z Sileksem w II rundzie eliminacji – przyp. red.] i będzie to praktycznie jedyny materiał z ostatniego czasu, który będzie można analizować. Bo drużyna z Gujilane nie gra jeszcze w lidze. Na pewno będziemy przygotowani do tego meczu, który odbędzie się w Warszawie. To dla nas plus. Jeden mecz z niżej notowanymi rywalami jest zawsze ułatwieniem dla przeciwnika. To niekorzystny scenariusz, ale dobre jest to, że mamy szczęście w losowaniu spotkania domowego. To zaleta, o której warto wspomnieć – powiedział na zakończenie Vuković.

niecodzienna

**Gazeta
Polska**

19-20 WRZEŚNIA 2020

#NaturaUzdrowia

Bez czarny **– kompletna** **ziołowa apteczka**

#NaturaUzdrowia

Bez czarny – kompletna ziołowa apteczka

W trzecim odcinku cyklu poświęconego budowaniu jesiennej odporności piszemy o czarnym bzie, który zgodnie z wiedzą naszych przodków miał leczyć 99 chorób. A wszystko dzięki niezwykłym prozdrowotnym właściwościom zarówno kwiatów, jak i owoców.

Justyna **Pietrzykowska**, fitoterapeuta, dietetyk tradycyjnej medycyny chińskiej

Bez czarny (*Sambucus Nigra*) to rozłożysty i szybko rosnący, nawet do 6 m, krzew. Na świecie występuje ok. 20 jego gatunków, ale w Polsce znajdziemy trzy, z których najbardziej popularny zwany jest bzem dzikim czy lekarskim. Rozkwita na przełomie maja i czerwca, a jego kwiaty w kształcie baldachogrona mają kremowobiały kolor i są jednocześnie miododajne. Pod koniec lata kwiaty te przekształcają się w bordowoczarne owoce. Czarny bez lubi próchnicze podłoże i wilgoć, ale znaleźć go możemy praktycznie na każdym skraju lasu, przydrożach, brzegach rzek, ugorach i w innych zaroślach.

Bez czarny uznany już w starożytności

W starożytnym Rzymie używano owocu bzu do farbowania włosów, a we wczesnym średniowieczu damy dworu używały wywaru z kory bzu jako środka odchudzającego. Plemiona słowiańskie uważały, że kwiaty czarnego bzu są jedynym lekiem na febrę, pod warunkiem że zostaną zerwane w dniu 24 czerwca (Dzień Świętego Jana) i punktualnie o północy usmażone i spożyte. Istniało także powszechne przekonanie, że leczy aż 99 chorób. Nawet ks. Sebastian Kneipp, nazwany przez nas wodnym

doktorem, doceniał właściwości napotne kwiatów bzu i dzielił się doświadczeniem, że jego matka regularnie przez 2–3 tygodnie w roku robiła sobie z nich kurację. Współcześnie wiemy, że właściwości lecznicze mają zarówno owoce, w których znajdziemy bogactwo witaminy C, jak i kwiaty zawierające m.in. wartościowe flawonoidy, kwasy organiczne, śluz, olejki eteryczne, rutynę, sole mineralne i garbniki.

W kuracjach jesienno-zimowych najbardziej przydatne są kwiaty

Mają one działanie napotne, moczopędne, a także skutecznie działają na bakterie wywołujące infekcje i przeziębienia. Wspomagają także leczenie astmy, reumatyzmu, zapalenia pęcherza moczowego, gruźlicy, chorób skórnych, dolegliwości oczu i nerek. Herbatka z kwiatów czarnego bzu z dodatkiem miodu lipowego i soku malinowego jest zalecana także przy anginie, nieżycie górnych dróg oddechowych z uczuciem drapania i suchości w gardle. Domowe lekarstwa z kwiatów tego krzewu (np. syrop) łagodzą bóle towarzyszące przeziębieniu i grypie, czyli tzw. łamanie w kościach. Warto je stosować w zapaleniu oskrzeli, gdyż upłynniają zalegającą w nich flegmę. Niektóre wyniki badań naukowych wskazują, że kwiaty tego krzewu zawierają związki lecznicze, które hamują rozwój wirusów, w tym wirusa HIV. Międzynarodowa literatura nie podaje żadnych przeciwwska-

zań i skutków ubocznych w stosowaniu kwiatu czarnego bzu.

Praktyczne zastosowanie: po łyżce stołowej kwiatów bzu, bratków, kwiatu lipowego zaparzyć dwiema szklankami wrzątku. Parzyć pod przykryciem 15 min, precedzić, ośłodzić łyżeczką soku malinowego lub porzeczkowego. Pić przy grypie i gorączce z przeziębienia, po pół szklanki naparu co dwie godziny. Dobra rada: warunkiem skutecznego działania napotnego kwiatów czarnego bzu w chorobach z przeziębienia jest wypicie możliwie gorącego naparu i szybkie położenie się do ciepłego łóżka.

W przypadku osób o obniżonej odporności, podatnych na infekcje, polecamy rozgrzewający syrop, do którego przygotowania potrzebujemy sproszkowanych ziół: po 3 łyżki kwiatów czarnego bzu, kwiatów lipy i 2 łyżki liści babki lancetowatej oraz 1,5 szklanki naturalnego gęstego syropu z malin. Zioła wsypujemy do garnka, zalewamy sokiem i gotujemy na wolnym ogniu przez 3 min. Po odstawieniu na około godzinę czekamy, aż zioła opadną na dno. Syrop odcedzamy i przechowujemy w szczelnie zamkniętych butelkach w lodówce. Stosujemy u dorosłych po 1 łyżce 2–3 razy dziennie, a u dzieci po 1 łyżeczce również 2–3 razy dziennie. W przypadku przeziębienia warto zastosować podwójną dawkę.

W przypadku zapalenia zatok nieocenioną będzie następująca mieszanka ziołowa: krwawnik – 3 g,

Niektóre wyniki badań naukowych wskazują, że kwiaty tego krzewu zawierają związki lecznicze, które hamują rozwój wirusów, w tym wirusa HIV.

Dokończenie na stronie 4

arcydzięgiel litwor – 3 g, imbir (świeży) – 3 g, bez czarny (kwiat) – 3 g, świetlik – 3 g. To porcja na cały dzień, którą należy pić 3 razy dziennie po zaparzeniu przez 15 min. W przypadku wychłodzenia można spożyć z dodatkiem odrobiny papryczki chili.

Kwiat czarnego bzu możemy także stosować zewnętrznie do płukania jamy ustnej i gardła w przypadku stanów zapalnych. Możemy go także wykorzystywać na bolące miejsca na skórze w formie kompresów i okładów.

Jest on także doskonały do naleśników, do których przygotowania potrzebujemy: kilku baldachów kwiatu czarnego bzu, soku z cytryny, opcjonalnie cukru pudru. Najpierw robimy ciasto naleśnikowe: 1/2 szklanki mąki, 1 jajko, szczypta soli i cukru, 1/4 szklanki wody gazowanej i 1/4 szklanki mleka (najlepiej roślinnego). Nieopłukane baldachy kwiatów bierzemy za todyżkę, obtaczamy w cieście i smażymy. Gdy uzyskają złocisty kolor, zdejmujemy z patelni i układamy na pergaminie, aby pozbyć się tłuszczu. Po przełożeniu na talerz ucinamy ogonki i opcjonalnie posypujemy cukrem pudrem lub skrapiamy sokiem z cytryny.

Owoce czarnego bzu to nie tylko skarbnica witaminy C. Wykazują działanie przeciwbólowe i przeciwzapalne oraz oczyszczające organizm ze szkodliwych produktów przemiany materii. W surowych owocach znajduje się sambunigryna, która jest bardzo toksyczna i wywołuje m.in. wymioty i osłabienie, ale po wysuszeniu lub gotowaniu jest ona już bezpieczna do spożycia. Owoce czarnego bzu są rekomendowane przy biegunkach, niestrawnościach, stanach zapalnych żołądka, nerwobólach i kamicy moczowej. Ponadto niektóre badania wskazują na zdolności owoców do aktywowania układu immunologicznego w przypadku wystąpienia stanów zapalnych w organizmie.

Najczęstszą formą zażywania bzu czarnego są syropy i soki oraz konfitury, które znajdziemy na aptecznych półkach, w zielarniach, ale także możemy przygotować prozdrowotne receptury w warunkach domowych.

Pierwsza propozycja to sok z czarnego bzu,

który przygotowujemy w następujący sposób:

5 kg umytych owoców podgrzewaj w garnku,

aż puszczą sok, roznieć je i przecedź przez gazę. Zagotuj powstały sok z miodem (1 część miodu na 10 części soku) i rozlej do ciemnych butelek. Pij 2–3 razy dziennie po 50 g soku rozcieńczonego z gorącą wodą do pojemności ok. 1 szklanki.

Druga propozycja to nalewka,

która wymaga następujących składników: 2 kg owoców czarnego bzu, 2 litry spirytusu i 1 litr wody, 50 dkg cukru. Wykonanie: umyte owoce wsyp do słoja i zalej alkoholem, postaw w ciemnym i ciepłym miejscu na ok. 1 miesiąc. Po tym czasie odlej płyn i połącz go z przestygniętym syropem cukrowym i odstaw na ok. 1 tydzień. Przefiltruj ponownie, zlej do butelek lub słoików, szczelnie zamknij na ok. 6 miesięcy.

Do przygotowania domowej konfitury potrzebujemy:
1 kg dojrzałych owoców czarnego bzu,
80 dkg cukru,
soku z jednej cytryny,
1,5 szklanki wody.

Trzecia propozycja to sok z czarnego bzu z melasą,

który nie tylko wzmocni odporność, lecz także będzie likwidował zmęczenie pracą umysłową. Potrzebujemy: 1,5 kg świeżych owoców bzu czarnego (po oczyszczeniu), szklanki wody, soku z 2 cytryn oraz 20 dkg melasy. Dojrzałe owoce wsypujemy do garnka, zalewamy wodą i doprowadzamy do wrzenia, gotując na małym gazie. Następnie owoce ugniatamy drewnianą łyżką i odstawiamy do przestudzenia. W kolejnym kroku wszystko wyściskamy na gazie, a powstały sok łączymy z sokiem z cytryny i melasą i jeszcze przez 10 min gotujemy na małym ogniu, ciągle mieszając. Gorący, wrzący sok przelewamy do słoiczków i robimy suchą pasteryzację. Przechowujemy w ciemnym i zimnym miejscu, a przed spożyciem możemy dodać łyżeczkę miodu, wzmacniając tym samym terapeutyczne działanie soku z bzu lekarskiego.

Do przygotowania domowej konfitury potrzebujemy: 1 kg dojrzałych owoców czarnego bzu, 80 dkg cukru, soku z jednej cytryny, 1,5 szklanki wody. Owoce, cukier i wodę smażymy na wolnym ogniu, cały czas mieszając, około pół godziny. Odstawiamy na dobę, dodajemy sok z cytryny i ponownie smażymy około pół godziny do uzyskania jednolitej konsystencji. Gorące powidła przekładamy do słoików i robimy suchą pasteryzację.

Uwaga: nie można stosować owoców bzu czarnego do produkcji wina lub wódki, ponieważ w procesie fermentacji uwalniają się szkodliwe, toksyczne frakcje alkoholi mogące spowodować omdlenia i wymioty. **N**

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

Pojawia się i znika

Trzeba przyznać, że niedoszły prezydent RP, w którym wciąż upatrywana jest nowa nadzieja dla Platformy Obywatelskiej (a raczej tego, co z niej dziś zostało), to postać zaiste fascynująca. Jego styl zarządzania stolicą niemałego europejskiego kraju z pewnością nie trafi do podręczników – no chyba że jako antyprzykład. W zasadzie jest to całkiem wdzięczny materiał na kilka rozpraw mniej lub bardziej naukowych zebranych pod hasłem: radzenie sobie z kryzysem – robisz to ŻLE!

Rafał Trzaskowski jest bardzo nietypowym samorządowcem. Jest prezydentem Warszawy, a jakby go nie było. O ile jeszcze przed wyborami prezydenckimi przynajmniej próbował coś obiecywać, o tyle po przegranej z Andrzejem Dudą najwyraźniej się obraził i postanowił zabrać swoje zabawki z piaskownicy. Na pierwsze efekty nie trzeba było długo czekać. Człowiek, który w zamyśle sztabowców miał być trybunem ludowym, w pewnym momencie... dosłownie zapadł się pod ziemię. Pojawiał się tylko co jakiś czas i natychmiast ponownie znikał. Aż w końcu mleko się rozlało... No dobra – nazywajmy rzeczy po imieniu – mleka w to nie mieszajmy.

Normalnie przy takim kryzysie, jaki mamy w związku z kolejną już awarią i litrami ścieków spływającymi do Wisły, wypadałoby chociaż spróbować to ludziom wytłumaczyć. A my co usłyszeliśmy? Tak, wiem, na usta ciśnie się odpowiedź, że „g...no”, ale gdy łało się ono do Wisły, prezydent Warszawy zastanawiał się, czy przypadkiem awaria nie jest dziełem... spisku.

Zapewne sporo do powiedzenia mieliby w tej sprawie warszawiacy, którzy mieli czelność korzystać z toalet. Już to pokazuje, że zarządzanie kryzysowe w stolicy jest w sytuacji kryzysowej, ale to jeszcze nie wszystko. Gdy do stołecznego samorządu po raz kolejny pomocną dłoń wyciągnął rząd, a wojsko sprawnie przeprowadziło budowę mostu pontonowego na Wiśle, Rafał Trzaskowski oburzał się, że zarządzane przez niego miasto będzie musiało zapłacić za położenie mostu, po którym będzie przebiegał tymczasowy rurociąg. W internecie furorę robiła riposta pośła PiS Kazimierza Smolińskiego: „Przypomnę, że opłata ta jest znacznie niższa niż koszt paleciarni na placu Bankowym” – zwrócił uwagę polityk. Szach-mat! Co zrobił prezydent Trzaskowski? Znowu zniknął.

A w Niecodziennej Liście Przebojów zespół Bajm i utwór „Józek, nie daruję ci tej nocy”. Poniżej krótki fragment tekstu:

„Hej, ty, wiesz, jak silna jest twa władza.
Dyskretny śmiech do szafu doprowadza mnie.
Pewność mam, że dziś mi nie uciekniesz.
Józek, nie daruję ci tej nocy!
Hej, ty! Rozgrzewasz moje ciało,
dobrze wiesz, co tu się będzie działo.
Zamknięte drzwi, a klucz leży za oknem.
Józek, nie daruję ci tej nocy!

Pojawiasz się i znikasz, i znikasz, i znikasz,
Mam na twym punkcie bzika, mam bzika, mam bzika,
Daj się sobą nacieszyć, nacieszyć, nacieszyć,
I siedem razy zgrzeszyć, i zgrzeszyć, i zgrzeszyć...” **N**

Posłuchaj utworu:

HONORUJEMY KARTĘ DUŻEJ RODZINY

KARTA DUŻEJ RODZINY
rodzina.gov.pl

Zapraszamy na prenumerata.gpcodziennie.pl

GAZETA POLSKA

#PodejrzaneZNatury

Wojna o futro

Ssaki mają bardzo dobrze rozwinięty system nerwowy i odczuwają, również jak my, zarówno fizyczne, jak i psychiczne cierpienie.

W ostatnich dniach bardzo interesujących rzeczy o sobie można się dowiedzieć od politycznych autorytetów, dziennikarzy określających się jako konserwatyści oraz z innych zaangażowanych źródeł. Ja na przykład dowiedziałam się znowu, że jestem lewakiem. Wcale mnie to nie zdziwiło, gdyż w ten sposób zostałam już zatytułowana kilka lat temu, gdy opowiadałam się za ochroną starodrzewów, poprawą dobrostanu zwierząt hodowlanych lub zakazem występów zwierząt w cyrkach. Inaczej mówiąc: jeśli jesteś za poprawą warunków życia zwierząt, jakichkolwiek zwierząt, to niezależnie od twoich innych działań i poglądów – jesteś zwariowanym marksistą.

Tym razem temat ten powrócił do świadomości opinii publicznej dzięki bardzo dobremu, aczkolwiek kontrowersyjnemu pomysłowi Jarosława Kaczyńskiego. Nie wzbudził by on zapewne aż tak szalonych emocji, gdyby nie to, że wśród zapisów znalazł się postulat o zakazie hodowli na terenie Polski zwierząt futerkowych. Jak można się było spodziewać, jeszcze tego samego dnia w mediach tzw. patriotycznych rozpętało się piekło. Okazało się, że PiS to farbowany lis i wilk (ekolog) w skórze owcy. Że Polskę w przypadku zamknięcia ferm zwierząt futerkowych czeka gospodarcza zapaść, a budżet zostanie wyraźnie nadszarpnięty przez wypłacanie dziesiątków tysięcy zasiłków dla bezrobotnych. Poza tym zajmowanie się losem

zwierząt jest wyraźnie niechrześcijańskie, sprzeczne z nakazami Biblii i do tego zakrawa, jeśli nie na zdradę stanu, to co najmniej na sabotaż. Wystuchawszy tych wszystkich apokaliptycznych wizji, postanowiłam także i ja zabrać głos w tej sprawie, by dorzucić do dyskusji moją skromną, aczkolwiek mam nadzieję merytoryczną cegiełkę.

Dlaczego uważam się za osobę uprawnioną do wypowiedziania się w tej tematyce? Otóż jako biolog zajmuję się między innymi gatunkami obcymi i inwazyjnymi, do których należą także jenoty i norki. Z tej przyczyny bywałam w celach naukowych na fermach zwierząt futerkowych i miałam okazję dokładnie się przyjrzeć warunkom, w jakich te zwierzęta są przetrzymywane. Z ręką na sercu mogę powiedzieć, że nawet na najlepszych i bardzo humanitarnie prowadzonych fermach warunki, w których przyszło żyć tym nieszczęsnym stworzeniom, są dalekie od komfortowych. Oczywiście można by argumentować, że są to krótko żyjące zwierzęta hodowlane, wykorzystywane przez człowieka w celach oczywistych – wyciśnięcia z nich jak największego zysku, dlatego nikt nad ich komfortem się raczej nie zastanawia. Padają również argumenty o konieczności dobrego traktowania zwierząt futerkowych na fermach, gdyż w złych warunkach nie wytworzyłyby ładnej i zdrowej sierści. Prawdą jest oczywiście, że nie wszystkie lisy, norki czy jenoty wyglądają jak na filmach aktywistów, nie

brakuje im uszu, łap i innych poobgryzanych przez sąsiadów czy w wyniku samoleczenia fragmentów ciała. Mają także faktycznie błyszczący i gęsty włos, odżywiony przez duże ilości dodawanych do karmy suplementów. Niemniej sam sposób trzymania tych zwierząt pozostawia wiele do życzenia. Ktoś, kto ma inne zdanie na ten temat, powinien spróbować posiedzieć w zawieszonym nad ziemią drucianym kojcu, tylko nieco większym od niego samego, z siatkową podłogą raniącą wpadające w nią stopy. Może ktoś się oburzy i powie, że nie należy porównywać odczuć zwierzęcia z odczuciami człowieka, ja jednak jako biolog wiem, że ssaki mają bardzo dobrze rozwinięty system nerwowy i odczuwają, również jak my, zarówno fizyczne, jak i psychiczne cierpienie. Dlatego właśnie takie traktowanie ich jest po prostu zwykłym bestialstwem. Pamiętać także należy, że mimo iż Biblia zezwala nam na korzystanie z otaczającego świata, nie oznacza to, że mamy go traktować okrutnie i bez skrupów. Tego przecież nauczał nas nie tylko wielki święty Kościół Franciszek z Asyżu, głoszący miłość do wszelkiego stworzenia, lecz także ojcowie światowego konserwatyzmu, tacy jak Louis de Bonald czy prezydent USA Franklin Delano Roosevelt. Zapewniam więc Państwa jako ekolog i konserwatysta – ochrona przyrody i szacunek dla natury to nie jest żadne lewicowe wariactwo. To obowiązek każdego dobrego chrześcijanina. **N**

#NiecodziennyWehikułCzasu

Leon Wielki ratuje Rzym

Papieżowi Leonowi I (390–461) przyszło żyć w trudnych czasach upadku Imperium Rzymskiego na Zachodzie. Ten znakomity teolog i kaznodzieja w pamięci potomnych zapisał się nie dzięki swojemu nauczaniu, lecz jako przywódca, który dwukrotnie ocalił mieszkańców Wiecznego Miasta przed rzezią.

Łukasz **Czarnecki**

Nasz dzisiejszy bohater karierę w strukturach kościelnych zaczynał u boku papieży: Celestyna I i Sykstusa III. Szybko dał się poznać jako sprawny dyplomata. W roku 440 w uznaniu dotychczasowych zasług został wybrany do objęcia opróżnionego tronu piotrowego. Sprawując nowy urząd, zyskał miłość mieszkańców stolicy. Oddanie, jakim wierni darzyli swego pasterza, nie miało wiele wspólnego z faktem, że w obliczu postępującego rozkładu państwowej administracji biskup Rzymu stał się jedynym stałym punktem odniesienia dla obywateli Wiecznego Miasta oraz gwarantem jego jako tako sprawnego działania. Zamiast skupić się wyłącznie na pisaniu homilii (choć i tak czynności tej poświęcał każdą wolną chwilę, czego owocem jest zachowana setka jego kazań), Leon I musiał borykać się z problemami, takimi jak zapewnianie dostaw żywności na miejskie rynki, walka z chorobami czy działanie akweduktów. Zapewne nieraz musiały przychodzić mu na myśl słowa Ewangelii głoszące: „Oddajcie Bogu, co boskie, a cesarzowi, co cesarskie”.

Narzeczony z piekła rodem

Jednym z najważniejszych czynników, które sprawiły, że zachodnie Cesarstwo Rzymskie zaczęło się sypać jak domek z kart, było pojawienie się w Europie Hunów. Dziki lud, który pod koniec IV w. wypadł z bezkresnych azjatyckich stepów, doprowadził do upadku starego porządku. Zarośnięci, cuchnący (nigdy nie prali swych ubrań i nosili je na sobie dopóki, dopóty nie rozpadły się z brudu) przybysze z głębin Azji o twarzach okaleczonych rytualnymi bliznami byli straszliwymi wojownikami. Galopując na małych włochatych konikach, zasypywali wrogów gradem strzał, samemu pozostając poza jego zasięgiem. Kolejne barbarzyńskie ludy, które napotykali na swej drodze, zginały przed nimi kark lub uciekały na zachód, szukając schronienia na ziemiach podległych władzy Rzymu. Najstraszliwszym z wodzów Hunów był Atylla (406–453). Wieści o nim dotarły do Rzymu do uszu Honorii, siostry cesarza Walentyniana III. Była ona skłócona

z bratem, a do tego żadna władzy. Wystąpiła do Atylli propozycję zostania jego żoną i wniesienia w posagu części ziem cesarstwa. Gdy cesarz odrzucił wezwanie wodza Hunów do oddania mu księżniczki, ten na czele swej hordy zwałił się na zachodnią część imperium, by siłą wziąć swoją narzeczoną.

Odstąp, wodzu!

Wydarzenia nie biegły jednak po myśli wodza nomadów. Choć jego armie niczym walec przetoczyły się przez ziemie Galii, w końcu 20 czerwca 451 r. na ich drodze stanął korpus wystawiony przez rzymsko-germańską koalicję. W bitwie pod Chalons najeźdźcy ponieśli ciężką klęskę. Nie był to, niestety, koniec inwazji, gdyż w rok później Hunowie wkroczyli do północnej Italii i spustoszyli ją ogniem i mieczem. Wszyscy oczekiwali, że teraz żądny złota Atylla skieruje swe wojska na Rzym. W Wiecznym Mieście wybuchła panika. Nie poddał się jej jedynie papież Leon, który wyruszył z poselstwem do obozu Hunów, by spotkać się z ich władcą. O czym rozmawiali, historycy nie zanotowali, ale skutek misji ojca świętego był taki, że wódz koczowników nakazał swoim ludziom odwrót i wrócił do siebie. Późniejsze pokolenia w wydarzeniu tym dostrzegały cud, inne wyjaśnienie mówi, że o odstąpieniu od marszu na stolicę zadecydowały problemy z apro wizacją hordy. Krótko przed inwazją Italię dotknął nieurodzaj i Atylla szybko zdał sobie sprawę, że nie da rady wyżywić przyprowadzonej na Półwysep Apeniński armii.

Po powrocie do Wiecznego Miasta Leon I został okrzyknięty bohaterem. W cztery lata później jeszcze raz przyszło mu prowadzić negocjacje, tym razem ze szturmującym Rzym wodem Wandalów – Genzerykiem. Choć wandalowski król w przeciwieństwie do Atylli nie wyrzekł się zamiaru złupienia stolicy, to jednak dał się przekonać do rezygnacji z zamiaru wymordowania jej mieszkańców. Leon I zmarł 10 listopada 461 r. Wdzięczni za dwukrotne ocalenie im życia obywatele Rzymu rychło wymogli jego kanonizację, zaś opowieść o spotkaniu papieża z Atyllą szybko stała się legendą. **N**